

Učebné osnovy

2.cyklus

OBSAH

1. Učebné osnovy pre 2.cyklus.....	3
1.1 Slovenský jazyk a literatúra	3
1.2 Anglický jazyk.....	17
1.3 Matematika.....	26
1.4 Informatika.....	37
1.5 Prírodoveda.....	52
1.6 Biológia.....	60
1.7 Vlastiveda.....	65
1.8 Dejepis.....	71
1.9 Geografia.....	76
1.10 Etická výchova.....	81
1.11 Náboženská výchova.....	88
1.12 Pracovné vyučovanie.....	95
1.13 Technika.....	99
1.14 Hudobná výchova.....	103
1.15 Výtvarná výchova.....	113
1.16 Telesná a športová výchova.....	121

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 3
------------------------------	---------------------------	-----------------------

1. Učebné osnovy pre 2.cyklus

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

1.1 Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Slovenský jazyk a literatúra schváleného ako **Príloha č. 2.1** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra má v systéme školského vzdelávania centrálnu postavenie, pretože vytvára predpoklady pre zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov. Kvalitné poznanie a praktické ovládanie zákonitostí slovenského jazyka podmieňuje plynulú, funkčne primeranú a kultivovanú komunikáciu.

V oblasti Komunikácia a sloh sa žiaci učia vnímať a chápať rozličné jazykové informácie, čítať s porozumením, kultivovane písať, rozprávať a na základe prečítaného alebo počutého textu samostatne sa rozhodovať, nadobúdajú kompetencie text analyzovať a kriticky hodnotiť. V literárnom vzdelávaní sa žiak prostredníctvom literárnych ukážok zoznamuje s literatúrou všeobecne, konkrétne s literárnymi druhmi, literárnymi žánrami, kompozíciou literárnych diel, štylistikou literárneho textu, získava informácie o autoroch, ich živote a ďalších dielach. Učí sa formulovať vlastné názory o prečítanom diele. Získava kompetencie rozlišovať fiktívny príbeh od skutočného. Postupne nadobúda čitateľské zručnosti, schopnosti reprodukovať prečítaný literárny text a samostatne tvoriť nový umelecký text. Žiaci sa oboznamujú s významnými slovenskými predstaviteľmi tvorby pre deti a mládež a nadobúdajú tak poznatky, ktoré pozitívne ovplyvňujú ich postoje, životnú hodnotovú orientáciu, empatiu, prosociálne správanie, obohacujú ich duchovne a nadobúdajú etické kompetencie.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 4
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

7 vyučovacích hodín týždenne – 231 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu - 264 hodín ročne

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra umožní viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

Ciele predmetu

Žiaci

- zdokonaľujú sa v technike čítania a porozumení textu
- poznajú odlišnosti slovných druhov, gramatické kategórie
- komunikujú v spisovnom jazyku v hovorenom i písomnom prejave
- pracujú s umeleckými, náučnými textami, ale aj vlastnými
- uvažujú o získaných informáciách v náučných textoch a využití
- rozumejú pojmom
- rešpektujú partnera pri komunikácii

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 5
------------------------------	---	------------------------------

JAZYKOVÁ ZLOŽKA

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Čítanie s porozumením	<u>Hlasné a tiché čítanie s porozumením:</u> Súvislé a nesúvislé texty Umelecké a vecné texty <u>Informačné čítanie:</u> získavanie informácií, kľúčové slová	Samostatne, plynulo, nahlas i potichu čítať s porozumením akékoľvek veku primerané texty. Prerozprávať obsah textu so zachovaním časovej postupnosti. V texte vyhľadať explicitne i implicitne vyjadrené informácie, usporiadať ich podľa významu a dôležitosti. Rozoznať manipulatívnu komunikáciu v reklame.
Písanie	Tvorba vlastných textov na základe poznatkov o jazyku, slohových útvaroch a žánroch Slohové útvary a žánre: opis osoby Rozprávanie s prvkami opisu Plagát Osnova v umeleckom texte Osnova v náučnom texte	Správne po obsahovej aj formálnej stránke napísať krátke súvislé a nesúvislé texty. Pri tvorbe vlastného textu využívať vhodné jazykové prostriedky a informácie z rozličných informačných zdrojov. Skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť obsahové a formálne chyby. Zostaviť osnovu rozprávania a na jej základe vytvoriť krátky text.
Hovorenie	Komunikačná situácia Slohové útvary a žánre: opis osoby Rozprávanie s prvkami opisu Cielený rozhovor (interview) - diskusia Reprodukcia textu podľa napísanej osnovy Komunikačné normy a zásady kultivovaného prejavu Mimojazykové prostriedky (mimika a gestika)	Samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na tému komunikácie a zrozumiteľne ich vysloviť, pričom využíva vhodné jazykové prostriedky s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie. Počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi. Zapojiť do diskusie alebo ju viesť, dodržiavať pravidlá dialógu, pričom primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku a vhodný spoločenský tón.
Jazyková dimenzia Zvuková rovina a pravopis:	Prestávka, sila hlasu Tempo Prízvuk, dôraz Priama reč – úvodzovky Uvádzacia veta	Zvoliť vhodnú intonáciu, prízvuk a tempo v súlade s cieľom komunikácie. Vyhľadať v texte priamu reč, vedieť používať úvodzovky v texte. Tvoríť uvádzaciu vetu vo vlastnom texte.
Jazyková dimenzia Lexikálna rovina	Slovná zásoba Spisovný jazyk – nárečia Jednovýznamové slová	Rozlíšiť spisovnú a nespisovnú výslovnosť a vhodne ju využiť v danej komunikačnej situácii. Rozlíšiť jednovýznamové a viacvýznamové slová a použiť ich vo vlastnom texte.

	Viacvýznamové slová Príslovie, porekadlo Pranostika Prirovnanie Tvorenie slov - predpona	Povedať ponaučenie vyplývajúce z príslovia. Vyhľadať v texte, určiť význam, využitie. Tvoríť slová predponami.
Jazyková dimenzia Morfologická rovina	Slovné druhy Ohybné slovné druhy Neohybné slovné druhy	Vedieť, že skupiny slov, ktoré sa nazývajú slovné druhy, majú v jazyku rozdielne funkcie. Vo svojom ústnom i písomnom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných druhov.
	Podstatné mená Všeobecné a vlastné podstatné mená Životné a neživotné podstatného mena Rod, číslo, pád podstatného mena Základný tvar podstatného mena	Vysvetliť pojem podstatné mená. Opýtať sa podstatné mená otázkou: kto je to? čo je to?. Identifikovať ich na základe otázky v texte. Vysvetliť pojem všeobecné a vlastné podstatné mená, rozlíšiť ich v texte. Uplatňovať pravidlá slovenského pravopisu pri ich písaní vlastných podstatných mien osôb, zvierat, vecí, miest, mestských častí, obcí, ulíc, pohorí, potokov, štátov Rozlišovať životné podstatné mená, rozlišovať neživotné podstatné mená. Určovať rod, číslo a pád podstatných mien. Poznať základný tvar podstatného mena.
	Slovesá Osoba, číslo, čas	Vysvetliť pojem slovesá. Opýtať sa na slovesá otázkou: čo robí?. Identifikovať slovesá v texte. Písať v slovesách koncovky - li. Vyhľadať v texte. Určiť osobu, číslo, čas. neurčitok.
	Prídavné mená Akostné a vzťahové Stupňovanie Rod, číslo, pád Zhoda podstatného mena s prídavným v rode, čísle, páde	Vysvetliť pojem prídavné mená. Opýtať sa na prídavné mená otázkou: aký?, aká?, aké?. Identifikovať ich na základe otázky v texte. Rozlišovať akostné a vzťahové prídavné mená. Vedieť tvoriť slová stupňovaním. Určiť rod, číslo, pád prídavných mien. Určiť zhodu podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde.
	Zámená Osobné, privlastňovacie	Vysvetliť pojem zámená. Identifikovať bežne používané zámená/ja, ty, o, ona, ono, my, vy, oni, ony, tebe/ti, mňa/ma, nás, vás, im, jemu/mu, jej, môj, tvoj, jeho, jej, náš, váš, ich, kto, čo, ten, to, tam, takto/ v texte.
	Číslovky	Vysvetliť pojem číslovky. Opýtať sa na číslovky otázkou: koľko? koľkí?. Vyhľadať v texte základné a radové číslovky. Zapísať číslovky slovom.
	Príslovky	Vysvetliť pojem. Vyhľadať v texte. Určiť využitie. Vedieť rozdelenie prísloviiek.
	Predložky	Vysvetliť pojem. Vyhľadať v texte. Určiť využitie.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 7
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

	Spojky	Vysvetliť pojem. Vyhľadať v texte. Určiť využitie.
	Častice	Vysvetliť pojem. Vyhľadať v texte. Určiť využitie.
	Citoslovcia	Vysvetliť pojem. Vyhľadať v texte. Určiť využitie.
Jazyková dimenzia Syntaktická rovina	Slovosled	Tvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou. Dodržiavať správny slovosled a interpunkciu/intonáciu.

LITERÁRNA ZLOŽKA

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Čítanie	<u>Hlasné a tiché čítanie:</u> súvislé a nesúvislé texty umelecké a vecné texty <u>Informačné čítanie:</u> získavanie informácií kľúčové slová hlavná myšlienka <u>Analytické čítanie</u>	Čítať umelecký text samostatne, s dôrazom na správnu výslovnosť, dikciu a artikuláciu. Čítať náučný text s porozumením. Voľne reprodukovat' prečítaný veku primeraný text a jasne sformulovať svoj čitateľský zážitok.
Praktické činnosti s literárnym textom	Prednes básne s rešpektovaním rytmickej usporiadosti básnického textu Voľná reprodukcia prečítaného literárneho textu/ audiovizuálneho diela Analýza literárneho textu z hľadiska témy, kompozícia, štylizácie a metriky Dramatizácia literárneho textu do podoby jednoduchého scenára	Vysvetliť pojmy poézia a próza. Naspamäť zarecitovať jednu/ viac básní. Samostatne reprodukovat' literárny text. Vysvetliť základnú charakteristiku osvojených literárnych pojmov a analyzovať text z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. Pripraviť jednoduchý scenár s pomocou učiteľa ako prípravu na dramatizáciu literárneho textu.
Literárne žánre	Bájka Komiks	Vysvetliť pojem bájka. Čítať bájkou so zameraním na výrazný prednes priamej reči. Vlastnými slovami povedať ponaučenie vyplývajúce z bajky. Vyhľadať bajky z rôznych zdrojov. Vysvetliť pojem komiks. Zoradiť obrázky podľa dejovej postupnosti. Čítať komiks so zameraním na dejovú postupnosť. Nakresliť samostatne alebo za pomoci

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 8
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

		spolužiakov krátky komiks a napísať k nemu výstižný text.
Štruktúra diela	Kapitola Téma Rozprávač	Vysvetliť pojem kapitola, téma, a kto je rozprávač. Určiť hlavnú myšlienku v kapitole. Opísať úlohu rozprávača.
Štylizácia textu	Dialóg Personifikácia/zosobnenie	Identifikovať dialóg v texte a prečítať ho s porozumením. Vysvetliť pojem personifikácia. Určiť v texte. Charakterizovať vplyv.
Metrika	Rytmus Refrén	Vysvetliť pojem rytmus. Vyjadriť rytmus, rôznymi prostriedkami. Vysvetliť pojem refrén. Určiť v texte, kde všade je refrén. Využitie v reálnom živote.
Základné literárne pojmy Základné literárne pojmy	Rozhlas Televízia , film Divadlo Divadelná hra Dramaturg, herec , režisér Scenárista, scenár Umelecká literatúra, náučná literatúra Encyklopédia	Charakterizovať pojmy rozhlas, televízia, film, kino a vzájomne ich odlíšiť. Vysvetliť pojem rozhlas. Poznať názvy detských literárnych diel (rozprávok), ktoré boli sfilmované. Rozprávať obsah detského filmu, ktorý žiakov najviac upútal. Vymenovať hlavné postavy detského filmu. Charakterizovať význam, vplyv. Vymenovať, kto sa podieľa na nakrúcaní filmu. Porozprávať, čo je ich úlohou. Vymenovať , aké druhy filmov poznáš. Vysvetliť hlavnú myšlienku (ponaučenie), ako ovplyvňujú človeka. Charakterizovať divadlo a divadelnú hru. Poznať spoločenské pravidlá správania sa v divadle. Dbať na výrazný prednes priamej reči v dramatických textoch. Vysvetliť, kto sa podieľa na tvorbe predstavenia. Popísať úlohy jednotlivých členov divadelného tímu pri tvorbe predstavenia. Identifikovať informácie uvedené priamo v texte. Odlišiť umeleckú a náučnú literatúru.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 9
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

5 vyučovacích hodín týždenne – 165 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu – 198 hodín ročne

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra umožní viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

Ciele predmetu

Žiaci

- zlepšujú kvalitu písomného prejavu a čítania
- zdokonaľujú úroveň rečových zručností s cieľom zvládnuť každú komunikatívnu situáciu v ústnom i písomnom prejave
- tvoria krátke súvislé a nesúvislé texty
- rozlišujú spisovnú a nespisovnú výslovnosť a vhodne ju využívajú v danej komunikačnej situácii
- používajú vo svojom ústnom i písomnom prejave správne tvary ohybných a neohybných druhov
- tvoria jednoduché vety s rôznou modalitou
- vysvetľujú základnú charakteristiku osvojených literárnych pojmov a analyzujú text z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky
- rozlišujú rozdiel medzi umeleckým a vecným textom

JAZYKOVÁ ZLOŽKA

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Čítanie s porozumením	<p>Čitateľská gramotnosť</p> <p>Hlasné a tiché čítanie s porozumením:</p> <p>Súvislé a nesúvislé texty</p> <p>Umelecké a vecné texty</p> <p>Informačné čítanie: získavanie informácií, kľúčové slová</p>	<p>Ovládať pravidlá dobrého čitateľa a pravidlá na zlepšovanie pamäti.</p> <p>Samostatne, plynulo, nahlas i potichu čítať s porozumením akékoľvek veku primerané texty.</p> <p>Prerozprávať obsah textu so zachovaním časovej postupnosti.</p> <p>V texte vyhľadať explicitne i implicitne vyjadrené informácie, usporiadať ich podľa významu a dôležitosti.</p> <p>Rozoznať manipulatívnu komunikáciu v reklame.</p>
Písanie	<p>Tvorba vlastných textov na základe poznatkov o jazyku, slohových útvaroch a žánroch</p> <p>Osnova v umeleckom texte</p> <p>Osnova v náučnom texte</p> <p>Slohové útvary a žánre:</p> <p>Opis živočícha/predmetu</p> <p>Opis ilustrácie/obrázka</p> <p>Opis osoby</p> <p>Opis pracovného postupu</p> <p>Jednoduché rozprávanie- osnova a časová postupnosť</p> <p>Jednoduché rozprávanie s prvkami opisu</p> <p>Pozdrav, pohľadnica, adresa</p> <p>Súkromný list, oslovenie</p> <p>SMS</p> <p>E-mail</p> <p>Správa</p> <p>Oznámenie</p> <p>Pozvánka</p> <p>Plagát</p> <p>Inzerát</p> <p>Reklama</p>	<p>Správne po obsahovej aj formálnej stránke napísať krátke súvislé a nesúvislé texty.</p> <p>Pri tvorbe vlastného textu využívať vhodné jazykové prostriedky a informácie z rozličných informačných zdrojov.</p> <p>Skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť obsahové a formálne chyby.</p> <p>Vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému opis.</p> <p>S pomocou vytvoriť komplexný opis pracovného postupu s dodržaním časovej a logickej postupnosti.</p> <p>Zostaviť osnovu rozprávania a na jej základe vytvoriť krátky text.</p> <p>Vytvoriť ucelené rozprávanie s prvkami opisu s dodržaním časovej postupnosti rozdelené na úvod, jadro, záver.</p> <p>Vytvoriť text pohľadnice v súlade s cieľom komunikácie.</p> <p>Ovládať štruktúru listov.</p> <p>Vytvoriť na zadanú tému SMS, e-mail, správu, oznámenie a pozvánku.</p> <p>Vyhľadať v texte fakty a spojiť čiastkové informácie do komplexnej informácie.</p> <p>Vytvoriť na zadanú tému plagát, inzerát, reklamu.</p> <p>Systematicky tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová.</p> <p>Zdôvodniť výber a rozlíšiť význam získaných informácií.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 11
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Poznámky, konšpekt, koncept, kľúčové slová	
Hovorenie	Aktívne počúvanie Komunikačná situácia Slohové útvary a žánre: Opis osoby Rozprávanie s prvkami opisu Cielený rozhovor (interview) Diskusia, debata Reprodukcia textu podľa napísanej osnovy Komunikačné normy a zásady kultivovaného prejavu Mimojazykové prostriedky (mimika a gestika)	Ovládať pravidlá aktívneho počúvania. Samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na tému komunikácie. a zrozumiteľne ich vysloviť, pričom využíva vhodné jazykové prostriedky s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie. Vecne argumentovať, zdôvodniť úsudok. Na obhajobu svojho stanoviska použiť argumenty. Počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi. Zapojiť do diskusie alebo ju viesť, dodržiavať pravidlá dialógu, pričom primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku a vhodný spoločenský tón.
Jazyková dimenzia Zvuková rovina a pravopis:	Splývavá/viazaná výslovnosť Znelé, neznelé spoluhlásky, znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky Vety podľa obsahu (zámeru hovoriaceho) Melódia viet Slovosled Prestávka, sila hlasu, tempo, prízvuk, dôraz Spodobovanie spoluhlások na konci slova pred prestávkou Spodobovanie spoluhlások vnútri slova a na hranici slov Pravopis a správna výslovnosť spoluhlások na konci slov, na morfeomatickom švíku, na hranici slov Pravopis a výslovnosť spoluhlásky v Pravopis geografických názvov s i/í a y/ý po obojakej spoluhláske Priama reč – úvodzovky, uvádzacia veta	Zvoliť vhodnú intonáciu, prízvuk a tempo v súlade s cieľom komunikácie. Tvoríť jednoduché vety s rôznou modalitou, pričom dodržiavať správny slovosled a interpunkciu/ intonáciu. Správne dodržiavať pravidlá spodobovania na základe osvojeného učiva o znelosti spoluhlások. Správne dodržiavať pravidlá pravopisu. Vyhľadať v texte priamu reč, vedieť používať úvodzovky v texte. Tvoríť uvádzaciu vetu vo vlastnom texte.

<p>Jazyková dimenzia Lexikálna rovina</p>	<p>Slovná zásoba Jednovýznamové a viacvýznamové slová Synonymá Antonýmá Práca so slovníkom Slabičné a neslabičné predpony, odvodené slová Príslovie, porekadlo Pranostika Prírovnanie Tvorenie slov – predpona Spisovný jazyk – nárečia</p>	<p>Rozlíšiť spisovnú a nespisovnú výslovnosť a vhodne ju využiť v danej komunikačnej situácii. Rozlíšiť jednovýznamové a viacvýznamové slová a použiť ich vo vlastnom texte. Vysvetliť lexikálny význam synonym a antoným vo vlastnom texte. Overiť význam neznámych slov v jazykovedných príručkách. Členiť slová na slabiky a určiť predponu v slove v rámci daného textu. Správne rozdeliť slová na konci riadka a dodržať pravidlá delenia pri slovách so slabičnou a neslabičnou predponou. Vysvetliť lexikálne významy jednovýznamových a viacvýznamových slov. Na základe kontextu odhadnúť význam slov a overiť ich v jazykovedných príručkách. Vedieť porovnať všetky ustálené slovné spojenia a určiť špecifiká. Rozlíšiť spisovnú slovnú zásobu od nárečia.</p>
<p>Jazyková dimenzia Morfologická rovina</p>	<p>Slovné druhy Ohybné slovné druhy Neohybné slovné druhy</p>	<p>Vo svojom ústnom i písomnom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných druhov.</p>
	<p><u>Zámená</u> Osobné základné zámená Osobné privlastňovacie zámená</p>	<p>Vyhľadať a pomenovať zámená v texte. Rozlíšiť a utvoriť osobné privlastňovacie zámeno od základného. Vedieť správne používať tykanie a vykianie.</p>
	<p><u>Číslovky</u> Základné číslovky Radové číslovky</p>	<p>Vedieť rozoznať základné a radové číslovky v texte. Správne ich používať v komunikačnej situácii.</p>
	<p><u>Predložky</u> Väzba s pádom</p>	<p>Vedieť dodržať správne predložkové väzby pri tvorbe slovných spojení, viet a celých textov.</p>
	<p><u>Podstatné mená</u> Podstatné mená mužského rodu- životné/neživotné Vzory podstatných mien mužského rodu Podstatné mená ženského rodu Vzory podstatných mien ženského rodu Podstatné mená stredného rodu Vzory podstatných mien stredného rodu</p>	<p>Pri komunikácii správne použiť podstatné mená a ich gramatické kategórie. Správne roztriediť podstatné mená podľa gramatického rodu. Vedieť argumentovať a aplikovať vedomosti o skloňovaní podstatných mien.</p>
	<p><u>Prídavné mená</u></p>	<p>Identifikovať a vysvetliť akostné a vzťahové prídavné mená, vysvetliť ich funkciu.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cykľus	Príloha 3 Strana 13
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Akostné prídavné mená Vzťahové prídavné mená Stupňovanie prídavných mien Vzor pekný Vzor cudzí	Roztriediť prídavné mená podľa gramatického rodu. Pochopiť dôležitosť gramatickej zhody medzi prídavnými a podstatnými menami pre porozumenie textu. Aplikovať svoje vedomosti o skloňovaní prídavných mien pri tvorbe vlastného textu.
	<u>Slovesá</u> Slovesný čas Sloveso byť Neurčitok Tykanie a vykanie	Posúdiť správnosť použitia slovesných časov vzhľadom na časovú postupnosť. Vedieť použiť správny tvar tykania a vykania. Vedieť v komunikačnej situácii používať slovesá a ich gramatické kategórie, neplnovýznamové sloveso byť.
Jazyková dimenzia Syntaktická rovina	Slovosled	Tvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou. Dodržiavať správny slovosled a interpunkciu/intonáciu.

LITERÁRNA ZLOŽKA

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Čítanie	<u>Hlasné a tiché čítanie:</u> súvislé a nesúvislé texty umelecké a vecné texty <u>Informačné čítanie:</u> získavanie informácií, kľúčové slová hlavná myšlienka	Čítať umelecký a vecný text samostatne, s dôrazom na správnu výslovnosť, dikciu a artikuláciu. Vysvetliť rozdiel medzi vecným a umeleckým textom. Čítať náučný text s porozumením. V texte vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie, usporiadať ich podľa významu a dôležitosti. Voľne reprodukovat' prečítaný veku primeraný text a jasne sformulovať svoj čitateľský zážitok.
Praktické činnosti s literárnym textom	Prednes básne s rešpektovaním rytmickej usporiadania básnického textu Voľná reprodukcia prečítaného literárneho textu/audiovizuálneho diela Analýza literárneho textu z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky Dramatizácia literárneho textu do podoby	Vysvetliť pojmy poézia a próza. Naspamäť zarecitovať jednu/viac básní. Samostatne reprodukovat' literárny text. Vysvetliť základnú charakteristiku osvojených literárnych pojmov a analyzovať text z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. Pripraviť jednoduchý scenár s pomocou učiteľa ako prípravu na dramatizáciu

	jednoduchého scenára Tvorba krátkeho umeleckého alebo náučného textu	literárneho textu. Vytvoriť krátky umelecký alebo náučný text, resp. transformovať literárny text, pri tvorbe textu využíva informácie z knižných alebo elektronických zdrojov.
Literárne žánre	<p><u>Ľudová slovesnosť</u> Anekdoty, príslovia, porekadlá, hádanky, vyčítanky</p> <p>Komiks</p> <p>Piesne- pracovné, zbojnícke ,regrútske a vojenské, ľúbostné, obradové, koledy uspávanky, zľudovené piesne</p> <p>Rozprávka – ľudová a autorská</p> <p>Televízna a filmová rozprávka</p> <p>Legenda</p> <p>Povešť, rozdelenie</p> <p>Ľudová povesť, autorská povesť</p>	<p>Vlastnými slovami vysvetliť pojem ľudová slovesnosť. Rozlíšiť a definovať krátke formy ľudovej slovesnosti, uviesť príklady. Definovať pojem anekdota, určiť hlavnú myšlienku.</p> <p>Charakterizovať vlastnými slovami príslovie, porekadlo a pranostiku. Vysvetliť rozdiely a uviesť príklady. Definovať pojem hádanka, uviesť príklady na hádanku. Vymyslieť vlastnú hádanku.</p> <p>Vysvetliť pojem komiks. Zoradiť obrázky podľa časovej postupnosti. Čítať komiks so zameraním na dejovú postupnosť. Nakresliť samostatne alebo za pomoci spolužiakov krátky komiks a napísať k nemu výstižný text.</p> <p>Vysvetliť pojem pieseň. Vlastnými slovami charakterizovať pracovné, zbojnícke, regrútske, vojenské, ľúbostné, obradové piesne ,koledy a uspávanky. Rozlíšiť druhy ľudových piesní na základe obsahu. Vymenovať zberateľov ľudových piesní. Vysvetliť rozdiel medzi ľudovou a zľudovenou piesňou. Charakterizovať pojem rozprávka. Vymenovať hlavné znaky rozprávky. Rozlíšiť ľudovú rozprávku od autorskej. Uviesť rozprávača v diele. Vysvetliť rozdiel medzi monológom a dialógom. Vysvetliť rozdiel medzi televíznou a filmovou rozprávkou. Vymenovať televízne a filmové rozprávky. Vysvetliť pojem legenda, čítať legendu a určiť v nej prítomné znaky legendy. Vymenovať najznámejšie legendy. Charakterizovať a rozdeliť povesti. Uviesť znaky povesti. Abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku povesti. Stručne reprodukovat jednu regionálnu povesť. Vysvetliť rozdiel medzi ľudovou a autorskou povestou, uviesť príklad.</p>
Štruktúra diela	Kapitola Téma Rozprávač	Vysvetliť pojem kapitola, téma, rozprávač. Opísať úlohu rozprávača. Určiť hlavnú myšlienku v kapitole. Identifikovať tému literárneho diela za pomoci učiteľa.
Štylizácia textu	Dialóg	Charakterizovať dialóg. Identifikovať dialóg v texte.

	<p>Personifikácia/zosobnenie Prírovnanie Epiteton Nonsens</p> <p>Historická postava Encyklopedické heslo</p>	<p>Vysvetliť pojem personifikácia. Určiť v texte. Charakterizovať vplyv. Vysvetliť prírovnanie ako štylistický prostriedok. Rozlíšiť prírovnanie v texte Vysvetliť pojem epiteton. Určiť v texte. Definovať pojem nonsens. Identifikovať nonsens v konkrétnom literárnom texte (poézia, próza) Vysvetliť nonsens ako štylizáciu textu. Vysvetliť rozdiel medzi literárnou a historickou postavou. Vedieť abstrahovať relevantné informácie z textu.</p>
Metrika	<p>Rytmus Refrén</p>	<p>Vysvetliť pojem rytmus. Vyjadriť rytmus rôznymi prostriedkami. Vysvetliť pojem refrén. Určiť v texte refrén. Využitie v reálnom živote.</p>
Základné literárne pojmy:	<p>Autor/spisovateľ Čitateľ/divák Text/ilustrácia Kniha/knižnica Časopis/noviny</p> <p>Literárny druh/literárny žáner</p> <p>Rozhlas Televízia Film</p> <p>Divadlo</p> <p>Divadelná hra Dramaturg, herec, režisér Scenárista, Scenár</p> <p>Umelecká literatúra, náučná literatúra</p> <p>Encyklopédia</p>	<p>Vysvetliť rozdiel medzi autorom a spisovateľom. Vysvetliť rozdiel medzi čitateľom a divákom. Vysvetliť rozdiel medzi textom a ilustráciou. Vysvetliť rozdiel medzi knihou a knižnicou. Vysvetliť rozdiel medzi časopisom a novinami. Rozlíšiť umelecký text od textu v dennej tlači. Vybrať knihu v knižnici podľa katalógu s pomocou učiteľa. Vysvetliť pojmy verš, strofa, rým, rytmus v súvislosti s umeleckou viazanou rečou. Vysvetliť rozdiel.</p> <p>Charakterizovať pojmy rozhlas, televízia, film, divadlo a vzájomne ich odlišiť. Poznať názvy detských literárnych diel (rozprávok), ktoré boli sfilmované. Interpretovať obsah detského filmu, ktorý žiakov najviac upútal. Vymenovať hlavné postavy detského filmu. Charakterizovať význam, vplyv. Vymenovať, kto sa podieľa na nakrúcaní filmu a čo je ich úlohou. Vymenovať druhy filmov, ktoré poznáš. Interpretovať tému a hlavnú myšlienku. Charakterizovať divadlo a divadelnú hru. Poznať spoločenské pravidlá správania sa v divadle. Vymenovať, kto sa podieľa na tvorbe predstavenia. Popísať úlohy jednotlivých členov divadelného tímu pri tvorbe predstavenia. Vysvetliť rozdiel medzi umeleckou a náučnou literatúrou. Identifikovať informácie priamo v texte.</p> <p>Vysvetliť rozdiel medzi umeleckou a náučnou literatúrou. Uviesť príklady žánrov umeleckej a náučnej literatúry.</p> <p>S pomocou učiteľa vyhľadať informácie v encyklopédii.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 3 Strana 16
--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- zdokonaľuje sa v technike čítania a porozumení textu
- pozná odlišnosti slovných druhov, gramatické kategórie
- komunikuje v spisovnom jazyku v hovorenom i písomnom prejave
- pracuje s umeleckými, náučnými textami, ale aj vlastnými
- uvažuje o získaných informáciách v náučných textoch a využití
- rozumie pojmom
- rešpektuje partnera pri komunikácii
- zlepšuje kvalitu písomného prejavu a čítania
- zdokonaľuje úroveň rečových zručností s cieľom zvládnuť každú komunikatívnu situáciu v ústnom i písomnom prejave
- tvorí krátke súvislé a nesúvislé texty
- rozlišuje spisovnú a nespisovnú výslovnosť a vhodne ju využívajú v danej komunikačnej situácii
- používa vo svojom ústnom i písomnom prejave správne tvary ohybných a neohybných druhov
- tvorí jednoduché vety s rôznou modalitou
- vysvetľuje základnú charakteristiku osvojených literárnych pojmov a analyzujú text z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky
- rozlišuje rozdiel medzi umeleckým a vecným textom

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

1.2 Predmet: Anglický jazyk

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Anglický jazyk schváleného ako **Príloha č. 2.2** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

V predmete anglický jazyk sa zameriame na dosiahnutie jednoduchých komunikačných jazykových zručností a stratégií, ktorými sú počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný a ústny prejav.

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 99 hodín ročne

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cykľus	Príloha 3 Strana 18
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Ciele predmetu

Žiaci

- sledujú reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná
- komunikujú jednoduchým spôsobom, pričom komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči
- získavajú základnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov
- riadia sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi
- rozumejú jednoduchým pokynom a každodenných výrazoch týkajúcich sa uspokojovania jednoduchých konkrétnych potrieb
- píšú jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch
- vytvárajú jednoduché slovné spojenia o ľuďoch a miestach

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Uprostred multikultúrnej spoločnosti	Cudzie jazyky, pozdravy, predstavenie sa	Sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby žiak mohol pochopiť význam. Vedieť pozdraviť , predstaviť sa.
	Cudzie jazyky	Použiť slovosled vo vetách v prítomnom jednoduchom a priebehovom čase. Tvoríť otázky, odpovede a zápor.
	Rodinné sviatky	Dodržiavať zdvorilosti v písomnom prejave Klásiť otázky, ktoré sa týkajú veľmi známych tém a odpovedať na ne.
	Zbližovanie kultúr, anglické mená	Rozoznať interkultúrne rozdiely v pravidlách slušného správania a etikety. Poznať anglické mená.
	Záľuby, hračky	Porozumieť adresovaným otázkam a pokynom a riadiť sa nimi. Vedieť názvy hračiek, otázku „What is it ?“.

Voľný čas a záľuby	Farby, čísla, geometrické tvary	Správne používať neurčitý a určitý člen a/an, the. Používať čísla, údaje o množstve, cenách a čase. Vedieť základné číslovky 1 – 100, intenzifikátory really, very.
Vzdelávanie	Škola a jej zariadenie Učebné predmety Ľudské telo	Vedieť časovanie pomocného slovesa to be, have got a základných plnovýznamových sloviach v jednoduchom prítomnom čase. Klást jednoduché otázky, ktoré sa týkajú každodenného života. Pomenovať vyučovacie predmety, tvorba otázky, odpovede a záporu. Vhodne používať opytovacie zámená who, where, why, what, when, which, how, how much/how many. Porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne artikulované. Pomenovať časti ľudského tela. Zvládnuť pravidelné stupňovanie krátkych prídavných mien.
Rodina a spoločnosť	Osobné údaje Rodina - vzťahy v rodine	V písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť. Používať v písomnom a ústnom prejave jednoduchý prítomný čas. Napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia (napr. osobný list, pohľadnicu, krátky e-mail). Časovať sloveso to be, minulý jednoduchý čas sloviach to be, to have.
Náš domov	Domov a jeho okolie Môj dom / byt	Opísať mesto, There is +, There are +, pomenuje budovy, predložka next to, between Rozoznať známe názvy, slová a základné slovné spojenia. Pomenovať izby a nábytok. Správne použiť sloveso want + neurčitok, sloveso need + podstatné meno a vyjadrenie budúceho deja pomocou to be going to.
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	Ľudské telo Fyzické charakteristiky	Vedieť pomenovať časti tela a tváre, He/she has got. Porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť. Používať v komunikácii zdvorilé ponuky s pomocou can/could, konvencie pri požiadaní o pomoc, službu alebo jej odmietnutie.
Človek na cestách	Dopravné prostriedky	Porozumieť a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi. Správne použiť príslovky miesta here, there, názvy dopravných prostriedkov a spojky and, but, or, because.
Človek a príroda	Zvieratá Počasie	Porozumieť časovaniu modálneho slovesa can v prítomnom čase. Správne tvoriť otázky a zápor. Napísať a vymenovať mesiace v roku. Opísať počasie v danom mesiaci podľa vzoru. Prakticky v hovorenom prejave využívať príslovky času now, today. Vedieť pomenovať rastliny, prídavné mená miery, farby a kvality v základnom

	Rastliny	tvare
Výživa a zdravie	Zdravé stravovanie Jedlá	Porozumieť každodenným výrazom týkajúcich s uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb. Časovať pomocné sloveso to be v množ. čísle v jedn. prítomnom čase. Správne časovať modálne slovesá can, could s tvorbou otázky a záporu.
Odievanie a móda	Základné druhy oblečenia	Vymenovať rôzne druhy a časti oblečenia. Klástť jednoduché otázky, ktoré sa týkajú každodenného života a odpovedať na ne kladne i záporne.
Šport nám, my športu	Druhy športu	Poznať a správne používať opytovacie zámená who, where, why, what, when, which, how, how much/how many. Aktívne využívať prívlastňovacie prídavné mená a zámená.
Obchody	Obchody a nakupovanie	Dohovoriť sa jednoduchým spôsobom. Používať v komunikácii predložky určujúce miesto „on, in, at. on, in, at“ a nepravidelné stupňovanie prídavných mien good, bad.
Krajiny, mestá a miesta	Moje mesto Moja krajina	Používať v písomnom a ústnom prejave predložky určujúce smer a miesto: between, next to, from. Získať základnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, ak má žiak vizuálnu oporu. Zvládnuť nepravidelné stupňovanie prídavných mien good, bad. Dodržiavať zdvorilostné pravidlá pri ústnej komunikácii.
Vzory	Dieťa a jeho vzory	Vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach. V rozhovore používať spojku with. Samostatne povedať, čo sa mi páči na inej osobe (rodičovi, spolužiakovi...)

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 99 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie
- poznajú slovnú zásobu tematických celkov
- komunikujú jednoduchým spôsobom, pričom komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči
- pracujú s nadobudnutými kompetenciami a dopĺňajú si vedomosti o nové poznatky
- uvažujú o zámeru zadanej úlohy
- rozumejú lepšie chápať spôsobu života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo
- rešpektujú prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Introduction	Človek a spoločnosť; komunikácia Vzory a ideály Rodina a spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - formovať kladný vzťah k ANJ - vedieť sa pozdraviť a predstaviť - vedieť pomenovať časti tváre - vedieť pomenovať predmety nachádzajúce sa v triede - porozumieť činnosti, ktorá sa odohráva počas vyuč. hodiny (sadni si, postav sa, otvor si knihu, čítaj,...) - rozkazovací spôsob - vedieť napočítať do 20 a po desiatkach až do 100 - naučiť sa anglickú abecedu a vedieť hlásikovať slová - vedieť používať jednotné a množné číslo - vedieť správne osloviť ľudí (dať im titul) - rozlišovať meno od priezviska - poznať matematické symboly (plus, mínus, krát, delené, rovná sa) - vedieť používať určitý a neurčitý člen „a/an“ - vedieť pochopiť a doplniť jednoduchý dialóg - vedieť pomenovať známe veci z obrázku
Friends and Family	Rodina a spoločnosť Krajiny, mestá a miesta	<ul style="list-style-type: none"> - vedieť nadviazať kontakt a predstaviť sa – povedať kto som, odkiaľ som, koľko mám rokov - poznať názvy štátov v ANJ - vedieť tvoriť dlhé a krátke tvary slovesa „be“ a jeho zápor - vedieť vymenovať členov rodiny - spoznať a vedieť používať privlastňovacie zámená - vedieť tvoriť kladné, záporné vety, jednoduché otázky so slovesom „be“ a vedieť na ne jednoducho odpovedať - vedieť pochopiť jednoduchý dialóg v komixe
My world	Rodina a spoločnosť Človek a príroda Vzdelávanie a práca Slovensko Výživa a zdravie	<ul style="list-style-type: none"> - poznať dni v týždni - poznať opytovacie zámená - vedieť tvoriť otázky - vedieť pomenovať názvy ulíc - spoznať spôsob písania adresy v Anglicku a vedieť pomenovať dané časti adresy - vedieť používať krátke tvary slovesa „be“

		<ul style="list-style-type: none"> - vedieť používať krátke tvary prívlastňovacích zámen - vedieť vytvoriť vlastný rodostrom - vedieť používať hovorové sloveso „have got“ v kladnej aj zápornej vete - vedieť tvoriť otázky so slovesom „have got“ a dokázať na otázky aj jednoducho odpovedať - vedieť tvoriť jednoduchý dialóg - dokázať porozumieť danému textu spoznať druhy farieb - počúvanie s porozumením - vedieť pomenovať školské predmety (v rozvrhu hodín) - dokázať vytvoriť vlastný rozvrh hodín v ANJ - poznať systém anglického školstva - spoznať názvy zvierat - spoznať časti tela človeka aj zvieratá - spoznať citoslovčia zvierat - vedieť pozíciu zámen vo vete - vedieť usporiadať slová do viet
Time	Šport nám, my športu Mládež a jej svet Kultúra a umenie	<ul style="list-style-type: none"> - vedieť používať predložky v určovaní času - vedieť povedať koľko je hodín - rozoznávať druhy hodín - jednoduchý prítomný čas – kladné vety - vedieť si vytvoriť vlastný denný program - vedieť pomenovať jedlo počas dňa (raňajky, obed...) - jednoduchý prítomný čas - zápor - vedieť pomenovať druhy športov - vedieť vymenovať svoje vlastné záujmy vo voľnom čase - jednoduchý prítomný čas – otázky a krátke odpovede - používanie pomocného slovesa „do“ - spoznať anglické letné aj zimné športové hry - spoznať názvy hudobných nástrojov - vedieť používať jednoduchý prítomný čas - vedieť porozprávať o vlastnom voľnom čase a svojich záľubách
Places	Veda a technika v službách ľudstva Krajina, ktorej jazyk sa učím Vzory a ideály Profesia a pracovný život	<ul style="list-style-type: none"> - vedieť pomenovať predmety nachádzajúce sa v izbe - spoznať a vedieť používať predložky - vedieť pomenovať miestnosti a miesta nachádzajúce sa v dome a v jeho okolí - použitie spojenia „there is/are“ na určenie polohy daných vecí - vedieť opísať, čo sa v danej miestnosti nachádza - ako tvoriť otázky so spojením „there is/are“

		<ul style="list-style-type: none"> - vedieť pomenovať budovy a miesta nachádzajúce sa v meste - vedieť sa opýtať na miesto, kam sa chcem dostať - výslovnosť a použitie „Sh“ a „C“ - použitie slovesa „can/ can't“ - vedieť opísať spôsob bývania vo svojej krajine - spoznať históriu názvov anglických miest - vedieť nakresliť mapu mesta a vedieť ju opísať - vedieť pri opise použiť známe slová a primerané preložky
People	Vzory a ideály	<ul style="list-style-type: none"> - spoznať protiklady - vedieť opísať výzor človeka - prítomný prítomný čas – tvorba kladných a záporných viet - prítomný prítomný čas – otázky a krátke odpovede - pochopiť rozdiel medzi jednoduchým prítomným časom a prítomným prítomným časom - vedieť pomenovať dané oblečenie - vedieť sa opýtať na cenu daného oblečenia - vedieť opísať ľudí a ich činnosť podľa obrázku - vedieť používať jednoduchý prítomný čas a prítomný prítomný čas - vedieť tvoriť vety a dialógy

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Anglický jazyk

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- sleduje reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná
- komunikuje jednoduchým spôsobom, pričom komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči
- získava základnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov
- riadi sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi
- rozumie jednoduchým pokynom a každodenných výrazoch týkajúcich sa uspokojovania jednoduchých konkrétnych potrieb
- píše jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch
- vytvára jednoduché slovné spojenia o ľuďoch a miestach
- používa základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie
- pozná slovnú zásobu tematických celkov
- pracuje s nadobudnutými kompetenciami a dopĺňa si vedomosti o nové poznatky
- uvažuje o zámeru zadanej úlohy
- rozumie lepšie chápať spôsobu života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo
- rešpektuje prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 26
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

1.3 Predmet: Matematika

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Matematika schváleného ako **Príloha č. 2.3** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

V predmete matematika sa zameriavame na dôkladné porozumenie základných myšlienkových procesov a pojmov matematiky a ich vzájomných vzťahov, na osvojenie si matematických pojmov, algoritmov, terminológie, symboliku a spôsoby ich použitia. Sústreďujeme sa na získanie a rozvíjanie matematického myslenia riešením rôznych problémov z každodenných situácií. Dokončujeme vytváranie pojmu prirodzené číslo a matematický opis reálnej situácie. Oboznamujeme sa s vlastnosťami základných geometrických tvarov, skúmame a objavujeme ich vlastnosti. Zároveň rozvíjame schopnosť logicky argumentovať, presne sa vyjadrovať a hľadať chyby.

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 132 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú prirodzené čísla na modelovanie reálnych situácií
- čítajú, zapisujú, porovnávajú, rozkladajú, zaokrúhľujú prirodzené čísla do 10 000
- orientujú sa v číselnom rade, na číselnej osi a v čase
- riešia a tvoria jednoduché a zložené slovné úlohy a problémy, ktorých riešenie je nezávislé od obvyklých postupov a algoritmov
- využívajú informácie z grafu, tabuľky na riešenie úloh
- rysujú geometrické útvary
- rozhodujú o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Čísla, premenné a početvé výkony s číslami	<p>Prirodzené čísla 1-10 000 a 0 Číselný rad Vzostupný a zostupný rad čísel Štvorciferné číslo Počítanie po 1, 10, 100, 1000 Rozklad čísla na jednotky, desiatky, stovky, tisícky Sčítanec, súčet Komutatívnosť ako vlastnosť sčítania na propedeutickej úrovni Sčítanie celých desiatok, stoviek, tisícok Pravidlá zaokrúhľovania, znak zaokrúhľovania, zaokrúhľovanie čísla na stovky, na tisícky (aritmetické) Pričítanie celej desiatky, stovky, tisícky k trojciferným číslam Pričítanie celej desiatky, stovky, tisícky k štvorciferným číslam Sčítanie a odčítanie do 10 000 bez prechodu cez základ Sčítanie štvorciferných čísel s celými tisíckami, stovkami a desiatkami bez prechodu cez základ Odčítanie štvorciferných čísel s celými tisíckami, stovkami a desiatkami bez prechodu cez základ Menšenec, menšiteľ, rozdiel</p>	<p>Prečítať a zapísať prirodzené čísla . Orientovať sa na číselnej osi.</p> <p>Rozlíšiť jednociferné, dvojciferné, trojciferné, štvorciferné číslo. Určiť počet prvkov v skupine a vyjadriť ho prirodzeným číslom Urobiť rozklad čísla podľa rádov</p> <p>Aktívne v komunikácii používať pojmy sčítanec, súčet Pri riešení úloh využiť komutatívnosť sčítania.</p> <p>Sčítať prirodzené čísla spamäti. Zaokrúhľiť čísla nadol, nahor, aritmeticky.</p> <p>Vykonávať početvé operácie s prirodzenými číslami, spamäti aj písomne.</p> <p>Vykonávať početvé operácie s prirodzenými číslami, spamäti aj písomne.</p> <p>Vykonávať početvé operácie s prirodzenými číslami písomne.</p> <p>Vykonávať početvé operácie s prirodzenými číslami, spamäti aj písomne.</p> <p>Vykonávať početvé operácie s prirodzenými číslami, spamäti aj písomne.</p> <p>Aktívne v komunikácii používať pojmy menšenec, menšiteľ, rozdiel.</p> <p>Písomne sčítať dve prirodzené čísla (algoritmus písomného sčítania).</p> <p>Písomne sčítať dve prirodzené čísla (algoritmus písomného sčítania).</p>
Čísla, premenné a početvé výkony s číslami	<p>Sčítanie a odčítanie jednociferného a štvorciferného čísla bez prechodu cez základ Sčítanie a odčítanie do 10 000 s prechodom cez základ</p>	<p>Písomne sčítať dve prirodzené čísla (algoritmus písomného sčítania).</p> <p>Písomne sčítať dve prirodzené čísla (algoritmus písomného sčítania).</p>

	<p>Písomné počítanie s číslami do 10 000 Jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie Sčítanie a odčítanie s využitím kalkulačky Zátvorky, význam zátvoriek, počítanie úloh so zátvorkami Sčítanie a odčítanie so zátvorkami Zložené slovné úlohy typu $a+b+c$, $a-b-c$, $a+(a+b)$, $a+(a-b)$, $a-(b+c)$, $(a+b)-c$ Zložené slovné úlohy Odhad, približne, presne Rovnice (na propedeutickej úrovni) Nerovnice na propedeutickej úrovni Slovné úlohy na porovnávanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako Násobenie a delenie do 100 Násobenie a delenie použitím zautomatizovaného spoja delenec, deliteľ, podiel činiteľ, činiteľ, súčin Násobenie a delenie číslicami 10, 100, 1000 Komutatívnosť ako vlastnosť násobenia na propedeutickej úrovni Jednoduché slovné úlohy: Porovnať násobkom, podielom Jednoduché slovné úlohy: zväčšiť (zmenšiť) dané číslo niekoľkokrát Jednoduché slovné úlohy typu: rozdeliť dané číslo na daný počet rovnako veľkých častí (delenie na rovnaké časti) Jednoduché slovné úlohy typu: rozdeliť dané číslo na čísla danej veľkosti (delenie podľa obsahu) Okrúhle zátvorky, význam zátvoriek Počítanie so zátvorkami Zložené slovné úlohy typu: $a+a.b$, $a+a:b$ $a.b+c$, $a.b+ c$, $a.b+c.d$</p>	<p>Sčítať a odčítať prirodzené čísla. Riešiť a tvoriť jednoduché slovné úlohy.</p> <p>Sčítať a odčítať prirodzené čísla s využitím kalkulačky. Vyriešiť jednoduché úlohy na sčítanie/odčítanie so zátvorkami.</p> <p>Vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie/odčítanie so zátvorkami. Pri riešení úlohy využiť v prípade potreby jednotlivé elementy postupu riešenia.</p> <p>Riešiť zložené slovné úlohy. Odhadnúť výsledok úlohy. Vyriešiť jednoduché rovnice. Vyriešiť jednoduché nerovnice. Riešiť slovné úlohy na porovnávanie.</p> <p>Vykonávať počtové operácie s prirodzenými číslami spamäti aj písomne.</p> <p>Aktívne v komunikácii používať pojmy delenec, deliteľ, podiel, činiteľ, súčin</p> <p>Vykonávať počtové operácie s prirodzenými číslami. Pri riešení úloh využiť komutatívnosť násobenia.</p> <p>Riešiť a tvoriť jednoduché a zložené slovné úlohy.</p> <p>Vyriešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie a delenie.</p> <p>Vytvoriť slovné úlohy k danému numerickému príkladu na násobenie a delenie v obore násobilky do 100.</p> <p>Vytvoriť slovné úlohy k danému numerickému príkladu na násobenie a delenie v obore násobilky do 100.</p> <p>Riešiť jednoduché úlohy so zátvorkami. Vyriešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie (delenie) so zátvorkami. Vyriešiť zložené slovné úlohy. Pri riešení slovnej úlohy v prípade potreby využiť jednotlivé elementy postupu</p>
--	--	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 30
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Elementy postupu riešenia slovnej úlohy Geometrické modely zlomkov: úsečkový, kruhový, obdĺžnikový model (na propedeutickej úrovni)	riešenia. Znáznorníť na primeranom geometrickom modeli danú časť celku (polovicu, tretinu, štvrtinu...).
Geometria a meranie	Jednotky dĺžky (mm, cm, dm, m, km) Premieňanie jednotiek dĺžky Zmiešané jednotky dĺžky Premena zmiešaných jednotiek dĺžky Štvorec a jeho vlastnosti Obdĺžnik a jeho vlastnosti Trojuholník a jeho vlastnosti Obvod (trojuholníka, obdĺžnika, štvorca) na propedeutickej úrovni Rysovanie trojuholníka (ľubovoľný, ak sú dané dĺžky jeho strán) Mnohouholníky Uhlopriečka Súčet a rozdiel dĺžok úsečiek Násobok dĺžky úsečky Kružnica, kruh a ich vlastnosti Rysovanie kruhu (kružnice) – ľubovoľná; ak je daný stred a polomer Vlastnosti rovinných geometrických útvarov – počet strán, počet vrcholov Priestorové telesá –kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa Stavby z kociek Stredová a osová súmernosť (na propedeutickej úrovni)	Správne použiť a označiť jednotky dĺžky. Premeniť jednotky dĺžky. Správne označiť jednotky dĺžky. Premeniť zmiešané jednotky dĺžky. Popísať vlastnosti štvorca. Popísať vlastnosti obdĺžnika. Popísať vlastnosti trojuholníka. Vypočítať obvod rovinných útvarov ako súčet dĺžok strán. Narysovať trojuholník a pomenovať jeho vrcholy. Identifikovať a pomenovať mnohouholník. V trojuholníku a štvorci vyznačiť uhlopriečky. Určiť súčet a rozdiel dvoch a viacerých úsečiek graficky a numericky. Určiť násobok úsečky graficky a numericky. Rozlíšiť, pomenovať kruh a kružnicu, časti kružnice, kruhu a ich označovanie: stred (S), polomer (r). Rysovanie kruhu (kružnice) pomocou kružidla. Popísať vlastnosti rovinných geometrických útvarov, určiť počet strán a vrcholov. Popísať vlastnosti priestorových geometrických útvarov. Postaviť stavbu z kociek na základe plánu a opačne, zakódovať a rozkódovať stavbu. Identifikovať osovo a stredovo súmerné útvary, konštruovať útvary v stredovej a osovej súmernosti.
Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy	Stĺpcový graf, údaje v stĺpcovom grafe, legenda Časti tabuľky: riadok, stĺpec, údaj Priama úmernosť (na propedeutickej úrovni)	Čítať a zostaviť jednoduché grafy. Čítať a orientovať sa v tabuľkách. Riešiť úlohy súvisiace s priamou úmernosťou.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 31
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Logika, dôvodenie, dôkazy	Slovné úlohy na výrokovú logiku Zdôvodnenie rozhodnutia o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia Zložené výroky s použitím spojok a, i, aj, tiež, zároveň, alebo (na propedeutickej úrovni) Pravdivosť, nepravdivosť zloženého výroku (na propedeutickej úrovni)	Riešiť úlohy a problémy, ktorých riešenie je nezávislé od obvyklých postupov a algoritmov. Rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia, sformulovať pravdivý/nepravdivý výrok. Vytvoriť zložené výroky pomocou logických spojok (na propedeutickej úrovni). Vytvoriť, zdôvodniť pravdivé (nepravdivé).
Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika	Kombinatorika – slovné úlohy riešené vypisovaním možností	Zistiť počet možností vypisovaním.

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu – 198 hodín ročne

Posilnenie časovej dotácie o 2 vyučovacie hodiny vo vyučovacom predmete Matematika poskytne viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú matematický aparát na opis reálnej situácie
- poznajú algoritmy na riešenie základných matematických operácií
- poznajú základné geometrické útvary a ich vlastnosti
- pracujú s dĺžkami vyjadrenými v rôznych jednotkách
- uvažujú o pravdivosti výrokov
- rozumejú rôznym formám reprezentácie matematického obsahu (grafy, tabuľky, texty, diagramy)
- rešpektujú poradie počtových výkonov

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión	Prirodzené čísla Číslo a číslica Zápis prirodzených čísel Rád číslice Rozklad čísla Párne a nepárne čísla Porovnávanie a usporadúvanie čísel Číselná os Odhad Zaokrúhľovanie Rímske číslice Tabuľky Diagramy	<ul style="list-style-type: none"> - prečítať a zapísať prirodzené čísla, - rozložiť prirodzené číslo na jednotky rôzneho rádu, - zložiť prirodzené číslo z jednotiek rôzneho rádu, - rozlíšiť párne a nepárne čísla, - porovnať a usporiadať prirodzené čísla aj nad milión, - zaokrúhliť prirodzené čísla aj nad milión nadol, nahor, na desiatky, stovky, ..., - orientovať sa na číselnej osi, - zobraziť prirodzené číslo na číselnej osi – k danému číslu priradiť jeho obraz a opačne, - doplniť čísla do danej neúplne označenej číselnej osi, - vysvetliť vlastnými slovami, že vzdialenosť obrazov za sebou idúcich čísel na číselnej osi je rovnaká, - poznať základné rímske číslice a čísla, - zapísať a prečítať letopočet zapísaný rímskymi číslicami, - vyriešiť jednoduché slovné úlohy, v ktorých sa vyskytujú ako podnet dáta (tabuľky, diagramy, mapy, schémy).
Počtové výkony s prirodzenými číslami	Súčet a rozdiel Sčítanie a odčítanie spamäti Písomné sčítanie Písomné odčítanie Porovnávanie rozdielom Slovné úlohy Počítame na kalkulačke Čísla na mape a stupnici Čísla v obchode Delíme na časti Súčin a podiel Násobenie spamäti do 100 Delenie spamäti do 100 Poradie počtových výkonov Delenie so zvyškom Násobenie spamäti	<ul style="list-style-type: none"> - spamäti a písomne sčítať a odčítať primerane veľké prirodzené čísla, - zmenšiť alebo zväčšiť o daný počet prirodzené číslo, - porovnať čísla rozdielom, - písomne aj pomocou kalkulačky sčítať aj viac sčítancov, - pohotovo použiť kalkulačku pri sčítaní a odčítaní, - sčítať čísla v ľubovoľnom poradí (komutatívnosť), - modelovať počítanie so zápornými číslami tak, že od daného čísla sa dajú čísla odčítať v ľubovoľnom poradí, - spamäti vynásobiť a vydeliť primerané prirodzené čísla mocninou čísla 10, v obore malej násobilky číslami ukončenými nulami (napr. $70 \cdot 800$, $72\,000 : 9$ a pod.), - písomne vynásobiť a vydeliť prirodzené čísla jednociferným číslom (aj so zvyškom), - písomne vynásobiť prirodzené číslo dvojciferným alebo trojciferným číslom, - písomne vydeliť dvojciferným číslom, - zmenšiť alebo zväčšiť prirodzené číslo daný počet krát,

	<p>Písomné násobenie Násobenie na kalkulačke Delenie spamäti Približné počítanie Delenie peňazí Algoritmus delenia Písomné delenie Slovné úlohy Delenie na kalkulačke Porovnávanie podielom</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porovnať čísla podielom, - pohotovo použiť kalkulačku pri násobení a delení prirodzených čísel (aj so zvyškom), - násobiť čísla v ľubovoľnom poradí, - vynásobiť pomocou sčítania a vydeliť pomocou postupného odčítania a rozdeľovaním na rovnaké časti, - správne určiť poradie početových výkonov v úlohách s prirodzenými číslami, - počítať správne so zátvorkami, - použiť prirodzené čísla pri opise reálnej situácie, - vyriešiť jednoduché slovné úlohy s prirodzenými číslami, - riešiť a tvoriť jednoduché a zložené slovné úlohy, aj z oblasti finančnej gramotnosti; riešiť nepriamo sformulované úlohy, - vyriešiť aplikačné úlohy a úlohy rozvíjajúce špecifické myslenie s využitím početových operácií (aj ako propedeutika zlomkov, pomeru a priamej a nepriamej úmernosti).
<p>Geometria a meranie</p>	<p>Bod, priamka, úsečka Pravidlá rysovania Telesá Trojuholník a štvoruholník Kruh a kružnica Kolmice Rovnoobežky Využitie kolmíc a rovnobežiek Telesá z kociek Geometrické útvary v sieti Vzdialenosti okolo nás Meranie dĺžky úsečky Premena jednotiek dĺžky Obvod trojuholníka Obvod štvorca Obvod obdĺžnika Obsah geometrických útvarov</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť a načrtnúť rovinné útvary – bod, úsečka, priamka, kružnica, trojuholník, štvoruholník, - narysovať úsečku danej dĺžky a trojuholník, štvorec, obdĺžnik, ak poznajú dĺžky ich strán - zostrojiť kružnicu s daným polomerom, - rozlíšiť, pomenovať, vymodelovať a opísať priestorové útvary – kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa, ich vlastnosti, identifikovať ich reprezentáciu v reálnom svete, - poznať niektoré základné vlastnosti trojuholníka, štvoruholníka, štvorca, obdĺžnika, kružnice a kruhu, - narysovať pomocou dvojice pravítok alebo pravítka s ryskou rovnobežné a kolmé priamky (úsečky), - narysovať trojuholník, štvoruholník, štvorec, obdĺžnik vo štvorcovej sieti, - odmerať dĺžku úsečky s presnosťou na milimetre, - odhadnúť vzdialenosť na metre, - premeniť jednotky dĺžky v obore prirodzených čísel, - vyriešiť slovné úlohy s premenou jednotiek dĺžky a úlohy vyžadujúce základné poznatky o trojuholníku, štvorci a obdĺžniku, - vypočítať obvod trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, - vypočítať obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými rozmermi ako počet štvorcov, z ktorých sa skladá, - zväčšiť a zmenšiť útvary vo štvorcovej sieti podľa návodu alebo pomocou inej siete,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 35
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

		<ul style="list-style-type: none"> - postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa návodu (náčrtu, nákresu, kódovania) a naopak, - určiť počet jednotkových (rovnakých) kociek, z ktorých sa skladá kocka a kváder (propedeutika objemu).
Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie	Zhromažďovanie údajov Triedenie údajov Usporiadanie údajov Znázornenie údajov Výrok Pravdivý a nepravdivý výrok Zložený výrok Pravdepodobnostné pozorovania Zisťovanie počtu možností Nepriamo sformulované úlohy	<ul style="list-style-type: none"> - prečítať údaje z jednoduchej tabuľky, - zhromaždiť, roztriediť, usporiadať dáta (údaje), - znázorniť dáta (údaje) jednoduchým diagramom, - rozlíšiť väčšiu a menšiu pravdepodobnosť, - zvoliť stratégiu riešenia úloh z bežného života, - zistiť počet vypisovaním všetkých možností, - riešiť úlohy a problémy, ktorých riešenie je nezávislé od obvyklých postupov a algoritmov, - rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia, - sformulovať pravdivý/nepravdivý výrok. - vytvoriť zložené výroky pomocou logických spojok (na propedeutickej úrovni), - pracovať podľa zvoleného (vlastného, vypracovaného) návodu alebo postupu, - analyzovať jednoduché úlohy na propedeutiku desatinných čísel, zlomkov a priamej úmernosti, - opísať jednoduché závislosti z reálneho života.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 36
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Matematika

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- používajú prirodzené čísla a matematický aparát na modelovanie reálnych situácií
- čítajú, zapisujú, porovnávajú, rozkladajú, zaokrúhľujú prirodzené čísla
- orientujú sa v číselnom rade, na číselnej osi a v čase
- riešia a tvoria jednoduché a zložené slovné úlohy a problémy, ktorých riešenie je nezávislé od obvyklých postupov a algoritmov
- poznajú algoritmy na riešenie základných matematických operácií
- rešpektujú poradie počtových výkonov
- využívajú informácie z grafu, tabuľky na riešenie úloh
- rozumejú rôznym formám reprezentácie matematického obsahu (grafy, tabuľky, texty, diagramy)
- poznajú základné geometrické útvary a ich vlastnosti a rysujú tieto útvary
- pracujú s dĺžkami vyjadrenými v rôznych jednotkách
- uvažujú o pravdivosti výrokov a rozhodujú o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 37
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

1.4 Predmet: Informatika

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Informatika schváleného ako **Príloha č. 2.3** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

V predmete informatika sa zameriame na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom so žiakmi v skupinách. Skúsenosti získané praktickou činnosťou upevňované a utvrdzované častejším opakovaním budú dobrým predpokladom pre zvládnutie budovania základov informatiky.

Pri budovaní základov informatiky sa zameriame na veľmi jednoduchú prípravu pomocou prípravných úloh a použitím programu Informatika s Emilom.

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú konkrétne nástroje grafického editora (Tux paint, RNA)
- používajú konkrétne nástroje na tvorbu a úpravu textu (word)
- používajú konkrétne nástroje na tvorbu animácie (RNA)
- poznajú nástroje na prehratie zvuku, videa, nástroje na poslanie správy
- používajú prehliadač a vyhľadávajú na webových stránkach
- pracujú so základným hardvérom – ovládanie myšou, písanie na klávesnici
- uvažujú o základných algoritmických riešeniach (Informatika s Emilom)
- rozumejú rizikám na internete

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	<u>Pojmy</u> <u>Vlastnosti a vzťahy</u> <u>Procesy</u>	
<p>Používanie základných nástrojov, editorov na tvorbu a úpravu obrázkov</p> <p>Reprezentácie a nástroje – Práca s grafikou</p>	<p>Pečiatkovanie, dokresľovanie Kreslenie obrázkov animácie Spustenie a zastavenie animácie</p>	<p><u>Pojmy:</u> <i>oblasť, animácia</i> <u>Vlastnosti a vzťahy:</u> <i>animácia ako postupnosť obrázkov</i> <u>Procesy:</u> <i>kreslenie čiary, obdĺžnika, štvorca, kruhu, Používanie výplne, farby, palety farieb, omaľovanie</i></p>	<p>Použiť konkrétne nástroje grafického editora na tvorbu obrázkov a animácií. Nakresliť jednoduchý obrázok s použitím čiar, obdĺžnika, štvorca, kruhu. Vymaľovať jednoduchý obrázok, použiť paletu farieb. Nakresliť obrázok s použitím pečiatok. Nakresliť obrázky animácie. Vedieť spustiť a zastaviť animáciu. Vytvárať a upravovať jednoduché obrázky a príbehy.</p>
<p>Používanie základných nástrojov, editorov na tvorbu a úpravu textov</p> <p>Reprezentácie a nástroje – práca s textom</p>	<p>Tvorba a úprava textu Tvorba a úprava textu, číslice, znaky (+,-,=) Text a obrázok</p>	<p><u>Pojmy:</u> <i>malé a veľké písmeno, slovo, veta, číslice, špeciálne znaky a symboly</i> <u>Vlastnosti a vzťahy:</u> <i>slovo ako skupina písmen, veta ako skupina slov, medzery, obrázok a text, veľkosť, hrúbka a farba písma</i> <u>Procesy:</u> <i>písanie na klávesnici, opravovanie, mazanie, vkladanie obrázkov, vloženie a odstránenie medzery.</i></p>	<p>Použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu. Písať malé a veľké písmena na klávesnici, slová a vety vo worde, znaky +, -, = Vložiť jednoduchý obrázok k textu vo worde. Vložiť a odstrániť medzeru pri písaní vo worde. Zmeniť veľkosť, hrúbku a farbu písma vo worde. Vytvárať a upravovať jednoduché texty.</p>
<p>Používanie základných nástrojov, editorov na tvorbu a úpravu príbehov</p> <p>Reprezentácie a nástroje – práca s príbehmi</p>	<p>Jednoduchá prezentácia</p>	<p><u>Pojmy:</u> <i>snímka</i> <u>Vlastnosti a vzťahy:</u> <i>poradie snímky</i> <u>Procesy:</u> <i>vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázka, spustenie a zastavenie</i></p>	<p>Použiť konkrétne nástroje editora RNA na tvorbu príbehu. Vytvoriť jednoduchú prezentáciu s použitím 3-5 snímok v Power Pointe. Vložiť text do snímky. Vložiť obrázok do snímky.</p>

			Spustiť a zastaviť prezentáciu.
<p>Používanie základných nástrojov, editorov na prehrávanie zvukov a videí</p> <p>Reprezentácie a nástroje – práca s multimédiami</p>	<p>Zvuky - prehrávanie Video- prehrávanie</p>	<p><u>Pojmy:</u> <i>zvuk, hlas, hudba, prehrávač zvukov, video, prehrávač videa</i> <u>Vlastnosti a vzťahy:</u> <i>hlasitosť zvuku</i></p> <p><u>Procesy:</u> <i>Prehrávanie, spustenie a zastavenie zvuku, nastavenie hlasitosti, spustenie, prehrávanie a zastavenie videa</i></p>	<p>Použiť konkrétne nástroje na prehratie zvukov. Použiť konkrétne nástroje na prehratie videa.</p> <p>Spustiť CD, DVD. Vedieť prehrať zvuk, hlas s YouTube, nastaviť hlasitosť. Vedieť prehrať video s YouTube.</p>
<p>Orientácia v informáciách</p> <p>Reprezentácie a nástroje – informácie</p>	<p>Informácie Text a grafika Ozdobné nápisy</p>	<p><u>Vlastnosti a vzťahy:</u> <i>vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie, text a grafika</i></p>	<p>Zvoliť si nástroj z danej skupiny nástrojov pre danú, konkrétnu situáciu.</p> <p>Vytvoriť diplom, pozvánku, plagát s použitím textu, ozdobného nápisu a obrázku. Vedieť použiť WordArt.</p>
<p>Orientácia v jednoduchých reprezentáciách a štruktúrach informácií</p> <p>Reprezentácie a nástroje – štruktúry</p>	<p>Štruktúry Postupnosť Tabuľka</p>	<p><u>Pojmy:</u> <i>postupnosť, tabuľka, riadok, stĺpec</i> <u>Vlastnosti a vzťahy:</u> <i>pozícia objektov v tabuľke</i> <u>Procesy:</u> <i>práca so štruktúrami, zapisovanie</i></p>	<p>Orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získavať informácie z jednoduchej reprezentácie a štruktúry podľa zadaných kritérií. Vytvoriť jednoduchú tabuľku a vpisovať do nej údaje.</p>
<p>Práca s web stránkou, prehliadačom, vyhľadávanie textovej informácie a obrázkov</p> <p>Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou</p>	<p>Práca s webovou stránkou</p>	<p><u>Pojmy:</u> <i>webová stránka, odkaz, prehliadač</i> <u>Vlastnosti a vzťahy:</u> <i>adresa stránky identifikuje konkrétnu stránku a súvisí s jej obsahom a zobrazením, prehliadač ako nástroj na zobrazovanie webových stránok</i> <u>Procesy:</u> <i>webová stránka, odkaz, prehliadač</i></p>	<p>Použiť nástroje na prezeranie webových stránok. Získavať informácie z web stránok.</p> <p>Poznať webový prehliadač. Vyhľadať webovú stránku. Orientovať sa na webovej stránke.</p>
<p>Práca s web stránkou, prehliadačom, vyhľadávanie</p>	<p>Vyhľadávanie na webe – vyhľadávač</p>	<p><u>Pojmy:</u> <i>vyhľadávač</i> <u>Procesy:</u> <i>vyhľadávanie obrázkov,</i></p>	<p>Získavať informácie z web stránok. Vyhľadať obrázky na internete.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 41
------------------------------	---------------------------	------------------------

<p>textovej informácie a obrázkov</p> <p>Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe</p>		<p><i>vyhľadávanie v mapách na internete</i></p>	<p>Vyhľadať objekt v mapách na internete.</p>
<p>Komunikácia a spolupráca pomocou DT – e-mail a základné úkony s e-mailom, rýchle textové a obrazové správy, hovory a videohovory</p> <p>Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu</p>	<p>Správa e-mail e-mailová adresa</p>	<p><u>Pojmy:</u> správa, e-mail <u>Vlastnosti a vzťahy:</u> e-mail ako správa pre adresáta <u>Procesy:</u> napísanie správy, e-mailu</p>	<p>Oboznámiť sa s prostredím e-mailového nástroja učiteľa. Zostaviť a poslať správu danému príjemcovi prostredníctvom e-mailového nástroja učiteľa. Poslať správu prostredníctvom alternatívneho nástroja – Messenger, Skype, Viber, WhatsApp, Facebook. Bezpečne a zodpovedne komunikovať pomocou jednoduchých nástrojov DT.</p>
<p>Algoritmické riešenie problémov – priame príkazy, postupnosti príkazov na riadenie vykonávateľa v jeho jazyku, krokovanie, chyba</p> <p>Algoritmické riešenie problémov – analýzy problému</p>	<p>Vzťahy áno- nie, platí- neplatí, Pravda- nepravda</p>	<p><u>Vlastnosti a vzťahy:</u> áno- nie, platí- neplatí, pravda- nepravda <u>Procesy:</u> rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia</p>	<p>Rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia. Navrhnuť riešenie, návod, postup. (postup pečenia torty, skladanie tváre a pod.) Pracovať s programom Informatika s Emilom.</p>
<p>Algoritmické riešenie problémov – priame príkazy, postupnosti príkazov na riadenie vykonávateľa v jeho jazyku, krokovanie, chyba</p> <p>Algoritmické riešenie problémov – interaktívne zostavovanie riešenia</p>	<p>Zostavovanie riešenia</p>	<p><u>Pojmy:</u> priamy príkaz – akcia vykonávateľa <u>Procesy:</u> riadenie vykonávateľa v priamom režime</p>	<p>Riešiť problém priamym riadením vykonávateľa. Vytvoriť príbeh na základe komixu: (www.rexik.zoznam.sk) Pracovať s programom Informatika s Emilom. Interaktívne zostaviť riešenie problému.</p>

<p>Algoritmické riešenie problémov – priame príkazy, postupnosti príkazov na riadenie vykonávateľa v jeho jazyku, krokovanie, chyba</p> <p>Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov</p>	<p>Príkazy Postupnosť príkazov</p>	<p><i>Pojmy: príkaz, postupnosť príkazov</i> <i>Vlastnosti a vzťahy: ako súvisí príkaz a výsledok</i> <i>Procesy: zostavovanie príkazov</i></p>	<p>Riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti. Riešenie jednoduchých algoritmov v detskom programovacom prostredí. Pracovať s programom Informatika s Emilom.</p>
<p>Algoritmické riešenie problémov – priame príkazy, postupnosti príkazov na riadenie vykonávateľa v jeho jazyku, krokovanie, chyba</p> <p>Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia</p>	<p>Krokovanie</p>	<p><i>Procesy: krokovanie</i></p>	<p>Realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy. Pracovať s programom Informatika s Emilom. Interaktívne zostaviť riešenie problému.</p>
<p>Algoritmické riešenie problémov – priame príkazy, postupnosti príkazov na riadenie vykonávateľa v jeho jazyku, krokovanie, chyba</p> <p>Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb</p>	<p>Chyba v návode</p>	<p><i>Pojmy: chyba v návode</i> <i>Procesy: rozpoznanie chyby</i></p>	<p>Vyhľadať chybu vo výsledku, nájsť a opraviť chybu v návode. Pracovať s programom Informatika s Emilom.</p>
<p>Softvér a hardvér – práca s jednoduchými aplikáciami, základná manipulácia so súbormi a priečinkami, základná manipulácia s DT</p>	<p>Priečinok, súbor</p>	<p><i>Pojmy: súbor, priečinok</i> <i>Vlastnosti a vzťahy: v súbore je uložený nejaký obsah (súbor s obrázkom, súbor s textom)</i> <i>Procesy: ukladanie dokumentov</i></p>	<p>Uložiť produkt do súboru podľa pokynov. Vytvoriť priečinok, premenovať ho.</p>

Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečkami			
Softvér a hardvér – práca s jednoduchými aplikáciami, základná manipulácia so súbormi a priečkami, základná manipulácia s DT Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme	Program Aplikácia	<i>Pojmy: aplikácia, ikona, okno, pracovná plocha</i> <i>Vlastnosti a vzťahy: ikona ako reprezentácia programu alebo dokumentu</i>	Spustiť program, aplikáciu. Ukončiť bežiacu aplikáciu. Otvoriť dokument. Používať konkrétne zariadenia DT na aplikačnej úrovni.
Softvér a hardvér – práca s jednoduchými aplikáciami, základná manipulácia so súbormi a priečkami, základná manipulácia s DT Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia	Počítač funkčnosť klávesov ovládanie myšou	<i>Vlastnosti a vzťahy: rôzna funkčnosť klávesov</i> <i>Procesy: pohyb, klikanie a ťahanie myšou, ovládanie kurzora na obrazovke</i>	Pracovať so základným hardvérom: ovládať programy myšou, písať na klávesnici. Používať konkrétne zariadenia DT na aplikačnej úrovni.
Softvér a hardvér – práca s jednoduchými aplikáciami, základná manipulácia so súbormi a priečkami, základná manipulácia s DT Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete	Internet Počítačová sieť	<i>Vlastnosti a vzťahy: internet ako celosvetová počítačová sieť</i>	Rozlíšiť e-mailovú adresu(učiteľa) a webovú adresu. Správne písať webovú adresu. Poznať internetový prehliadač. Používať konkrétne zariadenia DT na aplikačnej úrovni.
Pravidlá pre bezpečné a zodpovedné správanie pri práci s DT, autorské práva, netiketa	Bezpečnosť a riziká na internete	<i>Procesy: bezpečné správanie sa na internete</i>	Diskutovať o rizikách na internete. Poznať www.ovce.sk . Aplikovať pravidlá o bezpečnosti pri práci

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 44
------------------------------	---------------------------	------------------------

Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká			s DT.
Pravidlá pre bezpečné a zodpovedné správanie pri práci s DT, autorské práva, netiketa	Digitálne technológie Hry, filmy, hudba	<i><u>Pojmy:</u> hry, filmy, hudba</i> <i><u>Vlastnosti a vzťahy:</u> digitálne technológie okolo nás, digitálne technológie doma, v škole</i> <i><u>Procesy:</u> používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie</i>	Diskutovať o digitálnych technológiách, o ich kladoch a záporoch. Diskutovať o využití digitálnych technológií, ako pomáhajú učiteľovi, žiakovi.
Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti			
Pravidlá pre bezpečné a zodpovedné správanie pri práci s DT, autorské práva, netiketa	Autorské právo	<i><u>Vlastnosti a vzťahy:</u> autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu</i> <i><u>Procesy:</u> legálnosť a nelegálnosť používania informácií (obrázky, hudba, filmy)</i>	Diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv. Akceptovať autorské práva a netiketu.
Informačná spoločnosť – legálnosť používania			

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú konkrétne nástroje grafického editora (Irfanview, Gimp, Tux paint, RNA)
- používajú konkrétne nástroje na tvorbu a úpravu textu (Word)
- poznajú nástroje na prehratie zvuku, videa, nástroje na poslanie správy
- používajú prehliadač a vyhľadávajú na webových stránkach
- pracujú so základným hardvérom – ovládanie myšou, písanie na klávesnici, pripojenie externých zariadení
- uvažujú o základných algoritmických riešeniach
- rozumejú rizikám na internete

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	<u>Pojmy</u> <u>Vlastnosti a vzťahy</u> <u>Procesy</u>	
Reprezentácie a nástroje – Práca s grafikou	Tvorba a úprava obrázkov - fotografia Formáty grafických súborov Základné úpravy fotografií pomocou počítača Prenášanie grafických súborov do počítača	<u>Pojmy</u> : oblasť, animácia <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : obrázok ako štvorcová mriežka, priehľadnosť, obrázok v rastri <u>Procesy</u> : kreslenie základných geometrických tvarov, používanie nástrojov na kreslenie, otáčanie, preklápanie a zmena veľkosti oblasti, zmena veľkosti papiera	Použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a animácií. Spracovať fotografie v programe Skicár - Maľovanie. Pracovať v prostredí bežných aplikačných programov napr. Skicár. Preniesť obrázky z internetu a mobilu do počítača. Rozlíšiť formáty súborov fotografií jpg, png, gif, bmp. Upraviť snímku (rozmer, veľkosť).
Reprezentácie a nástroje – práca s textom	Textový editor Základy písania a editovania textu Editovanie textu, vyhľadávanie a nahradenie Vkladanie obrázkov Tlač dokumentu	<u>Pojmy</u> : schránka, odrážky a číslovanie, tabuľka <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : slovo ako skupina písmen, veta ako skupina slov, odsek ako skupina viet, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma (t.j. zvýraznenia), zarovnanie odseku, obrázok ako súčasť textu <u>Procesy</u> : presúvanie, kopírovanie a vkladanie textu, vkladanie obrázkov zo súboru	Používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu. Zvoliť vhodný nástroj na prácu s textom. Vložiť jednoduchý obrázok k textu vo worde. Vložiť a odstrániť medzeru pri písaní vo worde. Zmeniť členenie textu s vyznačením odsekov.
Reprezentácie a nástroje – práca s prezentáciami	Zásady správnej prezentácie Program na tvorbu prezentácie Tvorba snímky prezentácie Vkladanie obrázkov a klipartov Samostatná prezentácia	<u>Pojmy</u> : snímka, prezentácia, rozmiestnenie, pozadie, prechod medzi snímkami <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : snímky a ich poradie – prezentácia <u>Procesy</u> : vytváranie prezentácie, vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázku, spustenie a zastavenie	Používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií. Vytvoriť jednoduchú prezentáciu s použitím 5-7 snímok v Power Pointe. Vložiť text do snímky, obrázok, klipart do snímky. Spustiť a zastaviť prezentáciu.

		prezentácie	
Reprezentácie a nástroje – práca s tabuľkami	Tabuľka a jej základné časti Vkladanie a úprava údajov Vyhľadávanie a orientácia v tabuľke	<u>Pojmy</u> : tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky <u>Procesy</u> : pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvýrazňovanie	Používať konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami. Vytvoriť jednoduchú tabuľku. Upraviť konkrétny údaj v tabuľke. Zvýrazniť konkrétny údaj v tabuľke.
Reprezentácie a nástroje – informácie	Databáza Text a grafika	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie grafika, text, čísla a zvuk	Vyhľadávať a získavať informácie v informačnom systéme a databáze - knižnica, rezervácie lístkov. Získavať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napr. skenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ...). Vytvoriť informačný leták, pozvánku, plagát.
Reprezentácie a nástroje – štruktúry	Štruktúry Postupnosť Graf	<u>Pojmy</u> : postupnosť, tabuľka, riadok, stĺpec <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : poradie objektov a ich pozícia v postupnosti, význam postupnosti <u>Procesy</u> : práca s grafovými štruktúrami, zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúry	Orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií. Prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami. Vytvoriť jednoduchý graf a meniť vstupné údaje údaje.
Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou	Práca s webovou stránkou	<u>Pojmy</u> : webová stránka, odkaz, prehliadač <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : adresa stránky identifikuje konkrétnu stránku a súvisí s jej obsahom a zobrazením, prehliadač ako nástroj na zobrazovanie webových stránok <u>Procesy</u> : webová stránka, odkaz, prehliadač	Získavať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch - rešpektovať autorské práva. Použiť nástroje na prezeranie webových stránok. Vyhľadať webovú stránku. Orientovať sa na webovej stránke
Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe	Informácia, prenos informácie Trendy informačnej spoločnosti Webový prehliadač Vyhľadávanie informácií	<u>Pojmy</u> : vyhľadávač <u>Procesy</u> : vyhľadávanie textov, stránok, obrázkov, videa, vyhľadávanie v mapách na internete	Posúdiť správnosť vyhľadaných informácií. Vyhľadávať a získať textovú a grafickú informáciu podľa zadanej frázy na webe. Používať informácie a pracovať s nimi.

			Efektívne využívať internetový prehliadač, vyhľadávač informácií – napr. google.sk Hľadať na stránke požadovaný údaj - informáciu CTRL+F, hľadanie a nahradenie textu CTRL+H.
Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu	Správa, e-mail e-mailová adresa	<u>Pojmy</u> : príloha, adresár <u>Procesy</u> : dodržiavanie netikety, preposlanie e-mailu	Zostaviť a poslať správu danému príjemcovi prostredníctvom konkrétneho e- mailového nástroja. Zhodnotiť správnosť e-mailovej adresy. Poslať správu prostredníctvom alternatívneho nástroja – Messenger, Skype, Viber, WhatsApp, Facebook.
Algoritmické riešenie problémov – analýzy problému	Vzťahy áno- nie, platí- neplatí, Pravda - nepravda	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne) <u>Procesy</u> : krokovanie sekvencie a opakovania, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia	Rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia. Navrhnuť riešenie, návod, postup (postup pečenia torty, skladanie tváre a pod.).
Algoritmické riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia	Zostavovanie a zápis riešenia	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : chybný zápis, konštrukcie jazyka ako postupnosti príkazov <u>Procesy</u> : zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu	Použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka.
Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov	Príkazy Postupnosť príkazov	<u>Pojmy</u> : príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : ako súvisia príkazy, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov <u>Procesy</u> : zostavenie a upravenie príkazu/príkazov	Riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti. Aplikovať pravidlá konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov.
Algoritmické riešenie problémov – pomocou cyklov	Telo cyklu Počet opakovaní	<u>Pojmy</u> : opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : ako súvisí počet opakovaní s výsledkom <u>Procesy</u> : zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní	Rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému. Rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu. Stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty.

Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia	Algoritmus riešenia úlohy Krokovanie riešenia	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : jazyk – vykonanie programu <u>Procesy</u> : krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe	Realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovat riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa. Vyhľadať chybu vo výsledku, nájsť a opraviť chybu v návode.
Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb	Chyba v postupnosti príkazov	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : chyba v postupnosti príkazov - zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše <u>Procesy</u> : hľadanie chyby	Rozpoznať, že program pracuje nesprávne. Hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju. Interpretovať návod, v ktorom je chyba.
Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečkami	Priečink, súbor	<u>Pojmy</u> : súbor, priečink <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : v súbore je uložený nejaký obsah, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií, odpadkový kôš <u>Procesy</u> : vytvorenie, ukladanie dokumentov	Ukladať produkt do súboru. Otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru. Vytvoriť priečink, premenovať ho.
Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme	Program Aplikácia	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov <u>Procesy</u> : používanie školského vzdelávacieho softvéru, práca s digitálnou učebnicou a encyklopédiou	Použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku. Spustiť program, aplikáciu. Ukončiť bežiacu aplikáciu. Otvoriť dokument.
Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia	Základná zostava PC Pamäťové zariadenia	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : klávesnica, myš a obrazovka ako zariadenia na komunikáciu s počítačom, pamäťové zariadenia (napr. CD, HD, USB kľúč) ako médiá/zariadenia na prenos a uchovanie informácií	Pracovať s pamäťovými zariadeniami – prenášať, ukladať, kopírovať informácie.
Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete	Internet Počítačová sieť Zdieľanie súborov cez sieť	<u>Pojmy</u> : sieť <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : lokálne súbory vo vlastnom počítači a súbory na sieti, sieťovom disku <u>Procesy</u> : sťahovanie a posielanie súborov	Orientovať sa v konkrétnych miestach v sieti. Použiť nástroje na zdieľanie súborov v rámci počítačovej siete. Rozlíšiť súbory, ktoré sú uložené na sieti a súbory vo vlastnom počítači.
Softvér a hardvér – práca proti vírusom a špehovaniu	Vírus	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok	Akceptovať, že nemajú sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 50
------------------------------	---	-------------------------------

Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká	Bezpečnosť a riziká na internete	<i><u>Vlastnosti a vzťahy:</u></i> vírus ako škodlivý softvér, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach <i><u>Procesy:</u></i> šírenie počítačových vírusov a spamov	Diskutovať o rizikách na internete. Aplikovať pravidlá pre zabezpečenie údajov, aplikácii (aj e-mailu) proti neoprávnenému použitiu. Poznať www.ovce.sk .
Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti	Digitálne technológie Hry, filmy, hudba	<i><u>Vlastnosti a vzťahy:</u></i> spoločnosť a sociálne siete, digitálne technológie okolo nás, digitálne technológie a hry, film, hudba <i><u>Procesy:</u></i> používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie	Diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov, ako pomáhajú učiteľovi, žiakovi.
Informačná spoločnosť – legálnosť používania	Autorské právo	<i><u>Vlastnosti a vzťahy:</u></i> autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu <i><u>Procesy:</u></i> <i>legálnosť a nelegálnosť používania informácií (obrázky, hudba, filmy)</i>	Diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv.

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Informatika

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- používajú konkrétne nástroje grafického editora (Tux paint, RNA, Irfanview, Gyp)
- používajú konkrétne nástroje na tvorbu a úpravu textu (Word)
- používajú konkrétne nástroje na tvorbu animácie (RNA)
- poznajú nástroje na prehratie zvuku, videa, nástroje na poslanie správy
- používajú prehliadač a vyhľadávajú na webových stránkach
- pracujú so základným hardvérom – ovládanie myšou, písanie na klávesnici, pripojenie externých zariadení
- uvažujú o základných algoritmických riešeniach (Informatika s Emilom)
- rozumejú rizikám na internete

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 52
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

1.5 Predmet: Prírodoveda

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Prírodoveda schváleného ako **Príloha č. 2.4** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

V predmete prírodoveda sa zameriavame na konkrétnejšie rozširovanie predstáv o vybraných prírodných javoch skúmaním. Rozširovanie a prehľbovanie poznatkov o neživej prírode, človeku a spoločenstvách organizmov.

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- realizujú zámerné skúmanie prírodných javov, magnetizmu
- uvažujú o jednoduchých prírodných javoch, gravitácií a o Slnčnej sústave
- objavujú fungovanie jednoduchých strojov
- rozumejú významu dýchacej, obehovej a rozmnožovacej sústavy človeka
- uvedomujú si dôležitosť správnej životosprávy človeka
- poznajú spôsob života vybraných zástupcov spoločenských organizmov
- uvažujú o potravných reťazcoch v prírode
- uvedomujú si význam ochrany prírody

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
<p>Neživá príroda a skúmanie prírodných javov</p> <p>Skúmanie prírodných javov- magnetizmus, pád a zrýchľovanie/spomaľovanie pádu predmetov</p> <p>Vytváranie základnej predstavy o gravitačnom pôsobení Zeme</p> <p>Opísanie objektov Slnčnej sústavy</p>	Magnet	Vedieť, že magnet je predmet, ktorý priťahuje niektoré kovové predmety a nepriťahuje žiadne nekovové predmety. Poznať pojem magnet. Vysvetliť, ako sa k sebe správajú dva magnety.
	Magnetické pole	Skúmaním zistiť, že magnet pôsobí do určitej vzdialenosti- má okolo seba tzv. magnetické pole
	Kompas	Poznať kompas. Zistiť, ako sa používa kompas.
	Gravitačné pole	Vedieť, že niektoré predmety padajú k zemi rýchlejšie, iné pomalšie. Poznať pojmy spomaľovanie a zrýchľovanie pádu predmetov.
	Vesmír	Vedieť, aké sú podmienky života na Zemi a vo vesmíre. Vedieť, že vo vesmíre nie je vzduch. Realizovať zámerné pozorovanie prírody, detaily prírodných objektov a prírodných procesov.
	Zem ako planéta	Vedieť, že Zem je planéta, ktorá obieha okolo hviezdy nazývanej Slnko, že Zem má približne guľovitý tvar . Vedieť, že Zem sa okrem pohybu okolo Slnka otáča aj okolo vlastnej osi za jeden deň (24 hodín) a obehne okolo Slnka za 1 rok (365 dní). Demonštrovať na modeli Zeme rotáciu planéty okolo vlastnej osi a zároveň rotáciu okolo Slnka.
	Mesiac ako družica Zeme	Vedieť, že okolo Zeme obieha jej družica Mesiac, že mesiac nesvieti, ale odráža svetlo dopadajúce naň zo slnka.
	Hviezdy	Charakterizovať súhvezdie ako viditeľné usporiadanie hviezd do rozpoznateľného obrazca. Rozpoznať hlavné súhvezdie zimnej oblohy - Orion a hlavné súhvezdie letnej oblohy – Veľký voz.
Planéty	Vymenovať v poradí planéty slnečnej sústavy: Merkúr, Venuša, Mars, Jupiter,	

<p>Opísanie základných princípov fungovania a využitia jednoduchých strojov</p>	<p>Skúmanie vesmíru</p> <p>Jednoduché stroje</p> <p>Páka</p> <p>Naklonená rovina</p> <p>Kladka</p> <p>Ozubené koleso</p>	<p>Saturn, Urán, Neptún. Vedieť, že planéty spolu tvoria slnečnú sústavu. Zvážiť, aké podmienky by mala mať planéta na to, aby na nej človek prežil.</p> <p>Vysvetliť, akými spôsobmi človek skúma vesmír. Používať správnu terminológiu na opísanie procesov a javov v živej a neživej prírode.</p> <p>Vedieť, že jednoduché stroje slúžia na uľahčenie práce, že pomocou jednoduchých strojov môžeme meniť veľkosť a smer sily. Vybrať vhodnú pomôcku na pozorovanie podľa jeho zámeru.</p> <p>Vedieť, že pomocou páky môžeme nadvihnúť ťažké predmety s menšou námahou. Poznať pojem páka. Použiť páku.(hojdačka, rovnoramenné váhy, nožnice, kliešte, páčidlo, veslo, kľučka).</p> <p>Poznať naklonenú rovinu: svahové cesty - serpentíny, skrutka, sekera, pluh, klin Vedieť, že pomocou naklonenej roviny dokáže vyniesť veľký náklad do výšky s menšou námahou. Skúmať zmenu vynaloženej námahy pri zmene sklonu naklonenej roviny a vytvoriť z vlastného skúmania závery.</p> <p>Vedieť že pomocou kladky môžeme dvíhať ťažké predmety s menšou námahou. Poznať pojem lanovka, stavebná kladka, posilňovacie stroje.</p> <p>Vedieť, že ozubené koleso je koleso, ktoré má na okraji zuby, tie zapadajú do zubov iných ozubených kolies. Poznať pojmy: bicykel, hodiny, kuchynský mechanický šľahač, mechanická vrtáčka, vodný a veterný mlyn.</p>
<p>Človek</p> <p>Opísanie procesu a významu dýchania</p> <p>Vysvetlenie prenosu ochorenia prostredníctvom kvapôčkovej infekcie</p>	<p>Dýchacia sústava</p> <p>Pôvodcovia ochorení</p>	<p>Vedieť, že vdychovaný vzduch sa od vydychovaného odlišuje tým, že obsahuje menej kyslíka a viac oxidu uhličitého. Vysvetliť proces dýchania. Navrhnuť postup, ako zistiť, či človek dýcha.</p> <p>Vedieť, že pri zvýšenej námahe potrebuje človek viac energie (potravy) aj kyslíka (dýcha rýchlejšie). Vedieť, že vo vydychovanom vzduchu sa nachádza veľa vody v podobe vodnej pary. Vedieť, že na zachytávanie nečistôt a pôvodcov ochorení slúži hlien, ktorý sa vylučuje v nose a v hrdle. Vysvetliť prenos ochorenia prostredníctvom kvapôčkovej infekcie.</p>

<p>Funkcie srdca, krvi a krvného obehu</p> <p>Pozorovanie srdcového tepu v pokoji a po námahe</p> <p>Opísanie rozmnožovania a vývinu človeka</p> <p>Opísanie zásad správnej životosprávy</p>	<p>Obehová sústava</p> <p>Srdce</p> <p>Tep</p> <p>Krv</p> <p>Cievy</p> <p>Krvný obeh</p> <p>Rozmnožovanie človeka</p> <p>Dospelosť, staroba, smrť</p> <p>Zásady správnej životosprávy</p>	<p>Vysvetliť ochranné mechanizmy človeka – kýchanie a kašľanie.</p> <p>Vedieť, že srdce je dutý sval a pracuje ako pumpa na krv, že na srdce sú napojené cievy, ktoré rozvádzajú krv po celom tele.</p> <p>Vedieť, že pravidelným cvičením sa trénuje aj srdce. Poznať pojem srdce.</p> <p>Vedieť, že činnosť srdca sa prejavuje ako tep. Vysvetliť ako a prečo sa zrýchľuje tep pri vynakladaní námahy.</p> <p>Vedieť, že krv je tekutina, ktorá rozvádza po tele potrebné látky. Vedieť, že v krvi sa nachádzajú červené krvinky, biele krvinky a krvné doštičky. Vysvetliť význam darcovstva krvi.</p> <p>Vedieť, že cievy sa rozvetvujú od najhrubších vychádzajúcich zo srdca po najtenšie nachádzajúce sa v pokožke. Vysvetliť, ako sa krvou dostávajú lieky ale aj jedy do rôznych častí tela.</p> <p>Vysvetliť význam rodiny pri rozmnožovaní človeka. Vedieť, že na splodenie dieťaťa je potrebný dospelý muž a dospelá žena. . Vedieť, že po oplodnení ženy mužom sa v tele ženy vyvíja dieťa – žena je tehotná.</p> <p>Vedieť, že dieťa sa v tele ženy vyvíja približne 9 kalendárnych mesiacov, pričom matka je s dieťaťom spojená pupočnou šnúrou, cez ktorú dieťa od matky prijíma potrebné látky a kyslík.</p> <p>Opísať vývin človeka od počatia až po starobu a sústrediť sa na zmeny v raste a vývine organizmu. Poznať pojmy dospelosť, staroba, smrť.</p> <p>Vysvetliť význam rodiny pri rozmnožovaní človeka.</p> <p>Vysvetliť význam zdravého životného štýlu, zdravého stravovania.</p>
<p>Spoločenstvá organizmov</p> <p>Rozlíšenie spoločenstiev podľa zastúpenia organizmov na lesné,</p>	<p>Prírodné spoločenstvá</p> <p>Lesné spoločenstvo</p>	<p>Vedieť, že prírodné spoločenstvo tvoria rastliny, živočíchy a huby, ktoré žijú v spoločnom životnom prostredí a sú od seba vzájomne odlišné.</p> <p>Vyjadriť svoje predstavy o prírode.</p> <p>Opísať les ako spoločenstvo rastlín a živočíchov, ktoré sú vzájomne na sebe závislé.</p> <p>Kategorizovať prírodné objekty na základe pozorovaných znakov.</p> <p>Aplikovať zásady správania sa v prírode.</p>

<p>vodné, poľné, lúčne</p> <p>Opísanie spôsobu života typických zástupcov jednotlivých spoločenstiev</p>	<p>Rastliny lesného spoločenstva</p> <p>Živočíchy lesného spoločenstva</p> <p>Spoločenstvo lúk</p> <p>Rastliny spoločenstva lúk</p> <p>Živočíchy spoločenstva lúk</p> <p>Spoločenstvo polí</p> <p>Obrábanie pôdy</p> <p>Poľné plodiny spoločenstva polí</p> <p>Živočíchy spoločenstva polí</p> <p>Vodné spoločenstvo</p> <p>Rastliny vodného spoločenstva</p> <p>Živočíchy vodného spoločenstva žijúce vo vode</p> <p>Živočíchy vodného spoločenstva žijúce pri vode</p>	<p>Vedieť, že rastliny - dub letný, buk lesný, hrab obyčajný, borovica lesná vyžadujú pre svoj život rôznorodé podmienky.</p> <p>Vysvetliť život živočíchov v lese. Opísať spôsob typických zástupcov lesného spoločenstva - medveď hnedý, jeleň lesný, sova lesná, veverica stromová.</p> <p>Poznať rôznorodosť lúčneho porastu.</p> <p>Vedieť, že rastliny vyžadujú pre svoj život rôznorodé podmienky- nevädza poľná, rumanček roľný, zvonček konársky, lipnica lúčna, čakanka obyčajná.</p> <p>Vysvetliť život živočíchov v lúčnom poraste a opísať spôsob života typických zástupcov lúčneho spoločenstva- koník lúčny, križiak obyčajný, čmeľ zemný.</p> <p>Porovnať pole s lúkou , porovnať pole s lúkou, Aplikovať zásady správania sa v prírode.</p> <p>Vysvetliť význam polí pre človeka a vysvetliť vznik polí obrábaním pôdy.</p> <p>Vysvetliť význam polí pre človeka – poľné plodiny.</p> <p>Vysvetliť život živočíchov na poli, opísať spôsob života typických poľných živočíchov - sokol sťahovavý, škrečok poľný, zajac poľný, králik poľný.</p> <p>Vysvetliť, že rastliny, ktoré žijú v blízkosti vodných zdrojov vyžadujú väčšie množstvo vody, v inom prostredí by neprežili. Aplikovať zásady správania sa v prírode.</p> <p>Vysvetliť, ako sa vodné rastliny prispôbili životu vo vode- vrba biela, jelša lepkavá, lekno biele, trst' obyčajná.</p> <p>Vysvetliť, že voda je prostredím pre život mnohých živočíchov. . Uviesť príklady živočíchov žijúcich priamo vo vode- kapor obyčajný, štika obyčajná.</p> <p>Uviesť príklady živočíchov žijúcich pri vode ,pre ktorých je voda zdrojom potravy - kačica divá , uviesť príklady živočíchov, ktoré potrebujú vodu len na rozmnožovanie - komár, vážka.</p>
--	--	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 58
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

<p>Zostavenie potravných reťazcov</p> <p>Vysvetlenie dôvodov ochrany niektorých rastlín a živočíchov</p>	<p>Potravný reťazec</p> <p>Chránené rastliny</p> <p>Chránené živočíchy</p>	<p>Vedieť, že potravný reťazec vyjadruje potravnú závislosť jednotlivých organizmov žijúcich na určitom území a zostaviť ich potravný reťazec.</p> <p>Vedieť, že niektoré rastliny sú na pokraji vyhynutia, preto sú zákonom chránené.</p> <p>Uvažovať, čo sa môže stať, ak úplne vyhynie niektorý živočíšny druh – rys ostrovid, vydra riečna, medveď hnedý. Uvažovať o vzťahoch medzi rastlinami, živočíchmi a prostredím.</p>
--	--	--

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Predmet: Prírodoveda

Žiak má na konci 4. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- realizuje zámerné skúmanie prírodných javov, magnetizmu
- uvažuje o jednoduchých prírodných javoch, gravitácií a o Slnčnej sústave
- objavuje fungovanie jednoduchých strojov
- rozumie významu dýchacej, obehovej a rozmnožovacej sústavy človeka
- uvedomuje si dôležitosť správnej životosprávy človeka
- pozná spôsob života vybraných zástupcov spoločenstiev organizmov
- uvažuje o potravinových reťazcoch v prírode
- uvedomuje si význam ochrany prírody

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

1.6 Predmet: Biológia

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Biológia schváleného ako **Príloha č. 2.4** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

Učivo biológie piateho ročníka je usporiadané v nadväznosti na osvojené poznatky z nižšieho stupňa vzdelávania a skúsenosti žiakov z vnímania prírodných objektov, vzťahov organizmov a človeka v prírodnom prostredí. Štruktúra učiva je orientovaná na konkrétne prírodné celky, poznávanie jednotlivých organizmov v nich žijúcich, triedenie a zovšeobecňovanie poznatkov, s pozornosťou na potravné vzťahy a vzťahy k prostrediu, s postupným prechodom na pochopenie vnútorných štruktúr.

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú správne základné pojmy, dokážu objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov
- poznajú a chápu život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich
- prezentujú a hodnotia výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotia vlastné výkony a pokroky
- používajú správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiavajú pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
- chápu základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov
- rozumejú väzbám organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku
- triedia informácie a osvojené poznatky a využívajú ich v praktickom živote

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Spoločenstvá organizmov	Poznáваме prírodu Príroda a jej časti Metódy a prostriedky jej skúmania Mikroskop Mikroskopovanie Pozorovanie rastlín a živočíchov	Definovať pojem príroda. Rozlíšiť na príklade živé a neživé časti prírody. Rozhodnúť, ktoré informácie získať pozorovaním a ktoré pokusom. Predviesť používanie lupy pri pozorovaní prírodniny. Uviesť na príklade význam a použitie mikroskopu. Ukázať na mikroskope okulár, objektív a zrkadlo. Vybrať vhodnú pomôcku na pozorovanie konkrétnej prírodniny. Pozorovať prírodniny mikroskopom, lupou a zhotoviť záznam z pozorovania
	Spoločenstvo organizmov a ekosystém Poznáваме rastliny a živočíchy	Rozlíšiť spoločenstvá podľa zastúpenia organizmov
	Ako žije les Lesné mikroorganizmy a nekvitnúce byliny Lesné kvitnúce byliny Lesné huby Lesné huby – zásady zberu, prvá pomoc pri otrave hubami Lesné lišajníky Lesné dreviny – ihličnaté stromy Lesné dreviny – listnaté stromy Lesné kry Význam lesných drevín	Vysvetliť pojem les, etáž, potravný reťazec, popísať vrstvy lesa, uvedomiť si význam lesa pre organizmy a človeka. Opísať zmeny lesa v ročných obdobiach. Rozlíšiť na ukážke mach a papraď. Poukázať na význam machov a papradí v lese. Zostaviť príklad potravného reťazca lesných organizmov. Zdôvodniť potravné vzťahy medzi organizmami žijúcimi v spoločenstve. Popísať základnú stavbu tela kvitnúcej byliny. Poznať na ukážke tri lesné kvitnúce byliny. Uviesť príklad jedovatej a liečivej rastliny. Uviesť význam bylín pre život lesa. Pomenovať dve jedlé a dve jedovaté huby. Uviesť zásady pomoci pri otrave hubami. Rozpoznať na ukážke lišajník od iných organizmov. Vysvetliť význam lišajníkov a húb v prírode. Poznať základnú stavbu tela dreviny, rozlíšiť ihličnatý a listnatý strom, uviesť význam stromov pre organizmy a človeka. Rozlíšiť ker a strom. Uviesť význam stromov pre človeka. Pomenovať na ukážke dva lesné kry. Uviesť význam krov pre život organizmov.
	Lesné bezstavovce Iné lesné bezstavovce Lesné stavovce – obojživelníky Lesné stavovce – plazy Lesné vtáky Lesné cicavce Vysokohorské rastliny a živočíchy Lesný ekosystém Voda a jej okolie Vodné rastliny – planktón, riasy, sinice Brehové rastliny	Uvedomiť si význam lesných bezstavovcov a škodlivosť pri premnožení. Poznať na ukážke mravca a križiaka. Vedieť na príklade vysvetliť pojem inštinkt. Poznať na ukážke skokana, jaštericu a vretenicu. Rozlíšiť na ukážke obojživelníka a plaza. Uviesť príklad potravy obojživelníka a plaza. Uviesť tri vtáky žijúce v lese. Demonštrovať na príklade význam vtákov v lese. Uviesť príklad potravy dvoch lesných vtákov. Pomenovať na ukážke lesné cicavce. Uviesť príklad bylinožravého, mäsožravého a všežravého cicavca. Poznať vlastnosti vody dôležité pre život organizmov. Vysvetliť význam kyslíka pre vodné organizmy. Uviesť príklad stojatej a tečúcej vody. Uviesť príklad znečistenia vody a dôsledkov pre život organizmov. Vysvetliť význam mikroskopických rastlín pre život vo vode. Rozpoznať na ukážke

	<p>Drobné vodné živočíchy – jednobunkové Vodné bezstavovce - mäkkýše Vodné bezstavovce – obrúčkavce, kôrovce Hmyz žijúci vo vode a na brehu Vodné a brehové stavovce - ryby Obojživelníky a plazy vo vode a na brehu Vodné vtáky Vodné cicavce Vodný ekosystém, dôsledky znečistenia vody</p>	<p>bylinu žijúcu vo vode. Vysvetliť škodlivosť premnoženia siníc pre človeka. Na ukážke označiť jednu brehovú drevinu a bylinu. Uviest' význam brehových rastlín. Poznať na ukážke vodného ulitníka a lastúrnika. Uviest' význam pijavice v medicíne. Poznať na ukážke raka. Zdôvodniť vplyv čistoty na život raka. Uviest' príklad potravy vodného bezstavovca. na ukážke jeden druh hmyzu žijúceho vo vode a na brehu. Uviest' význam lariev hmyzu pre vodné živočíchy. Opísať na ukážke prispôsobenie rýb životu vo vode. Uviest' príklad ryby žijúcej v stojatej a tečúcej vode Rozlíšiť vretenicu a užovku podľa vonkajších znakov. Popísať prispôsobenie vtákov na plávanie, potápanie a brodenie. Poznať spôsob prijímania potravy kačice a labute. Opísať spôsob stavania obydlia bobra. Poznať význam vodných cicavcov.</p>
	<p>Lúky, pasienky a polia Lúčne rastliny, huby Obilniny Krmoviny Olejníny, Okopaniny Lúčne a poľné bezstavovce, stavovce Obojživelníky a plazy na lúkach a poliach Lúčne, poľné vtáky Lúčne a poľné cicavce Trávnatý ekosystém, zásady správania sa v prírode</p>	<p>Rozlíšiť pole a lúku a zdôvodniť rozdiely. Vysvetliť význam skupín drevín medzi lánmi polí. Zdôvodniť nevhodnosť vypaľovania trávy. Vymenovať na ukážke tri lúčne byliny. Pomenovať jednu liečivú lúčnu rastlinu. Poznať hubu pečiariku podľa typických znakov. Uviest' význam lúčnych tráv. Vedieť na ukážke pomenovať pšenicu, ovos, kukuricu. Uviest' príklady významu obilnín pre človeka. Uviest' príklad troch výrobkov z obilnín. Poznať a pomenovať na ukážke ďatelinu. Uviest' príklad krmoviny, ako potravy hospodárskych zvierat. Vysvetliť význam „zeleného hnojenia“. Rozlíšiť pole a lúku a zdôvodniť rozdiely. Vysvetliť význam skupín drevín medzi lánmi polí. Zdôvodniť nevhodnosť vypaľovania trávy. Poznať na ukážke tri lúčne byliny. Pomenovať jednu liečivú lúčnu rastlinu. Poznať hubu pečiariku podľa typických znakov. Uviest' význam lúčnych tráv. Vedieť na ukážke pomenovať pšenicu, ovos, kukuricu. Uviest' príklady významu obilnín pre človeka. Uviest' príklad troch výrobkov z obilnín. Poznať a pomenovať na ukážke ďatelinu. Uviest' príklad krmoviny, ako potravy hospodárskych zvierat. Vysvetliť význam „zeleného hnojenia“. Pozorovať dva druhy hmyzu žijúceho na lúke a poli. Uviest' príklad živočicha, ktorý sa živí hmyzom na poli a lúke. Poznať na ukážke tri vtáky žijúce na lúke a poli. Preukázať na príklade význam dravých vtákov pre život na poliach a lúkach. Poznať na ukážke tri cicavce žijúce na poliach a lúkach. Rozlíšiť zajaca a kráľika. Usporiadať potravný vzťah hraboš, sokol, obilniny. Uviest' dôsledky premnoženia hrabošov, myši a sysľov na poli.</p>

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Predmet: Biológia

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- používa správne základné pojmy, dokáže objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov
- pozná a chápe život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich
- prezentuje a hodnotí výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotí vlastné výkony a pokroky
- používa správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiava pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
- chápe základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov
- rozumie väzbám organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku
- triedi informácie a osvojené poznatky a využíva ich v praktickom živote

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 65
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

1.7 Predmet: Vlastiveda

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Vlastiveda schváleného ako **Príloha č. 2.5** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

V predmete vlastiveda sa zameriavame na vedenie žiakov k úcte k vlastnému národu, k osvojeniu si funkčných znalostí a spôsobilostí pri práci s mapou Slovenska. Rozširovanie a prehĺbovanie poznania bližšieho aj širšieho prostredia, ktorého sú žiaci súčasťou, bude naším hlavným zámerom.

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 66
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Ciele predmetu

Žiaci

- poznajú minulosť svojho národa
- komunikujú o vzťahu medzi človekom a spoločnosťou v danom geografickom priestore
- pomenúvajú spoločenské problémy v minulosti aj súčasnosti
- pracujú s mapou a objavujú zaujímavosti na Slovensku podľa mapy
- orientujú sa v mape, analyzujú jej obsah a interpretujú ho
- rešpektujú inakosť a rozmanitosť jednotlivých krajov Slovenska
- poznajú pamiatky UNESCO na Slovensku

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Slovensko vo svete a v Európe	Lokalizácia Slovenska na mape sveta a Európy Lokalizácia nížin , pohorí, riek, vodných nádrží a miest na Slovensku na mape Vlastivedná mapa Slovenska, poloha miestnej krajiny, svetové strany	Lokalizovať Slovensko na mape sveta a Európy, pomenovať a určiť polohu krajov a susedných štátov. Na mape vyhľadať vybrané nížiny, pohoria, rieky vodné nádrže a mestá na Slovensku. Určiť polohu miestnej krajiny, vedieť určovať svetové strany.
Mapa ako zdroj geografických informácií	Znaky na mape a v legende, čítanie mapy a určovanie miesta na mape Meranie vzdialenosti podľa grafickej mierky mapy Vodstvo na mape. Význam modrej farby na mape Povrch Slovenska Príroda Slovenska Práca s legendou všeobecno-geografickej	Vyhľadať význam použitím mapových značiek v legende. Vedieť používať grafickú mierku mapy. Odhadnúť vzdialenosť na mape s použitím grafickej mierky. Vedieť určiť význam modrej farby na mape a vyhľadať na mape Slovenska rieky a najväčšie vodné plochy. Opísať povrch krajiny podľa farieb na mape. Identifikovať farby na mape a vyhľadať na mape Slovenska pohoria a nížiny. Vyhľadať význam použitím mapových značiek v legende všeobecno-geografickej

	a turistickej mapy	a turistickej mapy.
Prírodné pomery Slovenska	Nížiny a pohoria, rieky, vodné nádrže, jaskyne, plesá	S pomocou mapy opísať prírodné pomery.
Prírodné a kultúrno-historické zaujímavosti Slovenska	Pamiatky na Slovensku zo Zoznamu svetového, kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO Vybrané hrady, zámky a pamiatky UNESCO	Poznať pamiatky UNESCO na Slovensku. Poznať nehmotné kultúrne dedičstvo UNESCO na Slovensku. Poznať kultúrne pamiatky UNESCO na Slovensku. Poznať prírodné dedičstvo UNESCO na Slovensku. Identifikovať vybrané hrady, zámky a pamiatky UNESCO na Slovensku.
Kľúčové historické postavy a udalosti v dejinách Slovenska	Slovensko v minulosti a dnes Život v dávnej minulosti Veľkomoravská ríša Tatári a Turci na území dnešného Slovenska Panovanie Márie Terézie Ľudovít Štúr a spisovný jazyk Slovensko v 20.storočí Slovensko dnes Regionálna historická osobnosť	Zistiť na obrázkoch, ako sa menil život na Slovensku. Vizualizovať čas. Zostrojiť časovú priamku svojej rodiny a rodinných príslušníkov. Naznačiť udalosti na Slovensku, ktoré sa stali v dávnejšej minulosti i v súčasnosti na časovej osi. Vysvetliť na obrázkoch, ako sa menila krajina v historických obrazoch. Čítať údaje z časovej priamky. Prerozprávať povestí. Opísať kultúrno – historické zaujímavosti. Z textu získať najdôležitejšie informácie a prerozprávať ich vlastnými slovami. Zaradiť Máriu Teréziu a udalosti na časovú os a stručne opísať jej historický význam. Zaradiť Ľ. Štúra a udalosti s ním spojené na časovú os. Stručne opísať jeho prínos pre Slovákov. Vedieť na obrázkoch, ako sa menila krajina v historických obrazoch, vie čítať údaje z časovej priamky. Prerozprávať povestí. Porovnať spôsob života na Slovensku v minulosti a dnes. Preukázať na vybratých príkladoch geografické a dejepisné prepojenia (napr. prepojiť regionálnu historickú osobnosť s minulosťou svojho regiónu).
Cestujeme po Slovensku	Od Tatier k Dunaju Tatry Poprad s okolím Nízke Tatry Liptov Turiec Malá Fatra a Veľká Fatra Orava	Rozprávať o ceste od Tatier k Dunaju. Pomenovať mestá vybraných oblastí Slovenska. Ukázať na mape pohorie Tatry, čítať informácie z mapy Tatier. Prerozprávať povestí. Ukázať na mape mesto Poprad a čítať informácie z mapy. Ukázať na mape pohorie Nízke Tatry, čítať informácie z mapy Nízkyh Tatier. Ukázať na mape Liptov, čítať informácie z mapy Liptova. Ukázať na mape Turiec, čítať informácie z mapy Turca. Ukázať na mape pohorie Malá a Veľká Fatra, čítať informácie z máp Malej a Veľkej Fatry. Ukázať na mape región Orava, Oravský hrad a priehrada, čítať informácie z mapy Oravy.

Kysuce Žilina s okolím Trenčín s okolím Myjava s okolím Trnava s okolím Záhorie Malé Karpaty Bratislava Poddunajská rovina, rieka Dunaj Nitra s okolím, rieka Nitra Zlaté Moravce s okolím, rieka Žitava Topoľčany s okolím, Horná Nitra, rieka Nitra Prievidza s okolím, Horná Nitra, rieka Nitra Levice a Štúrovo s okolím, rieka Hron Štiavnické vrchy, mesto Banská Štiavnica Kremnické vrchy, mesto Kremnica Žiar nad Hronom s okolím Zvolen s okolím, rieka Hron Banská Bystrica s okolím, Horehronie Poľana, rieka Hron	Ukázať na mape región Kysuce, čítať informácie z mapy Kysúc. Ukázať na mape Žilinu s okolím, Súľovské vrchy, čítať informácie z mapy Žiliny. Ukázať na mape Trenčín s okolím, Trenčiansky hrad, rieka Váh, čítať informácie z mapy. Ukázať na mape mesto Myjavu, čítať informácie z mapy Myjavy. Prerozprávať povesť o hrade Branč. Ukázať na mape mesto Trnava s okolím, čítať informácie z mapy Trnavy. Ukázať na mape región Záhorie, čítať informácie z mapy Záhoria. Prerozprávať povesť o skalickom kostole. Ukázať na mape pohorie Malé Karpaty, čítať informácie z mapy Malých Karpát. Prerozprávať povesť o hrade Červený Kameň. Ukázať na mape mesto Bratislava s okolím, Bratislavský hrad, Devín, Dunaj, čítať informácie z mapy Bratislavy. Prerozprávať povesť o Rolandovi. Ukázať na mape Poddunajskú rovinu, Žitný ostrov, čítať informácie z mapy o Poddunajskej nížine. Ukázať na mape Nitru, čítať informácie z mapy o Nitre. Prerozprávať Povesť o vodníkovi a hradnej studni. Ukázať na mape Zlaté Moravce, čítať informácie z mapy o Zlatých Moravciach. Prerozprávať Povesť o Živánskej veži. Ukázať na mape Topoľčany, čítať informácie z mapy o Topoľčanoch. Prerozprávať Povesť o topoľčianskom hradnom pánovi. Ukázať na mape Prievidzu, čítať informácie z mapy o Prievidzi a jej okolí. Ukázať na mape Levice a Štúrovo, čítať informácie z mapy o Leviciach a Štúrove a ich okolí. Prerozprávať Povesť o levických viničných hájnikoch. Ukázať na mape mesto Banská Štiavnica, čítať informácie z mapy o Banskej Štiavnici. Prerozprávať Povesť o kováčovi. Ukázať na mape mesto Kremnica, čítať informácie z mapy o Kremnici. Prerozprávať Povesť o kremnickom poslovi. Ukázať na mape mesto Žiar nad Hronom s okolím, čítať informácie z mapy o Žiari nad Hronom. Prerozprávať Povesť o hrade Šášov. Ukázať na mape mesto Zvolen s okolím, rieku Hron, Zvolenský zámok, čítať informácie z mapy o Zvolene. Prerozprávať Povesť o zlatom potoku. Ukázať na mape mesto Banská Bystrica s okolím, rieku Hron, Horehronie, čítať informácie z mapy o Banskej Bystrici. Prerozprávať Povesť o Kráľovej skale. Ukázať na mape pohorie Poľana s okolím, čítať informácie z mapy o Poľane a jej
---	--

	<p>Lučenec s okolím, rieka Ipel'</p> <p>Rimavská Sobota s okolím, Slovenské rudohorie</p> <p>Rožňava s okolím, Slovenský kras, rieka Hornád</p> <p>Od Hornádu po Dunajec</p> <p>Košice s okolím, rieka Hornád</p> <p>Východoslovenská nížina, Michalovce, Zemplín, rieka Bodrog</p> <p>Humenné s okolím, rieka Hornád</p> <p>Bardejov s okolím, rieka Topľa</p> <p>Prešov s okolím, rieka Torysa</p> <p>Spiš, rieka Hornád</p> <p>Spiš, pamiatky UNESCO – Levoča, Spišský hrad Slovenský raj</p> <p>Stará Ľubovňa s okolím, pohorie Pieniny, rieka Poprad</p> <p>Pieniny a Spišská Magura, rieka Dunajec</p> <p>Výlet (virtuálny) na Slovensku</p> <p>Vlastná tvorba a získavanie informácií.</p>	<p>okolí. Prerozprávať Povešť o Jánošíkovej skale.</p> <p>Ukázať na mape mesto Lučenec s okolím, rieku Ipel', čítať informácie z mapy o Lučenci a jeho okolí. Prerozprávať Povešť o Dudinciach.</p> <p>Ukázať na mape mesto Rimavská Sobota, pohoria Slovenského rudohoria, čítať informácie z mapy o Rimavskej Sobote a jej okolí. Prerozprávať Povešť o Muránskom hrade.</p> <p>Ukázať na mape mesto Rožňava s okolím, jaskyne Slovenského krasu, čítať informácie z mapy o Rožňave a jej okolí. Prerozprávať Povešť o pastierovi.</p> <p>Ukázať na mape mesto Košice s okolím, čítať informácie z mapy o Košiciach a ich okolí. Prerozprávať Povešť o košickom zvonárovi.</p> <p>Ukázať na mape mesto Východoslovenskú nížinu, mesto Michalovce, čítať informácie z mapy o Východoslovenskej nížine, o Michalovciach a ich okolí. Prerozprávať Povešť o Michalovciach.</p> <p>Ukázať na mape mesto Humenné s okolím, čítať informácie z mapy o Humennom Prerozprávať Povešť o Dargovskom priesmyku .</p> <p>Ukázať na mape mesto Bardejov s okolím, čítať informácie z mapy o Bardejove a jeho okolí. Prerozprávať Povešť o šarišských muzikantoch.</p> <p>Ukázať na mape mesto Prešov s okolím, čítať informácie z mapy o Prešove. Prerozprávať Povešť o Alžbete a lúpežnom rytierovi.</p> <p>Ukázať na mape Spiš, opísať jeho povrch a polohu, čítať z mapy informácie o regióne Spiš.</p> <p>Ukázať na mape Spiš, opísať jeho povrch a polohu, čítať z mapy informácie o regióne Spiš. Prerozprávať Povešť o mladej neveste.</p> <p>Ukázať na mape mesto Stará Ľubovňa s okolím, čítať informácie z mapy o Starej Ľubovni. Prerozprávať Povešť o Ľubovnianskom hrade.</p> <p>Ukázať na mape pohorie Pieniny, Spišská Magura, čítať informácie z mapy o Pieninách a Spišskej Magure. Prerozprávať Povešť o mníchovi Cypriánovi.</p> <p>Naplánovať jednoduchý (virtuálny) výlet na Slovensku.</p> <p>Vyhľadať praktické informácie potrebné na cestu.</p> <p>Tvoriť vlastné mapy, príbehy, portfólia zo sledovania a získavania informácií.</p>
--	---	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 3 Strana 70
--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Predmet: Vlastiveda

Žiak má na konci 4. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- pozná minulosť svojho národa
- komunikuje o vzťahu medzi človekom a spoločnosťou v danom geografickom priestore
- pomenúva spoločenské problémy v minulosti aj súčasnosti
- pracuje s mapou a objavuje zaujímavosti na Slovensku podľa mapy
- orientuje sa v mape, analyzuje jej obsah a interpretuje ho
- rešpektuje inakosť a rozmanitosť jednotlivých krajov Slovenska
- pozná pamiatky UNESCO na Slovensku

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 71
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

1.8 Predmet: Dejepis

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Dejepis schváleného ako **Príloha č. 2.5** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti. V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasti rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávanía ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etníc. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenstiev. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase a priestore
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu
- kladú k rôznorodým prameňom adekvátne otázky a následne k nim zaujmú postoj
- pracujú s historickými prameňmi

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Od blízkeho k vzdialenému	Práca s časovou priamkou a koncepty času – kľúč k pochopeniu času, zmien a základných dejepisných pojmov	Zakresliť na časovej priamke rozdiel medzi minulým, súčasným a budúcim (časové kategórie)
	Prerozprávanie príbehov z minulosti, ktoré sa stali a ovplyvnili prostredie, v ktorom žijeme	Preukázať na ľubovoľnom príklade hodnotu a dopad historickej skúsenosti na život človeka
	Dešifrovanie významu a triedenie historických prameňov (písomné, hmotné, obrazové, tradičné a audiovizuálne)	Prerozprávať príbeh z minulosti svojho regiónu
	Základné analytické otázky historického bádania: Kto je autor prameňa? Kedy bol napísaný prameň? Čo je obsahom prameňa? Komu bol prameň určený? Aký bol zámer autora prameňa?	Zreprodukovať podstatu ľubovoľne vybraných povestí a legiend spojených so Slovenskom
	Využívanie nástrojov k poznávaniu histórie – mapa, náčrtok, graf, tabuľka	Kláď základné analytické otázky k historickým prameňom a pracovať s nimi (vrátane školských)
	Praktické rozvíjanie dejepisných kompetencií – analýza historickej fotografie, plagátu alebo karikatúry	Ilustrovať pomocou rodokmeňa kultúrnu rôznorodosť jednotlivých generácií v minulosti vlastnej rodiny
	Listovanie v školskej kronike – čo vieme vyčítať o minulosti školy	Rozlíšiť jednotlivé druhy komunikácie medzi ľuďmi v minulosti a prítomnosti
	Návšteva múzea, archívu alebo knižnice – miesta, kde sa stretávame s históriou	Rozpoznať rozdiely medzi voľným a núteným pohybom ľudí v minulosti i prítomnosti
	Počúvanie a poučenie sa z rodinných príbehov v minulosti (svedectvo ako stopa po minulosti)	Zdôvodniť stálu prítomnosť rôznych konfliktov na človeka a prostredie, v ktorom žije
	Tvorba rodostromu – poznatky o rodine a jej minulosti (generácie)	Uviesť príklady prejavov duchovného života ľudí v minulosti a prítomnosti
	Rozvíjanie mediálnej gramotnosti – čo nám hovoria komunikačné médiá o svete, v ktorom žijeme a o nás samých	
	Uvedomenie si dôsledkov vojen a iných	

	konfliktov ako memento histórie (vplyv konfliktov na deti)	
	Posúdenie príčin a dôsledkov stretávanie kultúr – fenomén migrácie (vystáhovalectvo a prisťahovalectvo)	
	Detská práca v minulosti i prítomnosti	
	Určenie podstaty náboženstiev jedného Boha	
Vznik a vývoj ľudskej kultúry	Spoznávanie praveku ako kolíska histórie ľudstva – počiatky ľudskej cesty (od pästného klinu k železu)	Porovnať kľúčové aspekty života pravekých ľudí a prvých civilizácií s dnešným životom
	Identifikovanie základných fenoménov v živote pravekých ľudí – spoločenská štruktúra v praveku (lovci a zberači)	Prepojiť vzťah medzi prírodnými podmienkami vznikom prvých civilizácií
	Analyzovanie vybraných príkladov kultúrneho a náboženského prežívania pravekého človeka	Vymedziť dôsledky pravekého vývoja ľudstva s ohľadom na súčasnosť
	Uvedomenie si významu technologického a komunikačného progresu ako záruky vývoja ľudského druhu v praveku (pracovné nástroje)	Identifikovať najdôležitejšie poznatky našich predkov, ktoré formovali progres ľudstva
	Popísanie, ako sa svet dostal do staroveku – delba práce a neolitická revolúcia (roľník a remeselník)	Uviesť príklady prejavov duchovného života v minulosti a dnes
	Rozpoznanie príčin a dôsledkov vzniku prvých miest	
	Objavovanie riečnych civilizácií (jeden príklad)	
	Pomenovanie poznatkov – spoločný kultúrny odkaz prvých civilizácií pre súčasnosť	

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Predmet: Dejepis

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- nadobudne spôsobilosť orientovať sa v historickom čase a priestore
- naučí sa čítať a používať dejepisnú mapu
- kladie k rôznorodým prameňom adekvátne otázky a následne k nim zaujme postoj
- pracuje s historickými prameňmi

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 76
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

1.9 Predmet: Geografia

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Geografia schváleného ako **Príloha č. 2.5** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

V predmete geografia sa zameriame na objasňovanie prírodných zákonitostí na našej planéte. Pochopíme podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomíme si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Porozumieme vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a pochopíme ich silnú vzájomnú previazanosť. Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí.

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú internet, mapy, atlasy, geografické aplikácie
- vysvetľujú zákonitosti geografických javov a procesov vyplývajúcich z polohy Zeme vo vesmíre, tvaru, veľkosti a pohybov Zeme a ich vplyv na vznik teplotných pásiem, typov krajín a život ľudí na Zemi
- na glóbose a mape sveta lokalizujú a pomenujú svetadiely a oceány
- určujú základné rovnobežky a nultý poludník – pomocou nich vymedzia jednotlivé zemské poglobule.
- rozumejú formovaniu a vytváraniu zemského povrchu
- vedia charakterizovať a lokalizovať typy krajín, s príslušným rastlinstvom a živočíštvom
- rešpektujú ochranu prírody a krajiny

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Naše miesto vo vesmíre	Tvar a veľkosť Zeme	Opísať tvar Zeme podľa glóbusu. Predviesť s glóbusom rotáciu Zeme okolo osi a obeh Zeme okolo Slnka. Stručne charakterizovať Mesiac. Vysvetliť zákonitosti geografických javov a procesov vyplývajúcich z polohy Zeme vo vesmíre, tvaru, veľkosti a pohybov Zeme a ich vplyv na vznik teplotných pásiem, typov krajín a život ľudí na Zemi.
	Zem vo vesmíre	
	Prvky slnečnej sústavy	
Pohyby Zeme	Pohyby Zeme	Vysvetliť príčiny striedania dňa a noci a ako to súvisí s otáčaním Zeme okolo osi. Uviesť aké sú dôsledky obehu Zeme okolo Slnka na rôznych miestach na Zemi. Poznať dobu otočenia Zeme okolo osi a obehu okolo Slnka.
	Dôsledky polohy Zeme vo vesmíre	
	Dôsledky tvaru, veľkosti a pohybov zemegule na život na planéte	
Mapa a glóbus	Glóbus ako model zemegule, mapa ako zdroj geografických informácií	Podľa mapy časových pásiem určiť rozdiel v časoch medzi vybranými miestami na Zemi. Na glóbusu a mape sveta lokalizovať a pomenovať svetadiely a oceány. Vyhľadávať rôzne geografické prvky na všeobecno-geografických mapách v školskom atlase. Určiť základné rovnobežky a nultý poludník Pomocou nich vymedziť jednotlivé zemské poglobule. Vyhľadať na mape vybrané miesta pomocou geografických súradníc. Odmerať vzdialenosť dvoch vybraných bodov na mapách rôznych mierok. Načrtnúť jednoduchú mapu alebo plán s využitím správnych mapových značiek. S pomocou turistickej mapy vytýčiť trasu krátkeho výletu v miestnej krajine a stručne opísať jej priebeh. Čítať základné údaje z mapy. Vyhľadávať rôzne geografické prvky na všeobecno-geografických mapách v školskom atlase Lokalizovať kontinenty a oceány na slepej mape. Opísať, čo zobrazuje mapa podľa jej legendy.
	Slovensko na mapách a na glóbusu	
	Zobrazovanie Zeme na mapách, orientovanie sa v geografickej sieti na mape a v mapových znakoch	
	Svetadiely a oceány, ich pomenovanie a lokalizácia	
	Základné rovnobežky a nultý poludník, geografické súradnice	
	Meranie vzdialenosti na mapách	
	Tvorba jednoduchej mapy	
Sopky a zemetrasenia	Tektonické pohyby, sopečná aktivita	Opísať vplyv sopečnej erupcie, zemetrasenia a cunami na krajinu a jej obyvateľov. Podľa obrázkov opísať vplyv vonkajších prírodných činiteľov na vznik rôznych foriem zemského povrchu. Na modeli Zeme rozlíšiť časti Zeme. Opísať pohyb zemských krýh. Vysvetliť, ako vzniká pohorie, sopka, sopečná činnosť, zemetrasenie na základe
	Formovanie zemského povrchu	

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cykľus	Príloha 3 Strana 79
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	<p>Sopečná erupcia, zemetrasenia a cunami</p> <p>Vplyv sopečnej erupcie, zemetrasenia a cunami na krajinu a obyvateľov</p>	<p>pohybu zemských krýh. Určiť na mape sopečné oblasti, oblasti zemetrasení. Opísať ich výnimočnosť. Uviesť príklady živelných pohrôm vo svete a diskutovať o možnostiach predchádzať im (cunami, zemetrasenie).</p>
Vonkajšie prírodné činitele	<p>Činnosť sopiek, vznik zemetrasení, činnosť vody, vetra a ľadovca</p> <p>Vonkajšie prírodné činitele, ich vplyv na formovania zemského povrchu</p>	<p>Vysvetliť vplyv tektonických pohybov a sopečnej aktivity na formovanie zemského povrchu. Podľa obrázkov opísať vplyv vonkajších prírodných činiteľov na vznik rôznych foriem zemského povrchu. Vysvetliť ako pôsobia rieka a vietor a ľadovce na zemský povrch. Vysvetliť príčiny a dôsledky dramatického ústupu ľadovcov</p>
Podnebie a počasie	<p>Geografická poloha, nadmorská výška, podnebie</p> <p>Vplyv geografickej polohy, nadmorskej výšky a podnebia na rastlinstvo a živočíšstvo</p> <p>Predpoveď počasia</p> <p>Klimatická zmena, ľudská činnosť a klimatické zmeny</p>	<p>Vysvetliť vplyv geografickej polohy a nadmorskej výšky na podnebie a vplyv podnebia na rastlinstvo a živočíšstvo. Poznať rozdiel medzi podnebím a počasím. Vysvetliť predpoveď počasia a stručne opísať vplyv ľudskej činnosti na klimatickú zmenu. Vedieť sa orientovať v mobilnej aplikácii zameranej na predpoveď počasia</p>
Rozmanité krajiny Zeme	<p>Typy krajín, výskyt typov krajín na Zemi</p> <p>Typické druhy organizmov pre typy krajín, príklady prispôsobenia sa druhov organizmov na život v danom prostredí</p> <p>Ohrozenia vybraných typov krajín ľudskou činnosťou</p>	<p>Vysvetliť vplyv geografickej polohy a nadmorskej výšky na podnebie a vplyv podnebia na rastlinstvo a živočíšstvo. Porovnať jednotlivé typy krajín a s pomocou mapy určiť ich výskyt na Zemi. K jednotlivým typom krajín vyhľadať typické druhy organizmov a uviesť príklady ich prispôsobenia sa na život v danom prostredí. Uviesť príklady ohrozenia vybraných typov krajín ľudskou činnosťou a vysvetliť prečo je ich ochrana dôležitá nielen pre prírodu, ale aj pre život človeka. Charakterizovať veľkomestský a vidiecky spôsob života</p>
Ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva	<p>Vzájomné vzťahy medzi človekom a prírodou (pozitíva a negatíva)</p> <p>Zoznam svetového dedičstva UNESCO</p>	<p>Vizuálne vedieť rozoznať najvýznamnejšie pamiatky vo svete a na Slovensku. Vyhľadať a spracovať informácie vo forme počítačovej prezentácie, leporela, skladačky, plagátu, vlastnej mapy... Pripraviť prezentáciu projektu na zvolenú tému a odprezentovať ju pred spolužiakmi.</p>

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Predmet: Geografia

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- používa internet, mapy, atlasy, geografické aplikácie
- vysvetľuje zákonitosti geografických javov a procesov vyplývajúcich z polohy Zeme vo vesmíre, tvaru, veľkosti a pohybov Zeme a ich vplyv na vznik teplotných pásiem, typov krajín a život ľudí na Zemi
- na glóbuse a mape sveta lokalizuje a pomenuje svetadiely a oceány
- určuje základné rovnobežky a nultý poludník – pomocou nich vymedzia jednotlivé zemské poglobule.
- rozumie formovaniu a vytváraniu zemského povrchu
- vie charakterizovať a lokalizovať typy krajín, s príslušným rastlinstvom a živočíštvom
- rešpektuje ochranu prírody a krajiny

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 81
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a hodnoty

1.10 Predmet: Etická výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Etická výchova schváleného ako **Príloha č. 2.6** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

Úlohou predmetu etická výchova je formovanie osobnosti žiaka s vlastnou osobnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tejto úlohy využíva hlavne zážitkové učenie, ktoré podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem.

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- osvoja si postoje podporujúce kultivované medziľudské vzťahy
- používajú komunikačné spôsobilosti v medziľudských vzťahoch
- získajú spôsobilosť rozlišovať dobro od zla a konať v prospech dobra
- pozitívne vnímajú seba a iných v bežných a záťažových situáciách
- osvoja si spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu, úctu k druhým
- rešpektujú názory a cítenie iných ľudí, ľudské práva
- spolupracujú pri vytváraní dobrej atmosféry v triede i škole
- osvoja si pozitívny postoj k postihnutým, chorým, starým a iným ľuďom (ako aj všetkým živým tvorom), ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 83
------------------------------	---	-------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Rozvoj komunikačných zručností v medziľudských vzťahoch	<p>Zlaté pravidlo morálky – „Správaj sa k iným tak, ako chceš, aby sa oni správali k tebe.“</p> <p>Ovládanie základných komunikačných zručností</p> <p>Prediskutovanie problémov komunikácie v triede</p>	<p>Vedieť diskutovať o problémoch v triede, škole a ďalších sociálnych skupinách. Zhodnotiť svoje silné a slabé stránky.</p> <p>Rozpoznať vhodné a nevhodné správanie voči osobám opačného pohlavia.</p> <p>Uplatňovať základné komunikačné zručnosti v medziľudských vzťahoch. Rozpoznať situácie, kde je potrebné ticho a počúvanie.</p> <p>Identifikovať problémy komunikácie v triede.</p> <p>Rozpoznať situácie, kde je potrebné ticho a počúvanie.</p>
Reálne a zobrazené vzory	<p>Zdroje prosociálnych vzorov</p> <p>Rozlíšenie (na príkladoch) pozitívnych a negatívnych vplyvov komunikačných prostriedkov a sociálnych sietí</p> <p>Príklady prosociálnych ľudí zo svojho okolia</p> <p>Príklady zobrazených prosociálnych vzorov</p>	<p>Vyjadriť svoj názor na prečítanú knihu a charakterizovať prosociálnu postavu – čitateľský návyk.</p> <p>Rozlíšiť na príkladoch pozitívne i negatívne vplyvy televízie a iných komunikačných prostriedkov (reklama, akčné filmy, čas trávený pred TV,...)</p> <p>Uviesť príklady reálnych prosociálnych ľudí zo svojho okolia.</p> <p>Uviesť príklady zobrazených prosociálnych vzorov.</p>
Od práv a povinností k zodpovednosti	<p>Ľudské práva a slobody a práva dieťaťa</p> <p>Plnenie povinností voči sebe a iným rozširuje sféru našich práv</p> <p>Rozpoznanie vhodného a nevhodného správania voči osobám opačného pohlavia</p> <p>Posúdenie významu tolerancie, rešpektu, úcty a solidarity na ceste k dodržiavaniu ľudských práv a k zodpovednosti</p> <p>Analýza príkladov (z blízkeho prostredia dieťaťa alebo detí vo svete) z pohľadu dodržiavania alebo porušovania práv dieťaťa</p> <p>Prijatie odlišnosti/inakosti</p>	<p>Vymenovať päť práv dieťaťa.</p> <p>Vymenovať päť povinností, ktoré má voči iným ľuďom.</p> <p>Opísať rozdiely správania medzi chlapcami a dievčatami.</p> <p>Rozpoznať vhodné a nevhodné správanie voči osobám opačného pohlavia.</p> <p>Zapojiť sa do aktivity, ktorá podporuje solidaritu.</p> <p>Vysvetliť potrebu solidarity s deťmi, ktoré dlhodobo trpia nedodržiavaním ich práv.</p> <p>Rozpoznať, ktoré práva dieťaťa sa dodržujú alebo porušujú v jeho prostredí.</p> <p>Oceňovať inakosť.</p>
Tvorivosť v medziľudských vzťahoch	<p>Tvorivosť, iniciatíva, vytrvalosť a zodpovednosť pri riešení každodenných problémov</p> <p>Návrhy spôsobov riešenia problémových situácií v triede, v škole</p>	<p>Uviesť príklady vzájomnej užitočnosti.</p> <p>Vedieť využiť svoje kvality pre spoločné dobro.</p> <p>Vymenovať iniciatívy, kde môže preukázať svoj vzťah k ochrane prírody a životného prostredia.</p> <p>Pripraviť si iniciatívy na ochranu prírody.</p> <p>Navrhnuť niekoľko spôsobov riešenia problémových situácií v triede.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 84
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Iniciatívne aktivity na pomoc svojej obci, mestu, regiónu	Hľadať spôsoby riešenia problémových situácií v škole. Iniciovať akciu na pomoc svojej obci, mestu, regiónu.
Etické aspekty ochrany prírody	Vnímanie prírody Realizácia konkrétnych žiackych ochranárskych aktivít	Vnímať prírodu ako celok, v ktorom je potrebné chrániť každú jeho časť (zložku). Aktívne sa zapájať do navrhovaných environmentálnych aktivít školy.

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- ovládajú základné komunikačné zručnosti
- diskutujú o problémoch komunikácie v triede
- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medzifudské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- naučia sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta)
- vysvetlia miesto tvorivosti v medzifudských vzťahoch

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Rozvoj komunikačných zručností v medziľudských vzťahoch	<p>Druhy a úrovne komunikácie</p> <p>Pravidlá otvorenej komunikácie</p> <p>Rozlíšenie verbálnej a neverbálnej komunikácie</p> <p>Identifikovanie (na príkladoch) prejavov neverbálnej komunikácie</p> <p>Analýza jednoduchých obrázkov, príbehov, literárnych textov s prejavmi vhodnej a nevhodnej komunikácie</p>	<p>Objasniť pravidlá otvorenej komunikácie</p> <p>Identifikovať na príkladoch prejavy neverbálnej komunikácie</p> <p>Ovládať základné komunikačné zručnosti</p> <p>Identifikovať komunikačné šumy a prekážky</p> <p>Diskutovať o problémoch komunikácie v triede</p>
Poznanie a pozitívne hodnotenie seba a druhých	<p>Sebapoznanie a sebaúcta</p> <p>Zhodnotenie svojich silných a slabých stránok</p> <p>Rozvíjanie silných stránok</p> <p>Identifikovanie prvkov, ktoré podporujú sebaúctu</p> <p>Sebaovládanie a sebahodnotenie</p> <p>Vzťah medzi sebaúctou a sebaovládaním</p> <p>Sebapoznanie ako dôležitý predpoklad osobnostného rozvoja</p> <p>Význam pochvaly a uznania</p> <p>Príklady pozitívneho hodnotenia iných</p> <p>Pozitívne hodnotenie seba a iných na príkladoch v záťažových situáciách</p>	<p>Vysvetliť pojmy – sebaúcta, sebahodnotenie, sebaovládanie</p> <p>Identifikovať prvky podporujúce sebaúctu</p> <p>Zhodnotiť svoje silné a slabé stránky</p> <p>Vysvetliť vzťah medzi sebaúctou a sebaovládaním</p> <p>Zdôvodniť potrebu poznania pre pozitívne hodnotenie iných</p> <p>Vyjadriť formy a príklady pozitívneho hodnotenia iných</p> <p>Napísať list osobe, v ktorom vyjadrí obdiv a poďakovanie, vyjadrí pochvalu</p>
Od práv a povinností k zodpovednosti	<p>Rovnosť všetkých ľudí v ich právach</p> <p>Konať v najlepšom záujme dieťaťa</p> <p>Vzájomný vzťah (dialektika) práv a povinností</p>	<p>Rozpoznať, ktoré práva dieťaťa sa dodržujú alebo porušujú v jeho prostredí</p> <p>Vymenovať päť práv dieťaťa</p> <p>Vymenovať päť povinností, ktoré má voči iným ľuďom</p>
Tvorivosť v medziľudských vzťahoch	<p>Faktory podporujúce tvorivosť a iniciatívu</p> <p>Znaky tvorivého človeka</p> <p>Význam tvorivosti v medziľudských</p>	<p>Vymedziť faktory podporujúce tvorivosť</p> <p>Vysvetliť miesto tvorivosti v medziľudských vzťahoch</p> <p>Vymyslieť spôsoby riešenia problémových situácií v triede</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 86
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	vzťahoch	Určiť znaky tvorivého človeka
Etické aspekty ochrany prírody	Ľudská činnosť a životné prostredie Zdôvodnenie osobnej zodpovednosti každého človeka za životné prostredie Zhotovenie/vytvorenie projektu ochrany prírody v miestnej lokalite	Zdôvodniť osobnú zodpovednosť každého človeka za životné prostredie Vytvoriť projekt ochrany prírody v miestnej lokalite Realizovať konkrétne žiacke ochranárske aktivity

Kľúčové kompetencie na konci 2.cycklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a hodnoty

Predmet: Etická výchova

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- osvojí si postoje podporujúce kultivované medziľudské vzťahy
- používa komunikačné spôsobilosti v medziľudských vzťahoch
- získa spôsobilosť rozlišovať dobro od zla a konať v prospech dobra
- pozitívne vníma seba a iných v bežných a záťažových situáciách
- osvojí si spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu, úctu k druhým
- rešpektuje názory a cítenie iných ľudí, ľudské práva

- spolupracuje pri vytváraní dobrej atmosféry v triede i škole
- osvojí si pozitívny postoj k postihnutým, chorým, starým a iným ľuďom (ako aj všetkým živým tvorom), ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc
- ovláda základné komunikačné zručnosti
- diskutuje o problémoch komunikácie v triede
- nadobudne spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získa spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získa spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- naučí sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta)
- vysvetlí miesto tvorivosti v medziľudských vzťahoch

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 88
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a hodnoty

1.11 Predmet: Náboženská výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Náboženská výchova schváleného ako **Príloha č. 2.6** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

V predmete náboženská výchova podporuje základné predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Rozvíja duchovný svet detí, umožňuje im prostredníctvom biblických príbehov poznávať Trojjediného Boha, Božiu Matku Máriu a svätých. Na podklade Božích prikázaní ich učí rozlišovať dobro od zla a odovzdáva im základné náukové predpoklady kresťanských životných postojov. Rozvíja komunikačné zručnosti, otvára ich chápaniu okolitého sveta a vďačnosti za prijaté dary. Ponúka im pomoc pri orientácii v súčasnom svete z biblického hľadiska, kresťanskej tradície a vedie k oboznámeniu a ponuke kresťanského štýlu života. Umožňuje konfrontovať sa s veľkými existenčnými otázkami človeka a hľadať na ne odpovede. Zároveň je aj službou spoločnosti, kde napomáha výchove detí a mladých ľudí najmä svojim preventívnym systémom. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi. Je výchovou k zodpovednosti za vlastné konanie, učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať ani nebyť manipulátormi, chápať vlastné konanie i konanie druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 89
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- nadobudnú základné vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o živote Panny Márie a svätých, ktoré sú predpokladom náležitej úcty k nim,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- zorientujú sa v morálnych hodnotách, ktoré sú postavené na Desatore,
- nadobudnú vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok a citov,
- získajú spôsobilosť pre pravidelnú modlitbu, rozlišovanie dobra od zla, voľbu dobra pre seba i iných.

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Cesta nádeje	Mať nádej Som jedinečný, Malý poklad Cesta k druhým, Nie som sám, mám kamarátov Noe dôveruje Bohu Obrazy Božej blízkosti, Obrazy Božej	identifikovať prvky, ktoré robia človeka jedinečným, vysvetliť hodnotu priateľstva, prerozprávať biblický príbeh o Noemovej arche, opísať Božiu blízkosť cez biblické postavy Noema, Abraháma a Mojžiša.

	blízkosti tu na zemi	
Biblia – slovo o nádeji	<p>Biblia – kniha nádeje Zem Biblie, Dobytie zaslúbenej zeme Zvládnem všetko sám – Gedeon Pán Boh utešuje – prísľub Mesiáša, Suchý peň premením na ratolesť Očakávanie Mesiáša, Advent – čas očakávania Príchod Mesiáša, Ján Krstiteľ ohlasuje príchod Mesiáša Ježiš ohlasuje Božie Kráľovstvo, Božie kráľovstvo je ako perla, Ježiš – vládca v Božom kráľovstve Ježiš sprítomňuje Božie Kráľovstvo</p>	<p>rozlíšiť medzi Starým a Novým zákonom, identifikovať sa s postojmi nádeje v živote biblických postáv, reprodukovať biblický príbeh o povolání Gedeona, interpretovať jednoduchým spôsobom biblické texty prorociev Micheáša a Izaiáša – ako posolstvo nádeje, interpretovať biblické príbehy o Jánovi Krstiteľovi a Panne Márii ako naplnenie očakávanej nádeje na príchod Vykupiteľa, vysvetliť podobenstvá o Božom kráľovstve, uviesť tri Ježišove zázraky.</p>
Nádej presahujúca smrť	<p>Najväčšie obmedzenie človeka, Život musí po smrti pokračovať Bože, kde si? (Jób) Ježiš – silnejší ako smrť Sviatosť pomazania chorých</p>	<p>opísať rôzne podoby utrpenia a bolesti, zreprodukovať biblický príbeh o vzkriesení Lazára, vysvetliť vlastnými slovami pojmy vykúpenie a spása, charakterizovať jednoducho kresťanskú vieru vo vzkriesenie a jej dôležitosť, vysvetliť pojem súcitiť, naplánovať si konkrétnu pomoc trpiacemu človeku vo svojom okolí.</p>
Svedectvo nádeje	<p>Veže v našom meste Rôzne veže – rôzne vierovyznania Kostolné veže – symboly nádeje Kresťan – nositeľ Krista Kresťania – nádej pre svet, Ja – svedok nádeje, Svedkovia nádeje, Sv. Ján Pavol II. – svedok nádeje</p>	<p>vyjadriť dôležitosť úcty k iným cirkvám a náboženstvám, vnímať odlišnosť chrámov podľa vierovyznaní, porovnať základné odlišnosti katolíckych kostolov podľa doby, v ktorej vznikli, vymenovať kresťanské cirkvi na Slovensku, pomenovať na základe života svätých dva spôsoby, ako byť svedkom nádeje.</p>
Pramene nádeje	<p>Modlitba – život v Božej prítomnosti Cirkev – prameň nádeje? Modlitba svätého ruženca a zjavenie vo Fatime</p>	<p>zdôvodniť jednoduchým spôsobom potrebu modlitby, vysvetliť význam ticha (stíšenia sa) pre stretnutie s Bohom v modlitbe, zdôvodniť potrebu spoločnej modlitby doma s rodinou, s kamarátmi a veriacimi v kostole, sformulovať osobnú modlitbu.</p>

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- prehľadujú si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy,
- naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- získajú poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii,
- nadobudnú vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, jeho zákonom a výzve k budovaniu jeho kráľovstva,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovávajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať jeho posolstvo vo svojom okolí.

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Boh hovorí k človeku	Sväté písmo – posvätná kniha – knihy SP Orientácia vo Svätom písme Evanjeliá – účinkovanie, učenie a dielo vykúpenia Byzantská misia na území Veľkej Moravy Žiaci vierozvestov	orientovať sa v pojmoch: Biblia, Sväté písmo, Starý zákon, Nový zákon vymenovať základné delenie SZ a NZ, vymenovať evanjeliá, hľadať podľa súradníc daný text vo Svätom písme, reprodukovať tri výroky Ježiša Krista, opísať najdôležitejšie udalosti zo života sv. Cyrila a sv. Metoda, vysvetliť prínos misie sv. Cyrila a sv. Metoda pre Slovensko.
Dialóg Boha a človeka	Modlitba ako dialóg Modlitba v Starom zákone (Dávid a Šalamún) Modlitba v Novom zákone Modlitba Otče náš – jednotlivé prosby Mária – vzor modlitby – vypočutie modlitby Modlitba svätých – sv. František – potreba modlitby Druhy modlitieb – vlastnosti modlitby	rozlíšiť formy modlitby, prerozprávať časti biblického príbehu zo života kráľa Dávida a Šalamúna, charakterizovať stručne jednotlivé prosby modlitby Otče náš, vyjadriť, prečo nás Boh niekedy nevyslyší, zdôvodniť potrebu modlitby pre svoj život, vymenovať tri vlastnosti (charakteristiky) dobrej modlitby
Náš dialóg s Bohom	Komunikácia prostredníctvom symbolu Náboženské symboly Liturgické úkony, postoje, gestá a farby Potreba slávenia v živote človeka Liturgický rok – čas slávenia nedeľa a prikázané sviatky Chrám – miesto slávenia	vysvetliť úlohu a zmysel symbolov, vymenovať základné časti liturgického roka, priradiť správnu farbu k liturgickému obdobiu, uviesť päť prikázaných sviatkov, určiť základné časti chrámu, vymenovať päť liturgických úkonov a predmetov
Obeta Božieho ľudu	Obeta, obetavosť a jej zmysel Náboženský význam obety Obeta Ježiša Krista – Nebeský pelikán Židovský obetný kult – obetný baránok Baránok Boží – kresťanská Veľká noc	opísať prostredníctvom príkladu zo života zmysel obety, uviesť príklady obety druhých ľudí, <u>vysvetliť jednoduchým spôsobom sprítomnenie Ježišovej obety pri sv. omši</u> a potrebu sa jej zúčastniť, nájsť analógiu medzi baránkom v SZ a Božím baránkom v NZ,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 3 Strana 93
--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

	Svätá omša ako sprostredkovanie Ježišovej obety Časti svätej omše Moja obeta, Význam obetných darov	rozlíšiť časti sv. omše, charakterizovať symbolický význam obetných darov chleba a vína pri sv. omši.
Dialóg cez službu	Služba rodine a spoločenstvu Kňazstvo, Sviatosť služby Cirkev sa stará o biednych a chudobných Slúžim chorým – Starostlivosť o chorých v našej farnosti Svätí a blahoslavení, starajúci sa o chorých a biednych (bl. Alberto Marvelli, laik; sv. Albert Chmielowski; sv. Matka Tereza) Modlím sa za najbližších – služba modlitbou Môj ochranca – krstný patrón	vymenovať formy pomoci Cirkvi chudobným a biednym v dejinách a v súčasnosti, vymenovať troch svätcov, ktorí zasvätili svoj život pomoci iným, porovnať možnosti angažovanosti chlapcov a dievčat v službe rodine a spoločenstvu, oceniť službu rodičov pre rodinu, poukázať na úlohu kňaza ako Božieho služobníka, vysvetliť potrebu sviatosti manželstva, sviatosti posvätného stavu a zasväteného života z pohľadu služby.

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a hodnoty

Predmet: Náboženská výchova

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- získa vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka ako originálneho Božieho stvorenia
- nadobudne základné vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi
- získa vedomosti o živote Panny Márie a svätých, ktoré sú predpokladom náležitej úcty k nim

- získa vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy
- získa vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete
- zorientuje sa v morálnych hodnotách, ktoré sú postavené na Desatore
- nadobudne orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu
- nadobudne a uplatní vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov
- získa spôsobilosť pre pravidelnú modlitbu, rozlišovanie dobra od zla, voľbu dobra pre seba i iných
- objaví potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi
- získa povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia
- prehľbí si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi
- naučí sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich
- zorientuje sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim
- získa poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii
- nadobudne vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, jeho zákonom a výzve k budovaniu jeho kráľovstva
- získa spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa
- uplatní v živote výzvu byť Ježišovým učeníkom a odovzdáva jeho posolstvo vo svojom okolí

Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

1.12 Predmet: Pracovné vyučovanie

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Pracovné vyučovanie schváleného ako **Príloha č. 2.7** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

V predmete pracovné vyučovanie sa zameriavame na rozvoj používateľských zručností dôležitých pre zvládanie bežných úkonov v domácnosti, rozvoj pracovných návykov, konštrukčných spôsobilostí a spôsobilostí riešiť jednoduché technické problémy. Vychádzame z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách.

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cykľus	Príloha 3 Strana 96
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Ciele predmetu

Žiaci

- si rozvíjajú predstavy o svete práce a technike ako významnej súčasti spoločnosti
- disponujú používateľskými zručnosťami potrebnými pre bezpečnú a efektívnu prácu s bežnými nástrojmi a zariadeniami
- plánujú, organizujú a hodnotia vlastné pracovné činnosti a funkčne pracujú v tíme
- aplikujú pravidlá bezpečnosti a hygieny pri práci s rôznymi nástrojmi a materiálmi
- postupujú s materiálmi ekonomicky a ekologicky so snahou znížiť potenciálny odpad
- chápu význam techniky pre spoločnosť a jej rozvoj, zároveň si uvedomujú aj negatívne dôsledky rozvoja na spoločnosť i prírodu
- uvedomujú si svoje správanie v zmysle znižovania konzumu

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Technické materiály	Technické materiály (papier, drevo, textil)	Udržiavať na pracovnom mieste poriadok, dodržiavať zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnúť predlekársku prvú pomoc pri drobnom úraze. Skúmať vlastnosti vybraných technických materiálov.
	Vlastnosti technických materiálov Ohýbanie, oddelovanie, spájanie a úprava povrchu dreva Výroba papiera, základné suroviny, vlastnosti: priesvitnosť, krčivosť, pevnosť; použitie Výrobky	Na základe skúmania vybraných konštrukcií, spojov a jednoduchých strojových mechanizmov vytvoriť funkčný model konštrukcie, spoja či časti strojového mechanizmu (napr. most z papiera, štipec zo špachtlí, navijak z cievky a pod.) Vedieť opísať spôsoby výroby papiera, použité suroviny, preskúmať vlastnosti papiera a jeho využitie. Zhotoviť výrobok z technického materiálu (papiera, dreva, textilu) podľa návodu s požadovanou presnosťou. Vyrobiť funkčný výrobok z dostupných technických materiálov pomocou vhodného náradia na základe jednoduchej technickej výzvy.
Výroba odevov a starostlivosť o textil	Výrobok podľa strihu Stehy - krížikový	Navrhnuť a zhotoviť jednoduchý odev (zmenšený model odevu). Vytvoriť doplnky odevov pomocou vybraných techník ručných prác (šitím, vyšívaním, háčkovaním, pletením). Vyšiť ozdobné stehy - zhotoviť výrobok z textilu.

	<p>Stehy - stonkový Oprava odevu Textil</p>	<p>Vyšíť ozdobné stehy - zhotoviť doplnok odevu. Realizovať funkčné drobné opravy odevov. Správne uviesť zásady starostlivosti o textil, preskúmať vlastnosti textilných materiálov.</p>
Konštrukcie modelov stavieb	<p>Konštrukcie okolo nás a ich spoločenský význam: Most Stavebnice, alebo rôzny technický materiál</p> <p>Stavebnice Modely dopravných prostriedkov</p>	<p>Opísať a vysvetliť konštrukcie stavieb.</p> <p>Skúmať vlastnosti vybraných technických materiálov a na základe získaného poznania zvoliť v konštrukčných činnostiach vhodný materiál. Zostrojiť konštrukcie zo stavebníc alebo škatúl. Zhotoviť konštrukcie zo stavebníc - modely dopravných prostriedkov, vysvetliť úlohu dopravných prostriedkov.</p>
Jednoduchý elektrický obvod	<p>Jednoduchý elektrický obvod</p> <p>Elektrický prúd, obvod, zdroj, spotrebič Bezpečné zaobchádzanie s elektrickým zariadením Elektrická energia, zdroje</p>	<p>Vedieť zapojiť jednoduchý elektrický obvod, pomenovať jeho súčasti, pokusne zistiť, kedy jednoduchý elektrický obvod funguje a kedy nie a využiť ho pri konštrukcii jednoduchých výrobkov. Zhotoviť výrobok s využitím zapojenia jednoduchého elektrického obvodu. Prezentovať zásady bezpečnej práce s elektrickým zariadením.</p> <p>Vysvetliť význam šetrenia elektrickou energiou, uviesť zdroje elektrickej energie. Aplikovať princíp šetrenia elektrickou energiou.</p>
Príprava jednoduchých pokrmov v súlade s vyváženým stravovaním	<p>Kuchyňa, jej hlavné časti a ich rozloženie</p> <p>Pokrm na oslavu</p> <p>Stôl na slávnostnú príležitosť</p> <p>Nákup potravín, cenová kalkulácia nákupu</p>	<p>Zdôvodniť správne rozloženie kuchynských spotrebičov a náradia. Vysvetliť bezpečné používanie kuchynského náradia a spotrebičov a pravidlá hygieny v kuchyni. Pripraviť jednoduché pokrmy v súlade so správnou životosprávou pre rôzne príležitosti a svoje rozhodnutie zdôvodniť informáciami o trvanlivosti a iných vlastnostiach potravín. Prezentovať zásady správneho stolovania, navrhnuť úpravu na slávnostnú príležitosť, vytvoriť menu na slávnostnú príležitosť. Uviesť príklady vhodných potravín na špecifické udalosti, simulovať nákup potravín.</p>
Remeselná výroba v minulosti a v súčasnosti	<p>Ľudové tradície a remeslá v regióne:</p> <p>Ľudové remeslá: ľudová výšivka Ľudové remeslá: hrnčiarstvo Ľudové tradície: košíkárstvo Ľudové tradície : ornament</p>	<p>Inšpirovať sa ľudovými tradíciami a na základe poznania svojho regiónu zhotoviť predmety viažuce sa k vybraným tradičným sviatkom. Opísať tradície typické pre náš región, vytvoriť ozdoby a doplnky – vyšívanie. Zhotoviť produkty súvisiace s ľudovými remeslami – práca s hlinou. Vytvoriť ozdoby súvisiace s ľudovými tradíciami – práca s prútím. Zhotoviť predmety viažuce sa k vybraným tradičným ornamentom daného regiónu.</p>
Regionálne pracovné príležitosti	<p>Výrobné zariadenia, stavba</p> <p>Pracovné miesta v regióne</p>	<p>Informovať o rôznych povolaniach z okolia, uviesť klady a zápory vplyvu techniky na prácu človeka. Vyhľadať informácie o voľných pracovných miestach vo svojom regióne, diskutovať o ich význame a uvažovať o potrebnom vzdelaní na výkon daného povolania.</p>

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

Predmet: Pracovné vyučovanie

Žiak má na konci 4. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- má rozvinuté predstavy o svete práce a technike ako významnej súčasti spoločnosti
- disponuje používateľskými zručnosťami potrebnými pre bezpečnú a efektívnu prácu s bežnými nástrojmi a zariadeniami
- plánuje, organizuje a hodnotí vlastné pracovné činnosti a funkčne pracuje v tíme
- aplikuje pravidlá bezpečnosti a hygieny pri práci s rôznymi nástrojmi a materiálmi
- pracuje s materiálmi ekonomicky a ekologicky so snahou znížiť potenciálny odpad
- chápe význam techniky pre spoločnosť a jej rozvoj, zároveň si uvedomuje aj negatívne dôsledky rozvoja na spoločnosť i prírodu
- uvedomuje si svoje správanie v zmysle znižovania konzumu

Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

1.13 Predmet: Technika

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 99
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Technika schváleného ako **Príloha č. 2.7** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

V predmete sa žiaci naučia používať zručnosti dôležité pre zvládanie bežných úkonov v domácnosti, dielni, či v záhrade. Okrem rozvoja pracovných návykov je vzdelávacia oblasť zameraná na rozvoj konštrukčných spôsobilostí riešiť jednoduché technické problémy. Vzdelávacia oblasť je zameraná aj na spoznávanie trhu práce, čím je ovplyvňovaná profesijná orientácia žiakov.

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- rozvíjajú predstavy o svete práce a technike ako významnej súčasti spoločnosti
- disponujú adekvátnymi používateľskými zručnosťami potrebnými pre bezpečnú efektívnu prácu s bežnými nástrojmi a zariadeniami.
- plánujú, organizujú a hodnotia vlastné pracovné činnosti a funkčne pracujú v tíme
- riešia jednoduché technické problémy s aplikovaním primeranej úrovne technického myslenia
- aplikujú pravidlá bezpečnosti a hygieny pri práci s rôznymi nástrojmi a materiálmi

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 101
------------------------------	---	--------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Základné pestovateľské zručnosti	Pôda a jej spracovanie Zvyšovanie úrodnosti Typy pôdy Ochrana pôdy Druhy hnojív Ochrana rastlín	Vysvetliť základné spracovanie pôdy a techniky Popísať priaznivé účinky pôdnych organizmov na úrodnosť pôdy Rozdeliť typovo poľnohospodársku pôdu Vykonať agrotechnické opatrenia a predchádzať šíreniu buriny Správne využívať hnojivá na rôzne typy pôdy Rozdeliť ochranu rastlín (biologická, integrovaná, preventívna)
Pestovanie vybraných druhov zeleniny, úžitkových a liečivých rastlín	Pestovanie v kvetináči Pestovanie bylín Využitie liečivých rastlín Rozdelenie rastlín Sadíme lúčne kvety	Rozdeliť rastliny, ktoré je možné pestovať v kvetináči Typy bylín, správne pestovanie História a uplatnenie liečivých rastlín Deliť rastliny podľa vývinového stupňa, podľa výživy a dĺžky života Vysadiť a pozorovať lúčne kvety v areáli školy Vykonávať jednoduché pestovateľské činnosti a vysvetliť ich význam pri snahe dopestovať úrodu
Chov úžitkových (alebo drobných) živočíchov	Delenie úžitkových živočíchov Delenie drobných živočíchov Podmienky chovu úžitkových živočíchov Základné ustanovenia chovu Technické a hygienické podmienky chovu	Popísať najvýznamnejšie úžitkové živočíchy Opísať základnú starostlivosť o vybrané druhy úžitkových (drobných) živočíchov Pomenovať a popísať drobné živočíchy Povinnosti majiteľov, držiteľov a chovateľov úžitkových a domácich zvierat Naštudovanie podmienok o ochrane a chove zvierat Určiť správne ustajňujúce priestory pre chov zvierat

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

Predmet: Technika

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- rozvíja predstavy o svete práce a technike ako významnej súčasti spoločnosti
- disponuje adekvátnymi používateľskými zručnosťami potrebnými pre bezpečnú efektívnu prácu s bežnými nástrojmi a zariadeniami.
- plánuje, organizujú a hodnotí vlastné pracovné činnosti a funkčne pracuje v tíme
- rieši jednoduché technické problémy s aplikovaním primeranej úrovne technického myslenia
- aplikuje pravidlá bezpečnosti a hygieny pri práci s rôznymi nástrojmi a materiálmi

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 103
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

1.14 Predmet: Hudobná výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Hudobná výchova schváleného ako **Príloha č. 2.9** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

Vzdelávanie v predmete hudobná výchova bude primárne zamerané na reálnych umeleckých, znejúcich hudobných artefaktoch, na permanentnom aktívnom individuálnom a skupinovom zapájaní žiakov do produkčného a recepčného procesu hudobných činností. Všetko teoretické poznanie je preto výsledkom vnímania a prežívania znejúcej hudby.

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- poznajú základné hudobné kompetencie produkcie, recepcie a interpretácie hudby rôznymi spôsobmi, prístupmi, prejavmi a prezentáciami
- získavajú základné hudobné zručnosti v oblasti spevu a hry na detských hudobných nástrojoch a zručnosti verbálneho, vizuálneho, pohybového a dramatického vyjadrovania a spájania hudby
- objavujú základné a použiteľné vedomosti z teórie hudby, z hudobnej histórie, hudobnej estetiky
- získavajú základné vedomosti a zručnosti z oblasti techniky vytvárania hudby spevom a hry na hudobné nástroje
- poznajú základné technologické postupy produkcie a prezentácie hudby, ako aj techniky a spôsoby nehudobného vyjadrovania hudby (verbálneho, vizuálneho, dramatického) kolektívom
- realizujú hry na detské a iné ovládateľné hudobné nástroje, pohybové aktivity, tance a tvorivú dramatikú

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 105
------------------------------	---	--------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Hlasové činnosti - SPEV	<p>Nácvik vybraných piesní rôznych druhov, žánrov a štýlov (ľudových, umelých) Umelecké spracovanie slovenskej ľudovej piesne</p> <p>Regionálne ľudové piesne Taktovacie gestá 2/4 takt, gestá pre zmeny tempa a dynamiky Melodické modely Detské piesne, autorské piesne Hry s hlasom, vokálne dialogické hry Improvizácia a elementárna kompozícia</p> <p>Slovenské ľudové piesne Durová stupnica (C dur) Vokálne činnosti v rozsahu b-d2 Dychové a hlasové cvičenia Taktovacie gestá 4/4 takt Hymna ako hudobný symbol</p>	<p>Spievať primerane technicky (dýchanie, tvorba tónu, artikulácia, vhodný register, držanie tela) intonačne a rytmicky správne (rôzne piesne a piesňové formy). Spievať jednoduchý dvojhlas (udržia svoju melodickú líniu) kanón, burdón, ostinátny druhý hlas. Intonovať podľa notového zápisu (fonogestiky) jednoduché melodické modely a dirigovať taktovacie schémy 2/4, 3/4, 4/4.</p> <p>Uplatňovať správne spevácke návyky, vyjadriť charakter piesne.</p> <p>Hlas používať v improvizáciách a elementárnej kompozíciách (melodizovať krátke texty a otextovať krátke melódie, dialógy a monológy, zvukomaľbu). Zaspievať slovenskú ľudovú pieseň rytmicky a intonačne čisto, s adekvátnym výrazom.</p> <p>Spievať slovenskú hymnu ako symbol štátnosti.</p>
Inštrumentálne činnosti – HRA NA HUDBNÝCH NÁSTROJOCH (detských, elementárnych, hra na tele: body percussion, body music)	<p>Ľudové hudobné nástroje Hra na hudobných nástrojoch, na tele, na objektoch Inštrumentálny sprievod a inštrumentálna improvizácia Reprodukovanie a produkovanie hudby Orffov inštrumentár Samostatne zhotovené elementárne hudobné nástroje Okolité objekty triedy, rozličné objekty, prírodniny</p>	<p>Rozoznať elementárne nástroje podľa zvuku, vzhľadu i názvu. Hrať na elementárnych nástrojoch, na tele, na objektoch podľa zápisu jednoduché útvary. Improvizovať a vytvárať inštrumentálny sprievod (burdón, ostináto T-D, voľný zvukomalebný sprievod). Hrať technicky správne (reprodukovať a produkovovať hudbu). Vyjadriť charakter piesne Orffovými hudobnými nástrojmi. Vytvárať elementárne hudobné nástroje.</p> <p>Spoznávať hudobné nástroje.</p>
Percepčné činnosti- aktívne počúvanie – POČÚVANIE	<p>Skladby slovenských skladateľov, piesne, spev a interpretácia učiteľa, vlastný hudobný prejav,</p>	<p>Sústredene a bezpečne počúvať zvuky (od ticha po zvuky okolia) – spájanie zvukov do celkov (koláže).</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 106
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>hudobný prejav triedy Folklórny región Spiša</p> <p>Slovenská ľudová pieseň – Spiš Motív, veta, opakovanie Štátna hymna Slovenskej republiky Hudba pri slávnostných príležitostiach Umelecké vyjadrenie pocitov z hudby</p> <p>Orchester Nástroje, skupiny symfonického orchestra, niektoré konkrétne hudobné nástroje. Dynamika – mezzoforte, forte Folklórne regióny Slovenska Harmónia durová, molová Funkcie hudby: estetická, umelecká, spoločenská, zábavná, úžitková Vyjadrovacie prostriedky hudby (rytmus, melódia, harmónia, tempo, dynamika...)</p>	<p>Sústredene počúvať hudbu. Poznať špecifiká ľudovej hudobnej kultúry regiónu. Identifikovať v počúvaných skladbách hlasy, zoskupenia. Poznať ľudovú pieseň zo Smežian. Vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne a pohybom, alebo vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami. Zaspievať samostatne celú slovenskú hymnu ako symbol štátnosti.</p> <p>Vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne a pohybom, alebo vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami. Identifikovať (rozoznať, vymenovať) nástrojové obsadenie hudobnej skladby v rôznych zoskupeniach (nástroje skupiny symfonického orchestra, niektoré konkrétne nástroje). Identifikovať hudobné formy a žánre (pieseň, koncert, opera, muzikál, komorná hudba, hudba klasická, ľudová, zábavná populárna, motív, veta, predvetie, závetie, opakovanie, kontrast Rozoznávať rôzne funkcie hudby a poznať jej spoločenský význam.</p> <p>Identifikovať, charakterizovať a terminologicky správne pomenovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky.</p>
<p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>Kalendáre a výročné zvyky Hudba pri slávnostných a rodinných príležitostiach</p>	<p>Tanec, ľudový tanec, moderný tanec Kalendáre a výročné zvyky: Rodinné sviatky a zvyky Pohybová improvizácia, interpretácia, gesto, mimika – narodeninová pieseň Vianočné sviatky – koledy Tanec, pohyb Hudba pri slávnostných a rodinných príležitostiach Ľudový tanec, podupy – svadobná pieseň Slovenská ľudová pieseň Valčík Ján Cikker: Valaský tanec z opery Juro Jánošík Slovenská ľudová pieseň Polkový krok</p>	<p>Rozlíšiť pojem tanec, ľudový tanec, súčasné moderné tance. Uplatniť vhodný pohyb v hudobno-pohybových hrách so spevom. Spoznávať rodinné sviatky a zvyky.</p> <p>Zaspievať vianočnú koledu, navodenie Vianočnej nálady vhodnou pohybovou improvizáciou. Realizovať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách.</p> <p>Formovať kladný vzťah k slovenskej ľudovej piesni. Spoznávať rodinné sviatky a zvyky – svadobná. Zatancovať rytmus v 3/4 takte. Pohybom rozlíšiť kontrastné časti hudobnej formy. Poznať valasky tanec. Pohybom reagovať na rytmus, metrum a tempo v slovenskej ľudovej piesni. Pohybom rozlíšiť formotvorné prvky. Realizovať kultivovaný estetický pohyb.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 107
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	Slovenská ľudová pieseň Tanec, čapáše	
Hudobno – dramatické činnosti	Žartovná pieseň Spojenie hudobno-dramatického prejavu, rytmické a melodické dopĺňovačky- Tvorivá dramatika Slovenská detská pieseň Vizualizácia Umelecké stvárnenie hudby Návšteva divadla, sledovanie záznamu	Stvárniť pieseň hudobno-dramatickými prostriedkami. Prežívaním modelových situácií pociťovať spojenie hudobno-dramatického prejavu s reálnymi životnými situáciami, spoznávať ľudové zvyky – Stridžie dni. Stvárniť pieseň hudobno-dramatickými prostriedkami. Vyjadrovať hudbu: verbálne, pohybom, dramaticky (možno aj výtvarne), pohybové vyjadrovanie – voľné, improvizáčné, tanečné. Realizovať hudobno-dramatický celok a vnímanie hudobno-dramatického diela.
Hudobno-vizuálne činnosti	Slovenská ľudová pieseň - grafická partitúra Notový zápis a jeho realizácia	Zapísať výšky tónov od c1-c2, dĺžky tónov – notové písmo. Vytvoriť, prečítať a realizovať (hlasom) notový zápis. Poznať bodku pri note. Vytvoriť (zapísať), prečítať a realizovať (hlasom alebo hrou na nástroji) notový zápis.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 108
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- prejavujú záujem o spoločný spev a hudobný prejav
- oboznamujú sa so správnymi speváckymi návykmi, dýchaním
- poznajú základné hudobné kompetencie produkcie, recepcie a interpretácie hudby rôznymi spôsobmi, prístupmi, prejavmi a prezentáciami
- získavajú základné hudobné zručnosti v oblasti spevu a hry na hudobných nástrojoch a zručnosti verbálneho, vizuálneho, pohybového a dramatického vyjadrovania a spájania hudby
- objavujú základné a použiteľné vedomosti z teórie hudby, z hudobnej histórie, hudobnej estetiky

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Hlasové činnosti - SPEV	<p>Ludová pieseň Autorská pieseň Rytmizované texty Slovenská ľudová pieseň Artikulačné cvičenia Metrický viazané a neviazané texty a melódie Gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov Vokálne činnosti v rozsahu d1-a1 Cvičenia zamerané na správne držanie tela, dychové, artikulačné a hlasové cvičenia</p>	<p>Naučiť sa spievať detskú pieseň. Rozvíjať rytmické cítenie striedaním štvrtých a osminových nôt. Vedieť rytmizovať reč. Osvojiť si pieseň prostredníctvom intonačnej metódy s použitím relatívnej solmizácie. Osvojiť si pieseň prostredníctvom intonačnej metódy s použitím relatívnej solmizácie. Hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny a technikou správneho speváckeho dýchania. Osvojiť si pieseň, improvizovať krátke dialógy i monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám. Intonovať , rytmizovať v obmedzených tónových okruhoch. Naučiť sa spievať pieseň. Vedieť rytmizovať pieseň. Použiť gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov. Zladiť spev s pohybom. Prehlbovať poznatky o striedaní štvrtých a osminových nôt. Osvojiť si pieseň prostredníctvom imitačnej a kombinovanej metódy. Rytmizovať reč. Naučiť sa spievať pieseň relatívnou solmizáciou. Riadené objavovanie hudby. Vedieť hrať na telo podľa rytmu piesne. Prejaviť radosť pri spojení hudby s pohybom. Spievať piesne s doprovodom.</p>
Inštrumentálne činnosti – HRA NA HUDOBNÝCH NÁSTROJOCH (detských, elementárnych, hra na tele: body percussion, body music)	<p>Hra na tele, rytmizácia Orffové nástroje Správne použitie Orffových nástrojov 2/4 takt, osminové a štvrté rytmické hodnoty Intonácia a rytmizácia piesne Hra na zvukových hračkách a ďalších elementárnych nástrojoch Elementárne hudobné nástroje</p>	<p>Osvojiť si pieseň prostredníctvom intonačnej metódy s použitím relatívnej solmizácie. Poznať elementárne hudobné nástroje podľa ich zvuku, technicky správne hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, reprodukovat a produkovať hudbu na nástrojoch. Naučiť sa spievať koledu. Vyjadriť motív pohybom. Sledovať a znázorniť pohybom i graficky pohyb melódie. Vedieť hrať rytmické modely v 2/4 takte, osminové a štvrté rytmické hodnoty. Naučiť sa spievať anglickú pieseň. Uvedomiť si pohyb melódie. Utvrdzovať sa v inotácií so-la ,so-mi. Osvojiť si pieseň prostredníctvom imitačnej a kombinovanej metódy. Obohatiť pieseň rytmickým sprievodom z dvoch hlasov. Hrať melodické modely. Obohatiť pieseň elementárnymi hudobnými nástrojmi iných kultúr a</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cykľus	Príloha 3 Strana 110
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		vlastnoručne zhotovených hudobných nástrojov. Vlastnoručne zhotoviť elementárne nástroje a hrať na nich. Reprodukovať a produkovať hudbu na nástrojoch
Percepčné činnosti- aktívne počúvanie – POČÚVANIE	Vyjadrovacie prostriedky hudby Hudobná forma skladby Vyjadrovacie prostriedky Zvuky, šumy , ruchy, hluky, tóny, súzvuky okolitého sveta Hudba veselá, krásna a ďalšie kategórie blízke životnej skúsenosti žiakov Skladby zahraničných hudobných skladateľov Muzikál	Rozlíšiť základné vyjadrovacie prostriedky hudby. Aktívne počúvať hudbu, verbalizovať charakter hudby. Identifikovať základné estetické kategórie v hudbe. Aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno- výrazový potenciál hudby. Rozlíšiť základné vyjadrovacie prostriedky. Porovnať charakterovo odlišné piesne, základné dynamické kontrasty v speve. Počúvať aktívne pieseň interpretovanú učiteľom, žiakom. Spievať pieseň s inštrumentálnym doprovodom klavíra. Vypočuť si inštrumentálnu skladbu, rytmizovať. Identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby. Pohybom znázorniť náladu počutej hudby. Rytmizovať a melodizovať text . Určiť a rozpoznať melodické a rytmické motívy. Obohatiť pieseň tanečnými krokmi inštrumentálnym sprievodom. Zoznámiť sa s hudobným nástrojom-husle. Identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby.
Hudobno-pohybové činnosti Kalendáre a výročné zvyky Hudba pri slávnostných a rodinných príležitostiach	Hudobno-pohybová hra so spevom, pohybová spontánnosť, uvoľnenosť 2/4 takt, osminové a štvrtové rytmické hodnoty (rytmické slabiky ta, ti-ti) Pomocné intonačné prostriedky Hlasové a dychové cvičenia Slovenská ľudová pieseň Hudobno-pohybová hra so spevom, tanečná chôdza, tleskanie, plieskanie, dupanie Hudobno-pohybová činnosť: pohyb, gesto, mimika	Spievať veselú detskú pieseň. Pohybom a gestami vyjadriť charakter piesne . Adekvátne reagovať na rytmus. Rozvíjať rytmické cítenie striedaním štvrtových a osminových nôt. Vedieť rytmizovať reč. Osvojiť si pieseň prostredníctvom intonačnej metódy s použitím relatívnej solmizácie. Upevňovať intonačné vzťahy so-mi. Osvojiť si pieseň prostredníctvom intonačnej metódy s použitím relatívnej solmizácie. Vedieť melodizovať reč 5.-3.(so-mi) Pohybovať sa v rytme spievanej piesne, využívať tanečnú chôdzu . Rytmizovať a melodizovať pieseň. Ovládať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách. Upevňovať kamarátske vzťahy v triede.

Hudobno – dramatické činnosti	Sledovanie predstavenia na DVD Rôzne dramatické žánre Hudobno- dramatické činnosti, tvorivá dramatika Prezentácia divadelného predstavenia Hudobno-pohybová činnosť: pohyb, gesto, mimika	Hudobno- dramatické činnosti, hudobno- pohybové hry, herecké etudy. Poznať jednotlivé hudobné nástroje. Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi. Osvojiť si pieseň prostredníctvom intonačnej metódy s použitím relatívnej solmizácie. Koncentrovane a s porozumením sledovať hudobno- pohybové predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom. Koncentrovane a s porozumením sledovať hudobno- pohybové predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom. Syntetizovať svoje hudobné schopnosti, zručnosti a vedomosti do dramatického celku Samostatne tvoriť, alebo na vybranú hudbu učiteľom kreatívne pripraviť scenár, pohyb, tanec, scénu ,kostýmy, rekvizity Podľa svojich možností zaspievať piesne z operety, - charakterizovať balet, - pochopiť, že hudbou sa dá vyjadriť čokoľvek – príbeh, pocity, farby a i.- integrovať vokálne, pohybové, inštrumentálne a dramatické činnosti spojené v dramatickom príbehu Zopakovať zásady správneho dýchania a za pomoci jednoduchých skladieb,- využiť osvojené hudobné schopnosti, zručnosti a návyky pri spoluvytváraní a prezentácii hudobno-dramatického príbehu.
--------------------------------------	---	--

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Predmet: Hudobná výchova

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- pozná základné hudobné kompetencie produkcie, recepcie a interpretácie hudby rôznymi spôsobmi, prístupmi, prejavmi a prezentáciami
- získa základné hudobné zručnosti v oblasti spevu a hry na detských hudobných nástrojoch a zručnosti verbálneho, vizuálneho, pohybového a dramatického vyjadrovania a spájania hudby
- objaví základné a použiteľné vedomosti z teórie hudby, z hudobnej histórie, hudobnej estetiky
- získa základné vedomosti a zručnosti z oblasti techniky vytvárania hudby spevom a hry na hudobné nástroje
- pozná základné technologické postupy produkcie a prezentácie hudby, ako aj techniky a spôsoby nehudobného vyjadrovania hudby (verbálneho, vizuálneho, dramatického) kolektívom
- realizuje hry na detské a iné ovládateľné hudobné nástroje, pohybové aktivity, tance a tvorivú dramatikú

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 113
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

1.15 Predmet: Výtvarná výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Výtvarná výchova schváleného ako **Príloha č. 2.9** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

V predmete výtvarná výchova sa primárne zameriame na aktivity činnostného vyučovania. Vedú žiakov k vlastnému prejavu a na základe tvorivej skúsenosti aj k vytváraniu vlastných kultúrnych názorov a postojov. Sprostredkujeme im kultúrne znalosti a zručnosti z oblasti vizuálnych umení (výtvarné umenie, architektúra, film, dizajn), zahŕňajúc aj performatívne zložky.

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- vyjadrujú spontánny detský výtvarný prejav, ktorý vedie k uvedomenému svojbytnému vyjadrovaniu
- hľadajú a objavujú samostatný a tvorivý prístup k riešeniu problémov prostredníctvom experimentovania, uplatnenia predstavivosti a fantázie, slobody vo vytváraní svojich vlastných konceptov a riešení
- vytvárajú si predstavy na základe vnímanej skutočnosti alebo vlastnej fantázie a tieto predstavy tvorivo formálne a technicky vyjadrujú prostredníctvom artefaktov
- rozvíjajú si manuálne zručnosti prácou s rôznymi materiálmi a technikami
- spoznávajú prostredníctvom zážitkového a činnostného vyučovania druhy výtvarného umenia, média, koncepcie, štýly a výrazové prostriedky umeleckého vyjadrovania v oblasti výtvarného umenia, fotografie, architektúry, dizajnu a filmovej tvorby na úrovni historického vývoja aj súčasného umenia
- bez ohľadu na mieru talentu prezentujú svoje nápady a prácu, a tým umocňujú vlastné sebavedomie a originalitu

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Výtvarné vyjadrovacie prostriedky	Kompozičné hry s líniou a bodom – rovnováha a pohyb v kompozícii Následná aplikácia v naratívnej téme Využitie farebných kontrastov pri vyfarbovaním tvarov; ukážky základných farebných kontrastov	Pochopiť kompozičný vzťah bodu a línie. Vytvoriť obraz s použitím bodov Použiť v maľbe základné farebné kontrasty. Vo výtvarnom prejave aktívne miešať farby.
Rozvoj predstavivosti, fantázie	Možnosti zobrazovania: -odklon od schematickeho zobrazovania, inovácia, fantázia - výraz spracovávaného motívu (smutný, veselý, smiešny, unudený, lenivý...) -vyjadrenie tónov farbami od nízkych až po vysoké – hudba ako výraz tónov	Variovať grafické stereotypy, uplatniť vlastnú predstavivosť. Výtvarne vyjadriť psychické vlastnosti, pomenovať namaľované. Namaľovať farebnú stupnicu tónov.
Podnety moderného výtvarného umenia	Maľovanie - vytvorenie tvaru – prostredníctvom bodov (škvŕn alebo textúr), pointilistický princíp Ukážky umenia impresionizmu - krajinomaľba	Vytvoriť tvar – prostredníctvom bodov (škvŕn alebo textúr). Maľovať prostredníctvom škvŕn. Vytvoriť obraz s použitím impresionistického umenia.
Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	Inšpirácia vybranými artefaktmi z iných kultúr a ich výtvarná interpretácia Umenie iných kultúr: -Indiánske typické artefakty -Budhistický chrám	Interpretovať artefakt umenia inej kultúry. Interpretovať artefakt čínskej kultúry. Poukázať na odlišnosti a podobnosti s našou kultúrou.
Podnety z architektúry	Návrhy architektúry inšpirovanej telom alebo organickými štruktúrami s uplatnením fantázie žiaka Ukážky antropomorfnej, zoomorfnej a fyto-morfnej architektúry Architektúra vychádzajúca z rastlinných tvarov a zvieracích Architektúra vychádzajúca z postavy človeka Architektúra vychádzajúca z organických a geometrických tvarov	Zobraziť rôzne stavby, podľa zážitkovej skúsenosti alebo ukážok, poznať funkciu stavieb. Navrhnuť architektúru podľa vlastnej fantázie. Navrhnuť architektúru vychádzajúcu z rastlinných a zvieracích tvarov. Navrhnuť architektúru vychádzajúcu z postavy človeka. Navrhnuť organický tvar v architektúre.

Podnety fotografie	Hľadanie vzťahov medzi dvoma fotografickými obrazmi Vytváranie prekvapujúceho nového videnia fotoobrazu rytmickým radením formou roláže Roláž alebo montáž z dvoch fotografií	Vytvoriť fotoroláž (montáž) z dvoch fotografií. Spojiť časti fotografie do novej kompozície. Dotvoriť fotografiu, dokreslením nového, vytvoriť fotomontáž.
Podnety videa a filmu	Návrhy fantastických kulís a prostredí pre známe alebo vymyslené filmové deje Návrh charakterovej masky pre fiktívnu filmovú postavu.	Navrhnuť kulisu, prostredie pre filmový záber, masku pre filmovú postavu.
Podnety dizajnu a remesiel	Návrh predmetu (dopravného prostriedku, nábytku) inšpirovaného organickými tvarmi Porovnanie s geometrickými tvarmi Ukážky antropomorfného, zoomorfného alebo fytoromorfného dizajnu	Zobraziť dopravný prostriedok inšpirovaný organickými tvarmi. Výtvarne vyjadriť vymyslený dizajn predmetu inšpirovaný organickými tvarmi. Nakresliť vymyslený dizajn predmetu, inšpirovaný časťami ľudského, zvieracieho tela a časťami rastliny.
Podnety iných oblastí poznávania sveta	Mapa fantastickkej krajiny Zakreslenie fantazijných topografických značiek do mapy	Zhotoviť vlastnú mapu s fantazijnou symbolikou. Vytvoriť k mape legendu.
Škola v galérii	Návšteva galérie (virtuálnej galérie) alebo prehliadky reprodukcí výtvarných diel Diskusia o jednotlivých tradičných žánroch výtvarného umenia (zátišie, portrét, krajina, socha) Charakteristika druhov vizuálnych umení	Charakterizovať znaky tradičných žánrov výtvarného umenia. Povedať svoju interpretáciu videného obrazu. Charakterizovať druhy vizuálnych umení.
Možnosti zobrazovania videného sveta	Hľadanie možností i rôznych spôsobov zobrazenia jednoduchého figuratívneho motívu s dôrazom na odklon od stereotypov Kreslenie predmetov v zátiší – snaha docieľiť približnú proporcionalitu a postrehnúť priestorové usporiadanie (prekrývanie)	Výtvarne parafrázovať osobu, na základe videného obrazu. Výtvarne vyjadriť scénu zo života, interpretovať obraz. Vystihnúť približné tvary a proporcie pozorovaných predmetov.
Podnety elektronických médií	Používanie maliarskych nástrojov v počítačovom programe – vyplnený tvar (krivka, mnohoúholník), miešanie digitálnych farieb, farebné kontrasty, vzory z písmen, vytvorenie pečiatky, jednoduchý motív - maľba	Namaľovať jednoduchý motív počítačovým nástrojom.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 117
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- vyjadrujú spontánny detský výtvarný prejav, ktorý vedie k uvedomenému svojbytnému vyjadrovaniu
- hľadajú a objavujú samostatný a tvorivý prístup k riešeniu problémov prostredníctvom experimentovania, uplatnenia predstavivosti a fantázie, slobody vo vytváraní svojich vlastných konceptov a riešení
- vytvárajú si predstavy na základe vnímanej skutočnosti alebo vlastnej fantázie a tieto predstavy tvorivo formálne a technicky vyjadrujú prostredníctvom artefaktov
- rozvíjajú si manuálne zručnosti prácou s rôznymi materiálmi a technikami
- spoznávajú prostredníctvom zážitkového a činnostného vyučovania druhy výtvarného umenia, média, koncepcie, štýly a výrazové prostriedky umeleckého vyjadrovania v oblasti výtvarného umenia, fotografie, architektúry, dizajnu a filmovej tvorby na úrovni historického vývoja aj súčasného umenia
- bez ohľadu na mieru talentu prezentujú svoje nápady a prácu, a tým umocňujú vlastné sebavedomie a originalitu

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Výtvarné vyjadrovacie prostriedky	Kompozičné hry s líniou a bodom – rovnováha a pohyb v kompozícii Následná aplikácia v naratívnej téme Využitie farebných kontrastov pri vyfarbovaním tvarov; ukážky základných farebných kontrastov	Pochopiť kompozičný vzťah bodu a línie. Vytvoriť obraz s použitím bodov Použiť v maľbe základné farebné kontrasty. Vo výtvarnom prejave aktívne miešať farby.
Podnety moderného výtvarného umenia	Maľovanie - vytvorenie tvaru – prostredníctvom bodov (škvŕn alebo textúr), pointilistický princíp Ukážky umenia impresionizmu - krajinomaľba	Vytvoriť tvar – prostredníctvom bodov (škvŕn alebo textúr). Maľovať prostredníctvom škvŕn. Vytvoriť obraz s použitím impresionistického umenia.
Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	Inšpirácia vybranými artefaktmi z iných kultúr a ich výtvarná interpretácia Umenie iných kultúr: -Indiánske typické artefakty -Budhistický chrám	Interpretovať artefakt umenia inej kultúry. Interpretovať artefakt čínskej kultúry. Poukázať na odlišnosti a podobnosti s našou kultúrou.
Podnety z architektúry	Návrhy architektúry inšpirovanej telom alebo organickými štruktúrami s uplatnením fantázie žiaka Ukážky antropomorfnej, zoomorfnej a fytomorfnej architektúry Architektúra vychádzajúca z rastlinných tvarov a zvieracích Architektúra vychádzajúca z postavy človeka Architektúra vychádzajúca z organických a geometrických tvarov	Zobrazíť rôzne stavby, podľa zážitkovej skúsenosti alebo ukážok, poznať funkciu stavieb. Navrhnuť architektúru podľa vlastnej fantázie. Navrhnuť architektúru vychádzajúcu z rastlinných a zvieracích tvarov. Navrhnuť architektúru vychádzajúcu z postavy človeka. Navrhnuť organický tvar v architektúre.
Podnety fotografie	Hľadanie vzťahov medzi dvoma fotografickými obrazmi Vytváranie prekvapujúceho nového videnia fotoobrazu rytmickým radením formou roláže Roláž alebo montáž z dvoch fotografií	Vytvoriť fotoroláž (montáž) z dvoch fotografií. Spojiť časti fotografie do novej kompozície. Dotvoriť fotografiu, dokreslením nového, vytvoriť fotomontáž.
Podnety videa a filmu	Návrhy fantastických kulís a prostredí pre	Navrhnuť kulisu, prostredie pre filmový záber, masku pre filmovú postavu.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cykľus	Príloha 3 Strana 119
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	známe alebo vymyslené filmové deje Návrh charakterovej masky pre fiktívnu filmovú postavu.	
Podnety dizajnu a remesiel	Návrh predmetu (dopravného prostriedku, nábytku) inšpirovaného organickými tvarmi Porovnanie s geometrickými tvarmi Ukážky antropomorfného, zoomorfného alebo fytomorfného dizajnu	Zobraziť dopravný prostriedok inšpirovaný organickými tvarmi. Výtvarne vyjadriť vymyslený dizajn predmetu inšpirovaný organickými tvarmi. Nakresliť vymyslený dizajn predmetu, inšpirovaný časťami ľudského, zvieracieho tela a časťami rastliny.
Podnety iných oblastí poznávania sveta	Mapa fantastickkej krajiny Zakreslenie fantazijných topografických značiek do mapy	Zhotoviť vlastnú mapu s fantazijnou symbolikou. Vytvoriť k mape legendu.
Škola v galérii	Návšteva galérie (virtuálnej galérie) alebo prehliadky reprodukcí výtvarných diel Diskusia o jednotlivých tradičných žánroch výtvarného umenia (zátišie, portrét, krajina, socha) Charakteristika druhov vizuálnych umení	Charakterizovať znaky tradičných žánrov výtvarného umenia. Povedať svoju interpretáciu videného obrazu. Charakterizovať druhy vizuálnych umení.
Možnosti zobrazovania videného sveta	Hľadanie možností i rôznych spôsobov zobrazenia jednoduchého figuratívneho motívu s dôrazom na odklon od stereotypov Kreslenie predmetov v zátiší – snaha doceliť približnú proporcionalitu a postrehnúť priestorové usporiadanie (prekrývanie)	Výtvarne parafrázovať osobu, na základe videného obrazu. Výtvarne vyjadriť scénu zo života, interpretovať obraz. Vystihnúť približné tvary a proporcie pozorovaných predmetov.
Podnety elektronických médií	Používanie maliarskych nástrojov v počítačovom programe – vyplnený tvar (krivka, mnohoúholník), miešanie digitálnych farieb, farebné kontrasty, vzory z písmen, vytvorenie pečiatky, jednoduchý motív - maľba	Namaľovať jednoduchý motív počítačovým nástrojom.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 120
------------------------------	---------------------------	-------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Predmet: Výtvarná výchova

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- vyjadruje spontánny detský výtvarný prejav, ktorý vedie k uvedomenému svojbytnému vyjadrovaniu
- hľadá a objavuje samostatný a tvorivý prístup k riešeniu problémov prostredníctvom experimentovania, uplatnenia predstavivosti a fantázie, slobody vo vytváraní svojich vlastných konceptov a riešení
- vytvára si predstavy na základe vnímanej skutočnosti alebo vlastnej fantázie a tieto predstavy tvorivo formálne a technicky vyjadrujú prostredníctvom artefaktov
- rozvíja si manuálne zručnosti prácou s rôznymi materiálmi a technikami
- spoznáva prostredníctvom zážitkového a činnostného vyučovania druhy výtvarného umenia, média, koncepcie, štýly a výrazové prostriedky umeleckého vyjadrovania v oblasti výtvarného umenia, fotografie, architektúry, dizajnu a filmovej tvorby na úrovni historického vývoja aj súčasného umenia
- bez ohľadu na mieru talentu prezentuje svoje nápady a prácu, a tým umocňuje vlastné sebavedomie a originalitu

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 121
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb

1.16 Predmet: Telesná a športová výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Telesná a športová výchova schváleného ako **Príloha č. 2.8** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

V predmete telesná a športová výchova sa zameriame na základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojuje si pohybové zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených pohybových zručností a návykov. Dôraz sa kladie na motiváciu k pohybovej a športovej aktivite, vyzdvihnutie osobitosti žiakov a ich individuálnych predpokladov pre vykonávanie daných činností.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 122
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- získajú poznatky o vplyve pohybu na zdravie a vnímajú pohybovú aktivitu ako prostriedok upevňovania zdravia, rozumejú významu aktívneho odpočinku na odstránenie únavy
- získajú informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a dokážu poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni
- rešpektujú zásady bezpečnosti pri pohybových činnostiach
- chápu významu diagnostiky ako prostriedku pre získanie informácií o úrovni vlastnej telesnej zdatnosti
- vytvoria si elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach
- osvoja si základné pohybové zručnosti súvisiace s vykonávaním základných lokomócií, nelokomočných pohybových zručností a vybraných športov, osvoja si techniku a pravidlá rôznych športových disciplín

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cykľus	Príloha 3 Strana 123
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Zdravie a zdravý životný štýl	Význam pohybu pre zdravie človeka, adaptácia organizmu na zaťaženie, dôležité fyziologické zmeny vplyvom telesného zaťaženia, prvá pomoc pri drobných poraneniach	Vysvetliť význam pohybovej aktivity pre zdravie človeka. Rozpoznať základné prejavy únavy pri fyzickej záťaži. Opísať zásady poskytovania prvej pomoci v rôznom prostredí.
Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť	Merania pulzovej frekvencie na krčnej tepne pred zaťažením a po zaťažení, vysvetlenie rozdielov v pulzovej frekvencii, príčiny zmien a poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri zaťažení Odporúčané motorické testy pre posudzovanie individuálnych výkonov: skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah – sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh	Odmerať pulzovú frekvenciu na krčnej tepne pred zaťažením a po zaťažení. Vysvetliť rozdiely v pulzovej frekvencii, príčiny zmien. Vysvetliť význam diagnostiky pre zdravie a osobný telesný, motorický a funkčný vývin. Individuálne sa zlepšiť v stanovených ukazovateľoch vybraných testov.
Športové činnosti pohybového režimu (ŠČPR): Základné pohybové zručnosti	Úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením Využitie osvojených atletických prvkov pre rozvoj kondičných a koordinačných schopností, športová gymnastika, akrobacia, cvičenia s náčiním a na náradí, úpolové cvičenia a hry	Vysvetliť význam a potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti. Využívať prostriedky na rozvoj pohybových schopností. Pomenovať základné pohybové zručnosti. Zvládnuť techniku rôzneho behu, adaptovať organizmus na zaťaženie. Zvládnuť techniku základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách a väzbách a skokoch. Zvládnuť techniku manipulácie s náčiním. Správne previesť lezenie, zoskok, chôdzu, beh a obraty na náradí. Vykonať ukážku z úpolových cvičení.
ŠČPR: Manipulačné, prípravné a športové hry	Herné činnosti jednotlivca a herné kombinácie (futbal, basketbal, hádzaná, volejbal), pravidlá vybraných športových disciplín	Zvládnuť techniku základných herných činností Pomenovať základné činnosti jednotlivca. Zvládnuť herné činnosti jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe. Vedieť držať, prihrávať a chytať loptu s využitím rýchlosti a obratnosti. Uplatniť manipuláciu s náčiním v pohybovej alebo prípravnej športovej hre. Charakterizovať základné pojmy súvisiace s hrami.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 124
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		Aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich.
ŠČPR: Hudobno-pohybové a tanečné činnosti	Tanečné kroky a motívy regionálnych ľudových tancov, tanečné kroky a motívy vybraných moderných tancov, aerobik, zumba, brušné tance a iné formy rytmických cvičení s hudobným sprievodom	Pomenovať tanečné kroky realizované vo výučbe. Zvládnuť základné tanečné kroky a tanečné motívy v rôznych obmenách. Vytvoriť krátke väzby a motívy z naučených tanečných krokov na danú hudbu. Zladiť pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou.
ŠČPR: Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry	Psychomotorické cvičenia, zásady správneho držania tela	Vysvetliť podstatu psychomotorických cvičení a ich význam. Aplikovať naučené zručnosti v cvičeniach a hrách. Vykonať jednoduché cvičenia na statickú rovnováhu. Postupne uvoľniť pri slovnom doprovide svalstvo končatín i celého tela. Popísať znaky správneho držania tela v rôznych polohách.
ŠČPR: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	Technika jedného plaveckého spôsobu, plavecký spôsob (kraul, znak, prsia), štartový skok, obrátka Lyžovanie – lyže zjazdové, bežecké Korčuľovanie (in-line a na ľade) Cvičenia v prírode, základné pravidlá ochrany životného prostredia, presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok	Zvládnuť pohybové zručnosti vybraných sezónnych aktivít. Vymenovať základné druhy realizovaných sezónnych pohybových aktivít (korčuľovanie in-line a na ľade, lyžovanie, plávanie, turistika). Bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a v rôznych podmienkach. Vysvetliť význam a zásady ochrany prírody počas pohybových aktivít v nej. Prekonať pohybom rôzne terénne nerovnosti. Uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách, súťažiach, v škole i vo voľnom čase.

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností
- poznajú význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností
- komunikujú so zraneným a poskytujú prvú pomoc
- pracujú s úrovňou svojej pohybovej výkonnosti
- uvažujú o využití herných kombinácií a systémoch v hre
- rozumejú významu pohybovej aktivity pre zdravie človeka
- rešpektujú zásady fair-play pri športových súťažiach

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Poznatky z telesnej výchovy a športu	Odborná terminológia	Používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností
	Technika, taktika a metodika pohybových činností	Osvojiť prostriedky na rozvoj pohybových schopností
	Pravidlá súťaženia v pohybových činnostiach	Aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností
	Olympijská výchova	Popísať význam základných olympijských myšlienok
	Úspechy našich športovcov na OH, MS, ME	Uviesť príklady úspešných slovenských športových reprezentantov
	Technika štartov	Osvojiť správnu techniku štartov
	Beh na 60 metrov	Osvojiť správnu techniku behu
	Hod kriketovou loptičkou	Osvojiť správnu techniku hodu kriketovou loptičkou
	Vrh guľou	Osvojiť správnu techniku vrhu guľou
	Skok do diaľky z miesta	Osvojiť a uplatniť správnu techniku skoku do diaľky z miesta
Základy gymnastických športov	Stojka na lopatkách	Osvojiť správne cvičebné tvary
	Kotúľ	Osvojiť správnu techniku kotúľa
Povinný výberový tematický celok	Florbal – základné pravidlá	Oboznámiť sa so základnými pravidlami v športovej hre
	Prihrávky	Vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti
	Vedenie lopty okolo prekážok	Dokázať uplatniť manipuláciu s náčiním v prípravných činnostiach
	Vedenie lopty s narážачkou	Dokázať odmerať pulzovú frekvenciu na krčnej tepne
	Strelba	Vysvetliť význam pohybovej aktivity pre zdravie človeka
	Herná hodina	Uplatňovať zásady fair-play
Všeobecná gymnastika	Kondičná – kľuk v kľaku, vzpore	Osvojiť si rôzne variácie cvičebných tvarov
	Výpony, poskoky, skoky	Dokázať aplikovať bežecké a skokanské prvky pri rozvoji schopností
	Záklony trupu	Uplatniť optimálnu techniku základných akrobat. cvičení v rôznych obmenách
	Základná – stojka na lopatkách	Prakticky demonštrovať osvojené cvičebné tvary z gymnastiky
Športové hry	Futbal/vybíjaná – základné pravidlá	Oboznámiť sa so základnými pravidlami v športovej hre
	Základná terminológia	Používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností
	Zásady organizácie práce	Zostaviť a realizovať rozcvičenie pre každý tematický celok
	Rozbor hry	Vysvetliť základy racionálnej výživy
	Prihrávky	Prezentovať správne držanie tela počas vykonávania pohybovej aktivity
	Herná hodina	Rozpoznať základné prejavy únavy pri fyzickej záťaži
	Basketbal – základné pravidlá	Oboznámiť sa so základnými pravidlami v športovej hre

	Technické údaje	Vysvetliť základne technické údaje
	Prihrávky obojručne	Prezentovať správne držanie tela počas vykonávania pohybovej aktivity
	Herná hodina	Využiť herné kombinácie a systémy v hre
	Hádzaná – základné pravidlá	Oboznámiť sa so základnými pravidlami v športovej hre
	Technické údaje	Vysvetliť základné technické údaje
	Prihrávky	Ohodnotiť úroveň pohybových schopností
	Herná hodina	Pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku
Testovanie	Člnkový beh	Charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl
	Skok do diaľky z miesta	Charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykov. látkach na zdravie človeka
	Ľah – sed	Vysvetliť význam a zásady ochrany prírody počas pohybových aktivít v nej
	12 minútový beh	Poskytnúť prvú pomoc
	Výdrž v zhybe	Uplatňovať rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 3 Strana 128
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb

Predmet: Telesná a športová výchova

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- získa poznatky o vplyve pohybu na zdravie a vnímajú pohybovú aktivitu ako prostriedok upevňovania zdravia, rozumejú významu aktívneho odpočinku na odstránenie únavy
- získa informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a dokážu poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni
- rešpektuje zásady bezpečnosti pri pohybových činnostiach
- chápe významu diagnostiky ako prostriedku pre získanie informácií o úrovni vlastnej telesnej zdatnosti
- vytvorí si elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach
- osvojí si základné pohybové zručnosti súvisiace s vykonávaním základných lokomócií, nelokomočných pohybových zručností a vybraných športov, osvoja si techniku a pravidlá rôznych športových disciplín
- používa odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností
- pozná význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností
- komunikuje so zraneným a poskytujú prvú pomoc
- pracuje s úrovňou svojej pohybovej výkonnosti
- uvažuje o využití herných kombinácií a systémoch v hre
- rozumie významu pohybovej aktivity pre zdravie človeka
- rešpektuje zásady fair-play pri športových súťažiach